

Gemeente Op Maat

Haarlemmermeer

09

Centraal Bureau voor de Statistiek

Verklaring van tekens

.	= gegevens ontbreken
*	= voorlopig cijfer
x	= geheim
–	= nihil
–	= (indien voorkomend tussen twee getallen) tot en met
0 (0,0)	= het getal is kleiner dan de helft van de gekozen eenheid
niets (blank)	= een cijfer kan op logische gronden niet voorkomen
2007–2008	= 2007 tot en met 2008
2007/2008	= het gemiddelde over de jaren 2007 tot en met 2008
2007/'08	= oogstjaar, boekjaar, schooljaar enz., beginnend in 2007 en eindigend in 2008
2005/'06–2007/'08	= oogstjaar, boekjaar enz., 2005/'06 tot en met 2007/'08

In geval van afronding kan het voorkomen dat het weergegeven totaal niet overeenstemt met de som van de getallen.

Enkele gebruikte afkortingen

AO	= Arbeidsongeschiktheid
CBS	= Centraal Bureau voor de Statistiek
COROP	= Coördinatie Commissie Regionaal Onderzoekprogramma
GGD	= Gemeentelijke gezondheidsdienst
GOM	= Gemeente Op Maat
IOAW	= Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers
IOAZ	= Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen
IVA	= Inkomensvoorziening Volledig Arbeidsongeschikten
KWB	= Kerncijfers Wijken en Buurten
NUTS	= Nomenclature des Unités Territoriales Statistiques
OAD	= Omgevingsadressendichtheid
RKN	= Regionale Kerncijfers Nederland
RPA	= Regionale Platforms Arbeidsmarkt
SBI	= Standaard Bedrijfsindeling
VINEX	= Vierde Nota ruimtelijke ordening Extra
Wajong	= Wet arbeidsongeschiktheidsvoorziening jonggehandicapten
WAO	= Wet op de arbeidsongeschiktheidsverzekering
WAZ	= Wet arbeidsongeschiktheidsverzekering zelfstandigen
WGA	= Werkhervatting Gedeeltelijk Arbeidsgeschikten
Wgr	= Wet gemeenschappelijke regelingen
WIA	= Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen
WOZ	= Wet waardering onroerende zaken
WW	= Werkloosheidswet
WWB	= Wet Werk en Bijstand

Colofon

Uitgever

Centraal Bureau voor de Statistiek
Henri Faasdreef 312
2492 JP Den Haag

Prepress en druk

Centraal Bureau voor de Statistiek
Grafimedia

Omslag

TelDesign, Rotterdam

Inlichtingen

Tel. (088) 570 70 70
Fax (070) 337 59 94
Via contactformulier: www.cbs.nl/infoservice

Bestellingen

E-mail: verkoop@cbs.nl
Fax (045) 570 62 68

Internet

www.cbs.nl

Kengetal: A-127

ISBN: 978-90-357-1252-2

© Centraal Bureau voor de Statistiek, Den Haag/Heerlen, 2009.
Verveelvoudiging is toegestaan, mits het CBS als bron wordt vermeld.

Inhoud

Enkele gebruikte afkortingen	2
Leeswijzer	5
1 Bevolking	6
1.1 Aantal inwoners	6
1.2 Bevolkingssamenstelling	7
1.3 Bevolkingsontwikkeling	9
2 Onderwijs	13
2.1 Primair onderwijs	13
2.2 Voortgezet onderwijs en middelbaar beroepsonderwijs	13
2.3 Hoger onderwijs	15
3 Bouwen en wonen	16
3.1 Woonruimtenvoorraad	16
3.2 Nieuwbouw en onttrekking	16
3.3 Woningwaarde	17
4 Inkomen en sociale zekerheid	19
4.1 Inkomen	19
4.2 Sociale zekerheid	20
5 Verkeer en vervoer	24
5.1 Vervoermiddelen	24
5.2 Lengte van wegen	24
6 Oppervlakte, dichtheden en bodemgebruik	26
6.1 Oppervlakte	26
6.2 Dichtheden	26
6.3 Bodemgebruik	27
7 Criminaliteit	30
7.1 Geregistreerde misdrijven	30
7.2 Opgehelderde misdrijven	32
8 Regionale indelingen 2008	33
8.1 Gemeentelijke indeling 2008	33
8.2 StatLine-publicatie 'Gebieden in Nederland'	34
9 Kerncijfers wijken en buurten	36
9.1 Indeling in wijken en buurten	36
9.2 Statistieken over wijken en buurten	36
9.3 Nieuwe vormen van presenteren CBS-buurtgegevens	37
10 Gemeentelijke cijfers op de CBS-website	51
10.1 StatLine CBS Databank	51
10.2 Kaarten met regionale indelingen	52
10.3 Kaarten met wijk- en buurtindeling	52
Lijst van gebruikte begrippen	54
Aan deze publicatie werkten mee	64

De publicatie *Gemeente Op Maat 2008* is de gemeentelijke overzichtspublicatie van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS). Voor elke gemeente die op 1 januari 2008 bestond, is een publicatie samengesteld met daarin een selectie uit de veelheid aan CBS-statistieken. Deze informatie vindt u in hoofdstukken 1 tot en met 7. Hier worden voor een aantal onderwerpen de gemeentelijke uitkomsten steeds vergeleken met provinciale en nationale cijfers.

Hoofdstuk 8 laat zien tot welke regionale indelingen de gemeente Haarlemmermeer behoort. Door het combineren van de gebiedsindelingen kunnen uitkomsten worden samengesteld over arrondissementen, politieregio's of andere gebieden zoals de Waddeneilanden, de Bollenstreek en Zeeuwsch-Vlaanderen.

De onderverdeling van de gemeente in wijken en buurten is opgenomen in hoofdstuk 9. Hier vindt u ook statistieken over wijken en buurten in Haarlemmermeer. Op internet is het ook mogelijk om buurtcijfers te bekijken. Dit kan bijvoorbeeld op de "CBSInuwbuurt"-website of in Google Earth. Dit hoofdstuk laat u zien hoe dit moet.

Gemeente Op Maat is een selectie uit een breed aanbod van de beschikbare regionale statistieken. Zo zijn in deze publicatie voor de gemeente Haarlemmermeer bijvoorbeeld diverse uitkeringen in het kader van de sociale zekerheid opgenomen. Van alle uitkeringen is tevens een onderscheid gemaakt naar mannen en vrouwen en wordt het aantal uitkeringen afgezet tegen de in de gemeente woonachtige bevolking. In StatLine, de elektronische databank van het CBS, kunt u vervolgens diverse andere kenmerken van de uitkeringen vinden, zoals de leeftijd van de aanvragers en de duur van de uitkering. Naast jaarlijkse gegevens, zijn van de uitkeringsgegevens ook (gemeentelijke) gegevens per kwartaal beschikbaar. Een toelichting op alle gemeentelijke informatie op de CBS-website vindt u in hoofdstuk 10.

De meeste gegevens in deze *Gemeente Op Maat* kunnen worden geraadpleegd in StatLine. Ze staan in drie publicaties: Regionale Kerncijfers Nederland, Kerncijfers Wijken en Buurten en Gebieden in Nederland. Hier kunt u tevens actuele cijfers vinden die zijn verschenen na het samenstellen van deze publicatie.

Eind 2009 is ook de tweede editie van de publicatie *Leven in Nederland* verschenen. In deze publicatie, waarin gegevens op gemeentelijk niveau centraal staan, bestaat elk hoofdstuk uit twee onderdelen: een essay waarin thema's in een politieke en bestuurlijke context worden geplaatst en een breed overzicht van statistische gegevens op gemeentelijk niveau. Leven in Nederland is tot stand gekomen in een samenwerkingsverband tussen het CBS en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG).

1. Bevolking

1.1 Aantal inwoners

Bevolkingsgroei in 2008 groter dan voorgaande jaren

Op 1 januari 2008 telden de 443 Nederlandse gemeenten 16,41 miljoen inwoners. Een jaar eerder waren dat er nog bijna 16,36 miljoen. Deze stijging van ruim 47 duizend was tweemaal zo groot als die in het voorgaande jaar.

Eind 2008 woonden er bijna 16,49 miljoen mensen in Nederland. Daarmee steeg het aantal inwoners in 2008 met zelfs 80 duizend. Deze sterke groei is vooral toe te schrijven aan een toename van het aantal immigranten en een daling van het aantal emigranten. De immigratie bereikte met 143 duizend mensen een record: zo'n hoog aantal nam het CBS niet eerder waar.

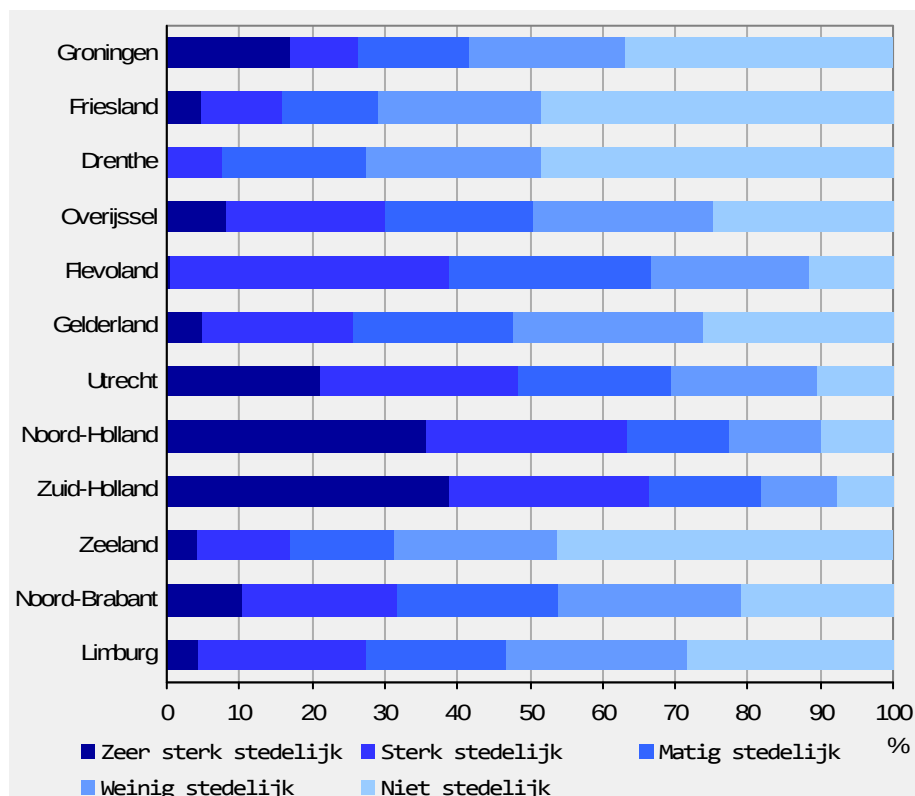
De kleinste provincie van Nederland was Flevoland. Hier woonden in 2008 bijna 379 duizend mensen; half zoveel als in Amsterdam. Amsterdam was met 747 duizend inwoners de grootste gemeente en wat inwonertal betreft bijna 800 maal groter dan Schiermonnikoog, dat met zijn 951 inwoners de kleinste gemeente was. Gemiddeld woonden er in een Nederlandse gemeente 37 duizend mensen.

Meerderheid gemeenten heeft geen zeer sterk stedelijk gebied

Aan de hand van het aantal adressen per vierkante kilometer wordt de stedelijkheid bepaald. Het CBS onderscheidt vijf maten van stedelijkheid: zeer sterk, sterk, matig, weinig en niet stedelijk.

Drenthe was de enige provincie waar geen enkele inwoner in een zeer sterk stedelijk gebied woonde. Voor heel Nederland gold dat 367 gemeenten geen inwoners in een zeer sterk stedelijk gebied hadden. Er waren zelfs gemeenten waarvan alle inwoners in een niet-stedelijke omgeving woonden. Dit gold voor bijvoorbeeld de Waddeneilanden (exclusief Texel) en 22 kleine gemeenten op het vasteland zoals Kessel en Lith. Ook sommige inwoners van de grote steden woonden in een landelijk gebied, al waren hun aantallen klein. Zo woonden in Amsterdam 5,7 duizend van de 747 duizend inwoners in een niet-stedelijk gedeelte van de gemeente en bijna 8 duizend in een weinig stedelijk deel.

1.1 Inwoners naar stedelijkheid per provincie, 2008

Er is een sterk verband tussen stedelijkheid en gemeentegrootte. Gemeenten met minder dan 10 duizend inwoners hadden geen zeer sterk stedelijke gedeelten, terwijl in de gemeenten met 250 duizend inwoners of meer (de vier grootste gemeenten van Nederland) juist drie kwart van de mensen in een zeer sterk stedelijk gebied woonde.

1.2 Bevolkingssamenstelling

Relatief veel jongeren in Flevoland

In 2008 was ongeveer een kwart van de Nederlandse bevolking jonger dan 20 jaar. In Flevoland was het aandeel jongeren met bijna 30 procent het grootst. Daarmee had Flevoland aanzienlijk meer jongeren dan Limburg met het laagste aandeel, ruim 21,5 procent.

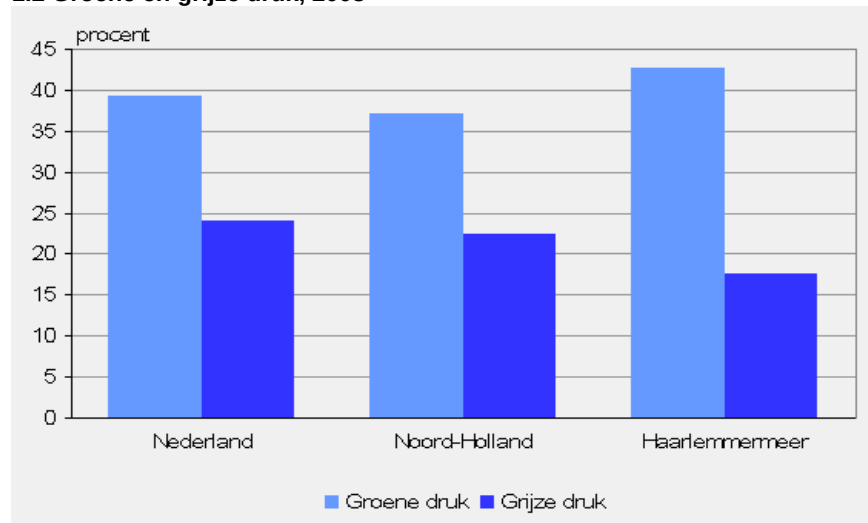
Flevoland had ook een groot aandeel jonge kinderen. Het aandeel van 0- tot en met 4-jarigen bedroeg hier 7,2 procent, tegen 5,8 procent voor heel Nederland en 4,6 procent voor Limburg. Op gemeenteniveau was Urk was koploper, met 10,4 procent kinderen van 0 tot en met 4 jaar.

In 2008 was bijna 15 procent van de bevolking 65 jaar of ouder. Er waren grote regionale verschillen: in Flevoland was slechts ruim 9 procent 65-plusser, tegen meer dan 17 procent in Limburg. De gemeente met het grootste aandeel 65-plussers lag echter niet in Limburg; dat was Laren met bijna 27 procent inwoners van 65 jaar of ouder.

Demografische druk het hoogst in Rozendaal

De demografische druk bedroeg in 2008 voor heel Nederland 63,2 procent. Dit houdt in dat er op iedere 100 inwoners in de 'productieve' leeftijdsgroep van 20 tot 65 jaar 63,2 inwoners waren van 0 tot 20 jaar of 65 jaar of ouder. Hoe hoger de demografische druk, hoe groter het aandeel personen in de bevolking dat inactief is op de arbeidsmarkt en niet meebetaalt aan sociale premies. De demografische druk was het hoogst in Rozendaal met 97,8 procent en het laagst in Groningen met 44,9 procent.

1.2 Groene en grijze druk, 2008

De demografische druk is onder te verdelen in groene en grijze druk. De groene druk geeft aan hoe het staat met het de verhouding van 0- tot 20-jarigen ten opzichte van de 'productieven' en de grijze druk geeft het aandeel 65-plussers aan. De groene druk is sinds begin jaren '90 stabiel, terwijl de grijze druk nog steeds toeneemt.

Tussen de Nederlandse provincies en gemeenten bestonden in 2008 grote verschillen in groene en grijze druk. Flevoland was een jonge provincie, met een relatief hoge groene druk van 47,3 procent, tegen 39,2 procent landelijk. De grijze druk was in Flevoland met 14,7 procent juist laag. In Zeeland, met de hoogste grijze druk, lag deze ruim twee maal zo hoog.

Relatief veel ongehuwden in studentensteden

In 2008 was 34,6 procent van de Nederlanders ongehuwd. In 1995 was dat nog 31 procent. Het percentage ongehuwde personen lag, net als in eerdere jaren, erg hoog in de studentensteden. Bovenaan stond Groningen, waar 58 procent van de inwoners ongehuwd was. Daarna volgden Utrecht, Amsterdam, Wageningen en Nijmegen.

In 2008 was 51,2 procent van de Nederlanders van 15 jaar en ouder gehuwd. In 1995 was dat nog 56,3 procent. Landelijk waren er grote verschillen in het percentage gehuwde personen: in bijvoorbeeld de gemeente Rozendaal was 69 procent van de inwoners gehuwd. Ook gemeenten in de zogenoemde *bible belt*, waaronder Bunschoten, Zwartewaterland en Goedereede, hadden grote aandelen gehuwden. In deze gemeenten was het aandeel gescheiden personen juist zeer klein. Over heel Nederland gerekend was 7,7 procent gescheiden, tegen 2 procent in Urk, Staphorst en Tubbergen.

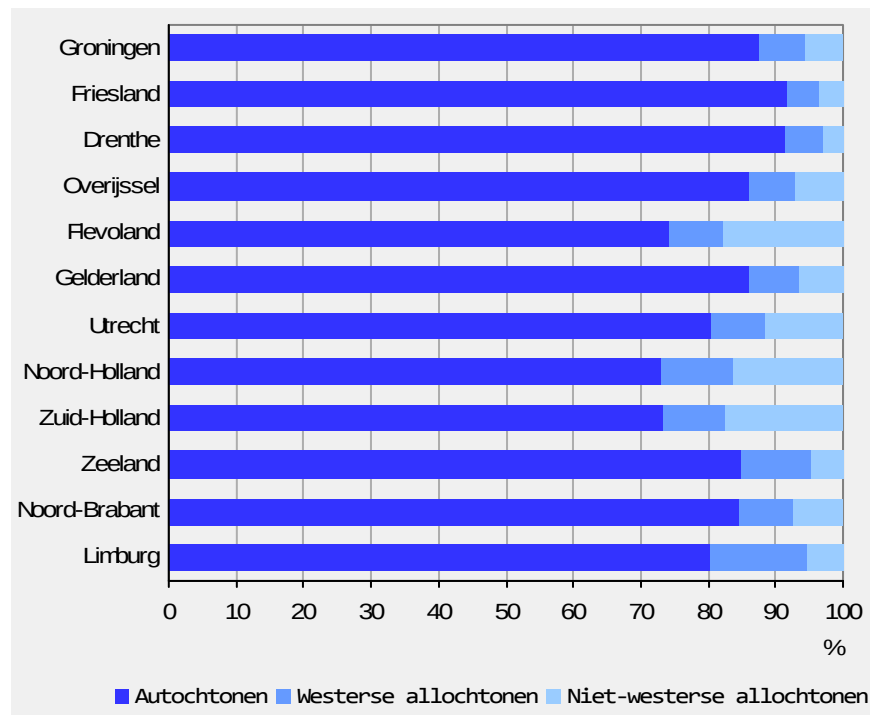
Urk meest autochtone gemeente

In 2008 woonden er 3,2 miljoen allochtonen in Nederland. Daarmee was één op de vijf inwoners allochtoon. Van hen waren 1,77 miljoen van niet-westerse herkomst. De grootste groep onder de niet-westerse allochtonen vormden de Turken, met 373 duizend personen.

In elke gemeente woonden zowel westerse als niet-westerse allochtonen, al waren er grote verschillen in aantallen. In grote lijnen nam het aandeel niet-westerse allochtonen af naarmate een gemeente kleiner was of verder van het westen van het land gelegen. Niet-westerse allochtonen woonden vooral in de vier grote steden en in Almere.

De meest autochtone gemeente van Nederland was Urk, waar 97,5 procent van de bevolking autochtoon was. Tegenhanger was Vaals, met slechts 50,8 procent aan autochtonen. In 2008 lag het aandeel autochtonen hier voor het eerst in vele jaren boven de 50 procent. De allochtonen in Vaals waren vooral westers, overwegend van Duitse herkomst.

1.3 Herkomst naar provincie, 2008

Grote verschillen in huishoudensgrootte

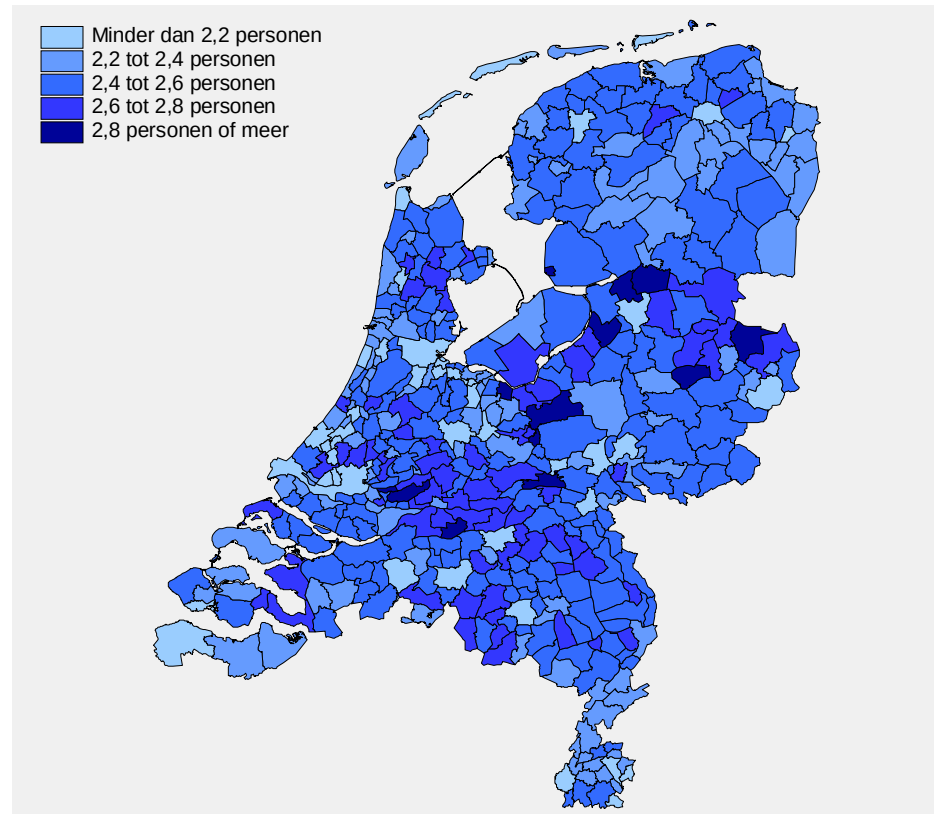
In 2008 telde Nederland 7,2 miljoen huishoudens, bestaande uit gemiddeld 2,24 personen. De gemiddelde huishoudensgrootte varieerde flink tussen de gemeenten. In Groningen, een studentenstad met veel eenpersoonshuishoudens, lag het op 1,7 per-

sonen, terwijl huishoudens in tegenhanger Urk uit gemiddeld 3,5 personen bestonden. Urk staat dan ook bekend als een gemeente waar veel grote gezinnen wonen.

Steeds meer eenpersoonshuishoudens

In de afgelopen tien jaar is het aantal eenpersoonshuishoudens flink toegenomen, van 2,2 naar 2,6 miljoen. In 2008 kwamen eenpersoonshuishoudens vooral voor in grote gemeenten en in het bijzonder in de universiteitssteden. Naast Groningen maakten ook in Amsterdam, Utrecht, Nijmegen, Leiden en Delft eenpersoonshuishoudens meer dan de helft van alle huishoudens uit. Bijzonder was Wageningen, dat geen grote gemeente is, maar wel een universiteit heeft en waar 60 procent van de huishoudens uit één persoon bestond.

1.4 Huishoudensgrootte per gemeente, 2008

1.3 Bevolkingsontwikkeling

Landelijke groei, regionale krimp

De Nederlandse bevolking is in 2008 gegroeid met 80 duizend personen. Op provinciaal niveau had Flevoland de grootste relatieve bevolkingsgroei met 12,6 procent. Bij de gemeenten waren Aalsmeer en Laren de grootste stijgers. In Aalsmeer vormden vooral verhuizingen naar de gemeente de reden, terwijl in Laren vooral immigratie het aantal inwoners deed toenemen.

In sommige regio's kromp de bevolking juist. Zo nam het aantal inwoners van Limburg af. De krimp was het sterkst in Zuid-Limburg, waar deze tien jaar geleden al inzette. Ook in de regio's Oost-Groningen, Delfzijl en omgeving en Zeeuwsch-Vlaanderen kromp de bevolking.

In bijna 40 procent van de Nederlandse gemeenten nam het aantal inwoners in 2008 af. De inwonertallen van Bellingwedde en Delfzijl daalden relatief het sterkst. Voornaamste reden was dat er meer mensen uit deze gemeenten vertrokken dan dat er zich vestigden.

Relatief meeste geboorten in Urk

In 2008 zijn er bijna 185 duizend kinderen geboren. Het aantal geboorten lag hiermee hoger dan in 2007 - de eerste stijging in zeven jaar. Per 1 000 inwoners werden er gemiddeld 11,2 kinderen geboren. In Urk, de gemeente met het hoogste relatieve cijfer, werd het dubbele aantal gehaald.

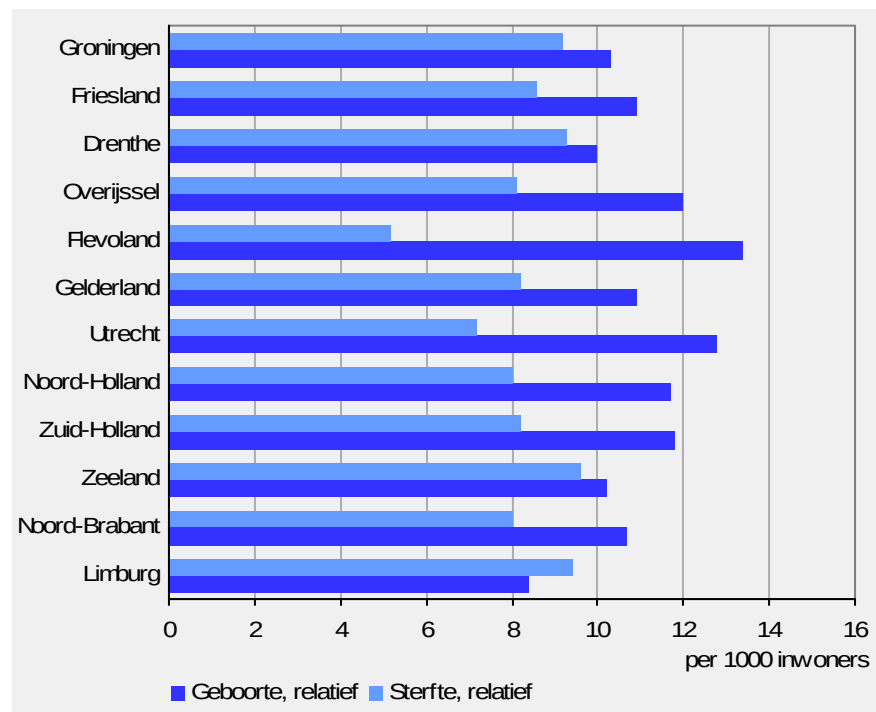
Het geboorteovershot, ofwel het verschil tussen geboorte en sterfte, is een maat voor de natuurlijke groei van de bevolking. Dit is de groei (of krimp) exclusief migratie. Het geboorteovershot liep voor de verschillende provincies nogal uiteen. Limburg was de enige provincie met natuurlijke krimp. Het geboortecijfer lag hier bijna 1 200 lager dan het sterftecijfer.

Relatief hoogste sterfte in Laren

In 2008 overleden er in Nederland ruim 135 duizend personen. Net als dat voor de geboorten lag ook het sterftecijfer hoger dan in 2007. Het was de eerste stijging na een daling gedurende vijf jaar.

Per 1 000 inwoners overleden er over heel Nederland gerekend 8,2 personen. In Laren, de gemeente met de meeste 65-plussers, lag het sterftecijfer het hoogst met 18 personen per 1 000 inwoners.

1.5 Geboorte en sterfte, 2008

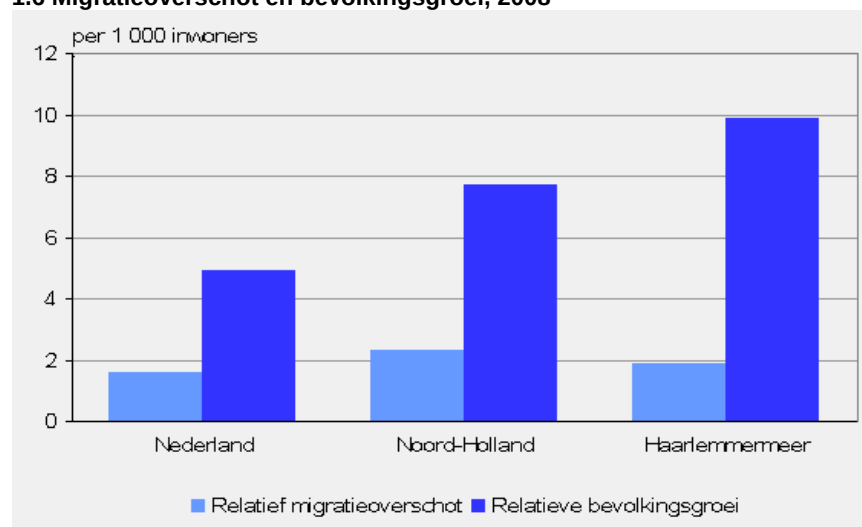

Meer immi- dan emigranten

Het migratieovershot is het verschil tussen het aantal mensen dat in een jaar immigrereert en het aantal dat emigreert. In 2008 lag dit voor heel Nederland op 26,6 duizend. Er zijn dus meer mensen in Nederland gaan wonen dan dat er zijn vertrokken. De voorgaande vijf jaar was dit andersom. Bovendien bereikte de immigratie in 2008 met bijna 143 duizend personen een recordhoogte.

In 2008 was Laren de gemeente met het grootste migratieovershot. Er kwamen 982 immigranten wonen, terwijl 81 emigranten de gemeente verlieten. Dit verschil was vooral toe te schrijven aan asielzoekerscentrum Crailo, dat in augustus 2007 is heropend.

1.6 Migratieoverschot en bevolkingsgroei, 2008

Gemeenten met Vinex-locaties in trek

In 2008 zijn bijna 650 duizend personen verhuisd naar een andere gemeente. Onder de gemeenten waar meer mensen naartoe verhuisden dan dat eruit vertrokken waren veel gemeenten met Vinex-locaties, zoals Pijnacker-Nootdorp, Aalsmeer en Lansingerland. Bovenaan het lijstje met gemeenten waaruit juist meer mensen vertrokken dan dat er kwamen wonen, stonden 's-Gravenhage en Alkmaar.

Over 30 jaar 17,5 miljoen Nederlanders

Volgens de bevolkingsprognose van het CBS zal de Nederlandse bevolking de komende 30 jaar nog groeien tot 17,5 miljoen inwoners. Daarna neemt het aantal inwoners af. In 2050 zullen er in Nederland 17,3 miljoen mensen wonen. Het aantal 65-plussers zal dan flink zijn gestegen, van de huidige 14,7 procent naar 24,5 procent. Ook het allochtone deel van de bevolking zal in omvang zijn toegenomen, van de huidige 10,8 procent naar 17,2 procent. Het aandeel westerse allochtonen zal dan van 8,8 naar 11,5 procent zijn gestegen.

Tabel 1.1
Bevolking naar geslacht, stedelijkheidsklasse en demografische druk, 1 januari 2008

	Haarlemmermeer	Noord-Holland	Nederland
Inwoners	140 648	2 626 163	16 405 399
mannen	69 956	1 291 013	8 112 073
vrouwen	70 692	1 335 150	8 293 326
zeer sterk stedelijk gebied	6 760	941 480	3 181 140
sterk stedelijk gebied	63 620	719 680	3 787 780
matig stedelijk gebied	37 530	372 440	3 001 390
weinig stedelijk gebied	20 220	328 530	3 179 580
niet stedelijk gebied	12 510	264 030	3 255 510
Druk per 100 personen van 20-64 jaar	60,0	59,6	63,2
groene druk (19 jaar of jonger)	42,6	37,1	39,2
grijze druk (65 jaar of ouder)	17,5	22,5	24,0

Tabel 1.2
Bevolking naar leeftijd, herkomstgroepering en burgerlijke staat, 1 januari 2008

	Haarlemmermeer		Noord-Holland		Nederland	
	abs.	%	abs.	%	abs.	%
Inwoners						
jonger dan 5 jaar	10 124	7,2	154 523	5,9	945 727	5,8
5 tot 10 jaar	9 971	7,1	157 389	6,0	1 011 145	6,2
10 tot 15 jaar	8 736	6,2	148 025	5,6	978 852	6,0
15 tot 20 jaar	8 582	6,1	150 159	5,7	1 004 726	6,1
20 tot 25 jaar	7 008	5,0	152 088	5,8	977 757	6,0
25 tot 45 jaar	43 620	31,0	781 605	29,8	4 592 210	28,0
45 tot 65 jaar	37 260	26,5	711 482	27,1	4 480 156	27,3
65 tot 80 jaar	11 911	8,5	271 696	10,3	1 799 337	11,0
80 jaar of ouder	3 436	2,4	99 196	3,8	615 489	3,8
autochtonen	109 960	78,2	1 917 523	73,0	13 189 983	80,4
allochtonen	30 688	21,8	708 640	27,0	3 215 416	19,6
westerse allochtonen	14 111	10,0	280 298	10,7	1 449 686	8,8
niet-westerse allochtonen	16 577	11,8	428 342	16,3	1 765 730	10,8
Marokko	2 511	1,8	91 370	3,5	335 127	2,0
Ned. Antillen en Aruba	1 087	0,8	23 467	0,9	131 841	0,8
Suriname	4 344	3,1	98 416	3,7	335 799	2,0
Turkije	1 826	1,3	74 550	2,8	372 714	2,3
overige niet-westerse allochtonen	6 809	4,8	140 539	5,4	590 249	3,6
Inwoners van 15 jaar of ouder	111 817		2 166 226		13 469 675	
ongehuwd	37 059	33,1	844 065	39,0	4 666 180	34,6
gehuwd	60 844	54,4	995 002	45,9	6 898 147	51,2
gescheiden	8 530	7,6	198 109	9,1	1 035 737	7,7
verweduwd	5 384	4,8	129 050	6,0	869 611	6,5

Tabel 1.3
Particuliere huishoudens, 1 januari 2008

	Haarlemmermeer		Noord-Holland		Nederland	
	abs.	%	abs.	%	abs.	%
Particuliere huishoudens	57 297		1 232 261		7 242 202	
eenpersoonshuishoudens	15 785	27,5	506 839	41,1	2 571 014	35,5
huishoudens zonder kinderen	17 042	29,7	328 363	26,6	2 148 277	29,7
huishoudens met kinderen	24 470	42,7	397 059	32,2	2 522 911	34,8
Gemiddelde huishoudensgrootte	2,43		2,11		2,24	

Tabel 1.4
Bevolkingsontwikkeling, 2008

	Haarlemmermeer		Noord-Holland		Nederland	
	abs.	rel. ¹⁾	abs.	rel. ¹⁾	abs.	rel. ¹⁾
Aantal inwoners op 1 januari	140 648		2 626 163		16 405 399	
geboorte	1 831	13,0	30 845	11,7	184 634	11,2
sterfte	788	5,6	21 299	8,1	135 136	8,2
Geboorteoverschot	1 043	7,5	9 546	3,6	49 498	3,0
vestiging	5 309		110 738		645 706	
vertrek	5 210		106 888		645 706	
Binnenlands migratieoverschot	99	0,7	3 850	1,5		
immigratie	1 087		34 374		142 737	
emigratie	812		28 276		116 097	
Migratieoverschot*	275	1,9	6 098	2,3	26 640	1,6
Aantal inwoners op 31 december	142 042		2 646 445		16 485 787	
Bevolkingsgroei (na saldo correcties)	1 394	9,9	20 282	7,7	80 388	4,9
Gemiddeld aantal inwoners	141 345,0		2 636 304,0		16 445 593,0	

¹⁾ Per 1 000 van de gemiddelde bevolking en bij relatieve bevolkingsgroei per 1 000 van de bevolking op 1 januari.

2. Onderwijs

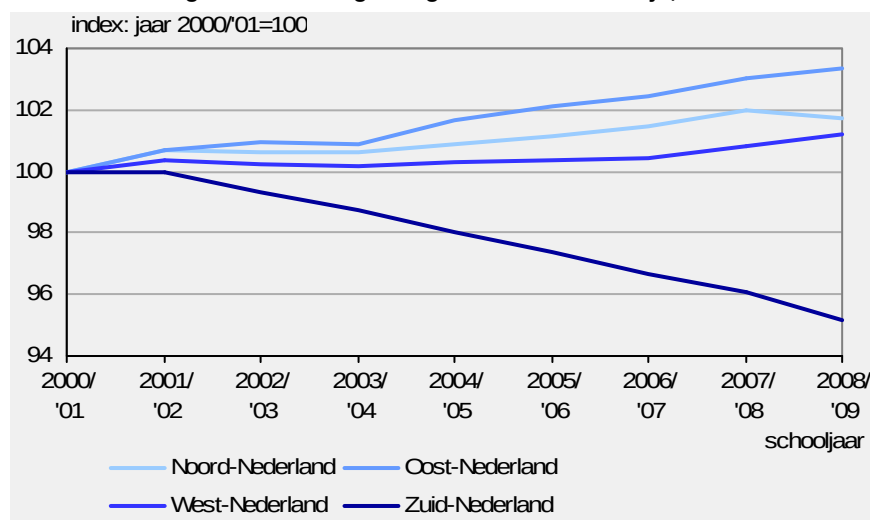
2.1 Primair onderwijs

Aantal kinderen op basisscholen in Zuid-Nederland nam af

In het schooljaar 2008/'09 gingen in Nederland 1,55 miljoen kinderen naar het gewone basisonderwijs. Dit aantal is al enkele jaren redelijk constant. De ontwikkeling van het aantal leerlingen in het basisonderwijs hangt sterk samen met de toe- of afname van het aantal 4- tot 12-jarigen.

Waar het noorden, westen en oosten van Nederland de afgelopen jaren een groei van het aantal leerlingen lieten zien, kende Zuid-Nederland juist een sterke afname. In de provincie Limburg was deze het sterkst: daar lag in 2008/'09 het aantal leerlingen in het reguliere basisonderwijs 11 procent lager dan in 2000/'01.

2.1 Ontwikkeling aantal leerlingen regulier basisonderwijs, 2000/'01-2008/'09*

Kinderen die meer hulp nodig hebben bij het leren dan het gewone basisonderwijs kan bieden, zijn aangewezen op het speciaal onderwijs. In 2008/'09 volgden 110 duizend kinderen speciaal basisonderwijs of onderwijs aan speciale scholen. Het aantal leerlingen in het speciaal basisonderwijs daalt al jaren, maar dat op speciale scholen steeg juist sterk.

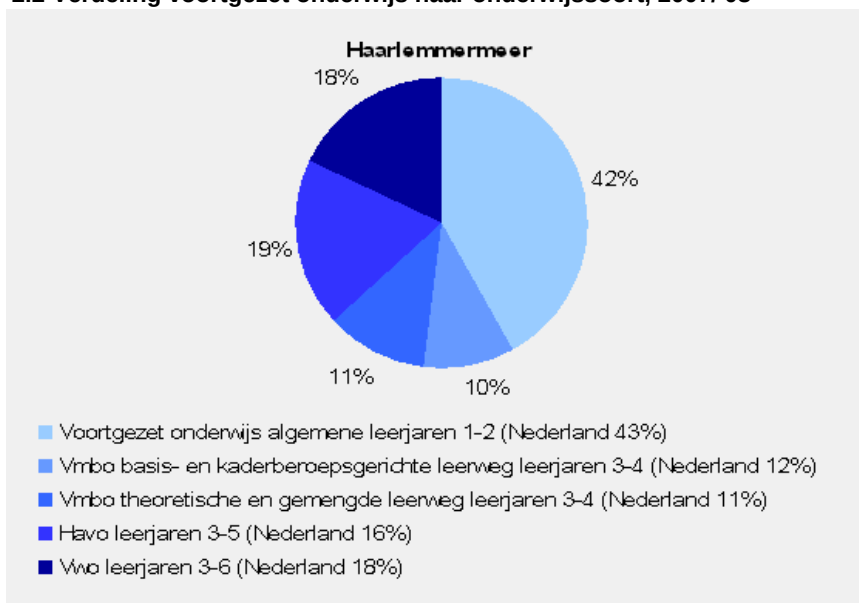
2.2 Voortgezet onderwijs en middelbaar beroepsonderwijs

In 2008 minder leerlingen in het voortgezet onderwijs

Het aantal leerlingen dat in het schooljaar 2007/'08 naar het voortgezet onderwijs (exclusief het praktijkonderwijs) ging, bedroeg 914 duizend - ruim duizend minder dan het jaar ervoor. De afgelopen jaren was juist een groei te zien. In 2003/'04 volgden nog bijna 863 duizend leerlingen voortgezet onderwijs.

In de eerste twee leerjaren is nog niet door iedereen een definitieve keuze gemaakt voor een onderwijssoort. Pas vanaf het derde leerjaar is dit voor praktisch elke leerling duidelijk. Van de jongeren in het voortgezet onderwijs ging ruim 24 procent naar het vmbo. De Waddeneilanden Ameland en Schiermonnikoog kenden naar verhouding de meeste vmbo-leerlingen (meer dan 40 procent), maar het betrof slechts kleine aantallen. Opvallend is dat het aandeel havo-vwo'ers het hoogst was in gemeenten waar veel mensen met een hoog inkomen wonen, zoals Rozendaal en Bloemendaal.

2.2 Verdeling voortgezet onderwijs naar onderwijssoort, 2007/'08*

Beroepsopleidende leerweg meest populair onder mbo'ers

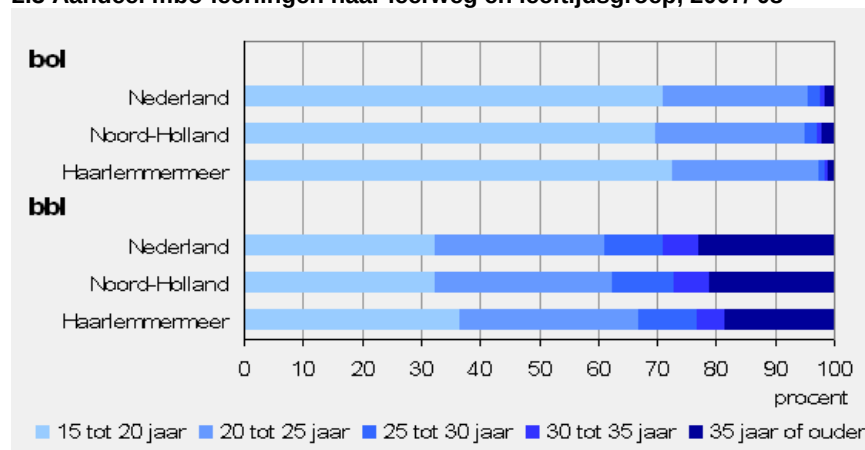
In 2007/'08 volgden 513 duizend deelnemers het middelbaar beroepsonderwijs (mbo). Dat waren er bijna 17 duizend meer dan een jaar eerder.

Het mbo kent twee leerwegen: de beroepsopleidende leerweg (bol) en de beroepsbegeleidende leerweg (bbl). In de eerste variant gaan leerlingen dagelijks naar school en zijn er stageperiodes. In de bbl werken leerlingen veelal vier dagen per week in een leerbedrijf en gaan ze één dag naar school, maar ook andere combinaties zijn mogelijk. De bol was in 2007/'08 het meest populair. Bijna 70 procent van de mbo'ers volgde deze leerweg. In 274 gemeenten lag dat aandeel lager, maar alleen van de mbo'ers uit Steenbergen en Woensdrecht volgde minder dan de helft de bol.

Beroepsbegeleidende leerweg trok meer oudere deelnemers

Vooraf jongeren in de leeftijd van 15 tot 20 jaar volgden de bol. De bbl daarentegen trok een grote groep oudere leerlingen. In het schooljaar 2007/'08 waren vier op de tien deelnemers aan de bbl 25 jaar of ouder, tegen 1 op de 20 bol-leerlingen.

2.3 Aandeel mbo-leerlingen naar leerweg en leeftijdsgroep, 2007/'08*

2.3 Hoger onderwijs

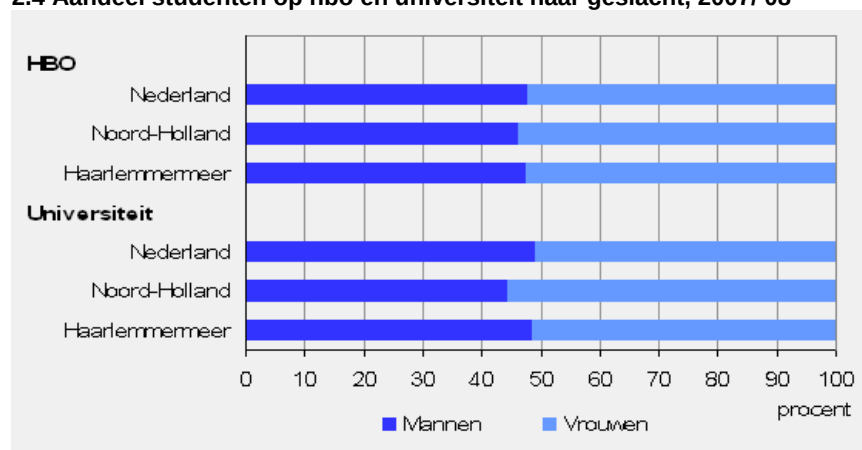
Meer vrouwen dan mannen ingeschreven aan universiteit

In 2007/'08 stonden 585 duizend studenten ingeschreven aan een instelling voor hoger onderwijs. Ruim een derde van hen bezocht de universiteit. In de loop der jaren zijn steeds meer vrouwen gaan deelnemen aan het hoger onderwijs. In het studiejaar 2006/'07 stonden er voor het eerst meer vrouwen dan mannen aan de universiteiten ingeschreven. In het hoger beroepsonderwijs vond deze omslag al in 1997/'98 plaats.

Onder autochtone studenten aan de universiteiten zijn nog steeds net iets meer mannen dan vrouwen. Onder allochtone studenten zijn vrouwen al jaren in de meerderheid.

Op provinciaal en gemeentelijk niveau is de invloed terug te zien van de aangeboden opleidingen op de verhouding tussen mannen en vrouwen. In bijvoorbeeld de gemeenten rond Delft, Eindhoven en Enschede wonen meer mannelijke dan vrouwelijke universitaire studenten. De plaatselijke universiteiten bieden vooral technische studies aan, die vaker door mannen worden gevolgd.

2.4 Aandeel studenten op hbo en universiteit naar geslacht, 2007/'08*

Tabel 2.1

Leerlingen primair onderwijs per gemeente waar de hoofdvestiging staat, 2008/'09*

	Haarlemmermeer	Noord-Holland	Nederland
Basisonderwijs	15 366	241 382	1 553 332
Speciaal basisonderwijs	257	6 351	44 055
Expertisecentra	246	9 329	66 264

Tabel 2.2

Leerlingen voortgezet onderwijs/middelbaar beroepsonderwijs en studenten hoger onderwijs per woongemeente, 2007/'08*

	Haarlemmermeer	Noord-Holland	Nederland
Voortgezet onderwijs ¹⁾	8 118	138 157	914 210
Beroepsopleidende leerweg	2 602	48 483	351 354
Beroepsbegeleidende leerweg	1 171	23 050	161 904
Hoger beroepsonderwijs (vol-/deeltijd)	2 603	54 747	374 377
Wetenschappelijk onderwijs (vol-/deeltijd)	1 125	39 838	212 728

¹⁾ Excl. praktijkonderwijs.

3. Bouwen en wonen

3.1 Woonruimtenvoorraad

Ruim 7 miljoen woningen

Begin 2008 telde Nederland ruim 7 miljoen woningen. Met 1,54 miljoen woningen had de provincie Zuid-Holland daarin het grootste aandeel. Ook in Noord-Holland en Noord-Brabant stonden meer dan één miljoen woningen. Van alle woningen in Nederland stond 53 procent in één van deze drie provincies.

Van de gemeenten had Amsterdam met 388 duizend woningen verreweg de grootste woningvoorraad. Nummer twee, de gemeente Rotterdam, telde bijna 100 duizend woningen minder. In de vier grootste gemeenten van Nederland samen stonden meer dan 1 miljoen woningen.

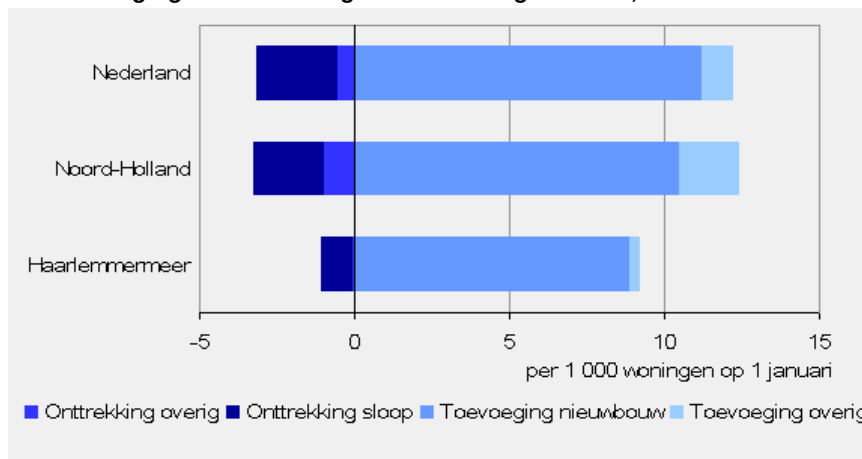
Naast gewone woningen stonden er op 1 januari 2008 ook 115 duizend wooneenheden en 101 duizend recreatiewoningen in Nederland.

3.2 Nieuwbouw en onttrekking

Grootste relatieve toename woningvoorraad in gemeente Aalsmeer

In 2008 groeide de Nederlandse woningvoorraad met ruim 63 duizend woningen (inclusief administratieve correcties). Dat was de grootste toename sinds 1999. Er werden 86 duizend woningen aan de voorraad toegevoegd, waarvan 79 duizend door nieuwbouw. Tegelijk werden er ruim 22 duizend woningen aan de voorraad onttrokken, waarvan ruim 18 duizend door sloop.

3.1 Toevoeging en onttrekking aan de woningvoorraad, 2008

Noot: overige vormen van toevoeging zijn bijvoorbeeld woningsplitsing en verbouw van een kantoor tot woning; overige onttrekkingen zijn onttrekkingen door verbouw of bestemmingswijziging.

Op provincieniveau nam de woningvoorraad naar verhouding het meest toe in Flevoland. Hier kwamen er per 1 000 woningen 19 bij. In Limburg was de toename het kleinst, met 4 per 1 000 woningen. In absolute zin groeide de voorraad in de provincie Zuid-Holland het hardst, met ruim 12 duizend woningen. In Zeeland was de toename met 1,5 duizend woningen het kleinst.

De gemeente met de grootste relatieve toename was Aalsmeer. Hier groeide de woningvoorraad met 89 per 1 000 woningen. Ook de gemeenten Pijnacker-Nootdorp en Hendrik-Ido-Ambacht breidden met respectievelijk 76 en 75 per 1 000 woningen fors uit. De absolute toename was met 3,4 duizend woningen het grootst in de gemeente Amsterdam, gevolgd door Utrecht, 's-Gravenhage, Almere en Tilburg met toenames van respectievelijk 2,5 duizend, 2 duizend, 1,4 duizend en 1,3 duizend woningen.

Einde aan jaarlijkse groei in nieuwbouw

In 2008 kwamen in Nederland 78,9 duizend woningen gereed. Dat waren er 11,2 per 1 000 woningen op 1 januari 2008. Het aantal gereedgekomen woningen viel 1,3 duizend lager uit dan in 2007. Daarmee kwam een einde aan de jaarlijkse groei van het aantal gereedgekomen woningen, die was begonnen in 2004.

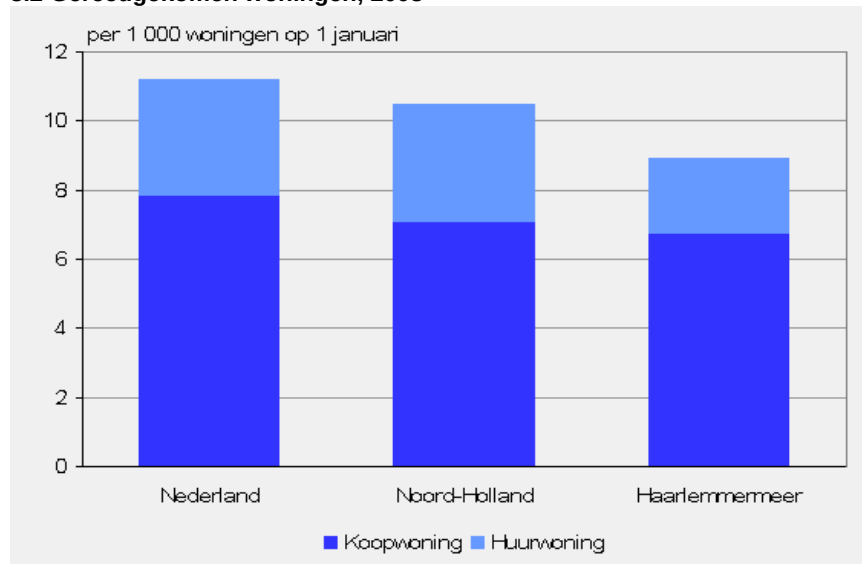
In vijf provincies daalde het aantal gereedgekomen woningen. De grootste relatieve afname vond plaats in Drenthe, waar het aantal gereedgekomen woningen met 29 procent kromp van 2 793 naar 2 006 woningen.

Groningen kende de grootste relatieve groei. Hier steeg het aantal gereedgekomen woningen met 39 procent, van 2 147 naar 2 984 woningen.

Aandeel gereedgekomen koopwoningen nam af

Van de 79 duizend woningen die in 2008 gereedkwamen, was 70 procent een koopwoning en 30 procent een huurwoning. Het aandeel koopwoningen in het totaal aantal gereedgekomen woningen neemt al af sinds 2002 toen dit aandeel nog op 81 procent lag. Hoewel het jaarlijks aantal gereedgekomen koopwoningen in deze periode zelfs iets toenam van 54 duizend in 2002 naar ruim 55 duizend in 2008, nam het jaarlijks aantal gereedgekomen huurwoningen in dezelfde periode nog sterker toe van bijna 13 duizend in 2002 tot bijna 24 duizend in 2008.

3.2 Gereedgekomen woningen, 2008

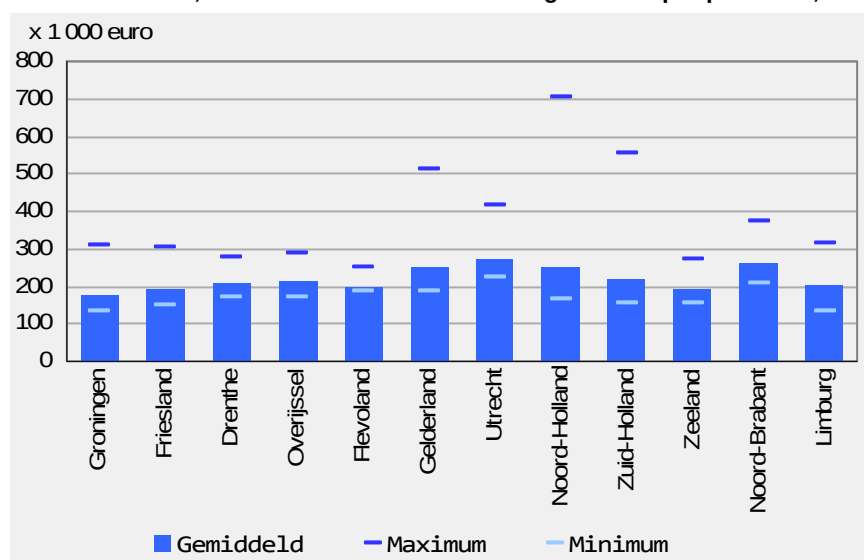

3.3 Woningwaarde

Gemiddelde woningwaarde in Nederland 233 duizend euro

De gemiddelde woningwaarde in Nederland lag op 1 januari 2008 op 233 duizend euro, een toename van 16 duizend euro ten opzichte van een jaar eerder. In de provincie Groningen lag de woningwaarde met 174 duizend euro het laagst en in de provincie Utrecht met 271 duizend euro het hoogst. Dat Groningen de laagste en Utrecht de hoogste woningwaarde hebben is al 10 jaar het geval. De gemeente Reiderland in de provincie Groningen had met 133 duizend euro de laagste woningwaarde van Nederland. In de gemeente Bloemendaal in Noord-Holland lag deze met 705 duizend euro veruit het hoogst. Op de tweede en derde plaats stonden de Noord-Hollandse gemeenten Blaricum en Laren met een woningwaarde van 593 en 592 duizend euro respectievelijk.

3.3 Gemiddelde, minimum en maximum woningwaarde¹⁾ per provincie, 2008

¹⁾ Nader voorlopige cijfers, peildatum 1 januari 2007

Tabel 3.1
Woonruimtenvoorraad, 1 januari 2008

	Haarlemmermeer	Noord-Holland	Nederland
Voorraad woningen	56 394	1 196 684	7 043 212
saldo vermeerdering woningen in 2008*, relatief ¹⁾	8,2	9,1	9,0
Voorraad wooneenheden	765	20 045	115 110
Recreatiewoningen	-	15 067	101 244
Capaciteit bijzondere woongebouwen	2 089	47 106	348 905

¹⁾ Per 1 000 woningen op 1 januari 2008.

Tabel 3.2
Nieuwbouwwoningen, 2008

	Haarlemmermeer	Noord-Holland	Nederland
Nieuwbouwwoningen	502	12 558	78 882
Eigendomsverhouding			
% koopwoningen	75,7	67,4	69,9
% huurwoningen	24,3	32,6	30,1
Woningtype			
% eengezinswoningen	56,4	52,9	61,0
% meergezinswoningen	43,6	47,1	39,0

Tabel 3.3
Waarde onroerende zaken, 2008¹⁾

	Haarlemmermeer	Noord-Holland	Nederland
Woningen in mln. euro	15 229	303 357	1 633 174
Niet-woningen in mln. euro	7 665	69 923	388 822
Gemiddelde woningwaarde in duizend euro	275	252	233

¹⁾ Nader voorlopige cijfers, peildatum 1 januari 2007.

4. Inkomen en sociale zekerheid

4.1 Inkomen

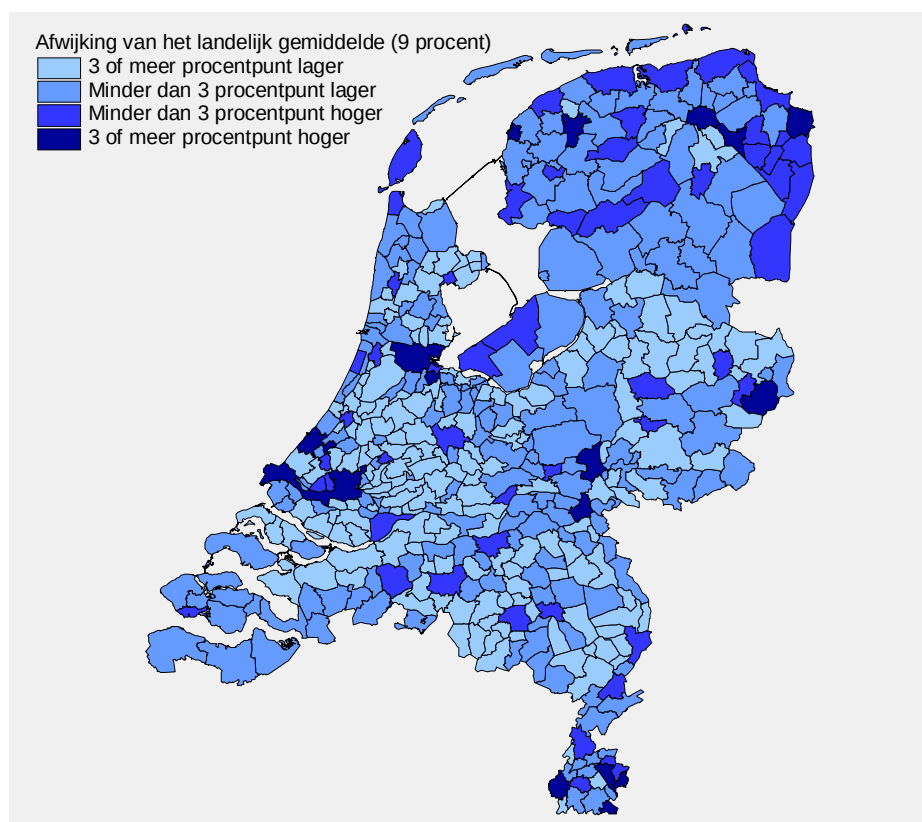
Relatief veel lage inkomens in grote steden

In 2006 telde Nederland 598 duizend huishoudens met een laag inkomen. Dat kwam neer op 9 procent van alle huishoudens. Het aandeel per gemeente liep uiteen van 2,4 tot 17,1 procent.

Onder de tien gemeenten met in verhouding de meeste lage inkomens waren de drie grote gemeenten Amsterdam, Rotterdam en 's-Gravenhage. In 2006 bevond circa 22 procent van de huishoudens met een laag inkomen zich in één van deze drie gemeenten. Ter vergelijking: van het totale aantal huishoudens was 13 procent er gevestigd.

De concentratie van lage inkomens in de grote steden had verschillende oorzaken. Zo hadden de grote steden relatief veel inwoners met een bijstands- of werkloosheidsuitkering. Verder waren niet-westerse allochtonen, die vaker een laag inkomen hebben, er oververtegenwoordigd.

4.1 Aandeel huishoudens met laag inkomen naar gemeente, 2006* (gemeentelijke indeling 2007)

Tabel 4.1
Aandeel huishoudens met laag inkomen naar gemeentegrootte, 2006* ¹⁾
Noord-Hollandse gemeenten

Gemeentegrootte (x 1 000 inwoners)	Aantal gemeenten	Huishoudens met laag inkomen (%)	Afwijking provinciaal gemiddelde (%)
0 tot 20	32	6,3	-4,1
20 tot 50	18	6,5	-3,9
50 tot 100	7	8,4	-2,0
100 tot 250	3	8,0	-2,4
250 of meer	1	17,1	6,7
Haarlemmermeer		5,9	-4,5

¹⁾ Gemeentelijke indeling 2007.

Meer lage inkomens in grotere gemeenten

In het algemeen gold dat hoe meer inwoners een gemeente had, des te hoger het aandeel lage inkomens was. In gemeenten met 0 tot 20 duizend inwoners had gemiddeld ruim 6 procent van de huishoudens een laag inkomen. In gemeenten met 50 duizend tot 100 duizend inwoners was dat al 9 procent, en in gemeenten met 100 duizend of meer inwoners lag het aandeel lage inkomens met ruim 12 procent duidelijk het hoogst.

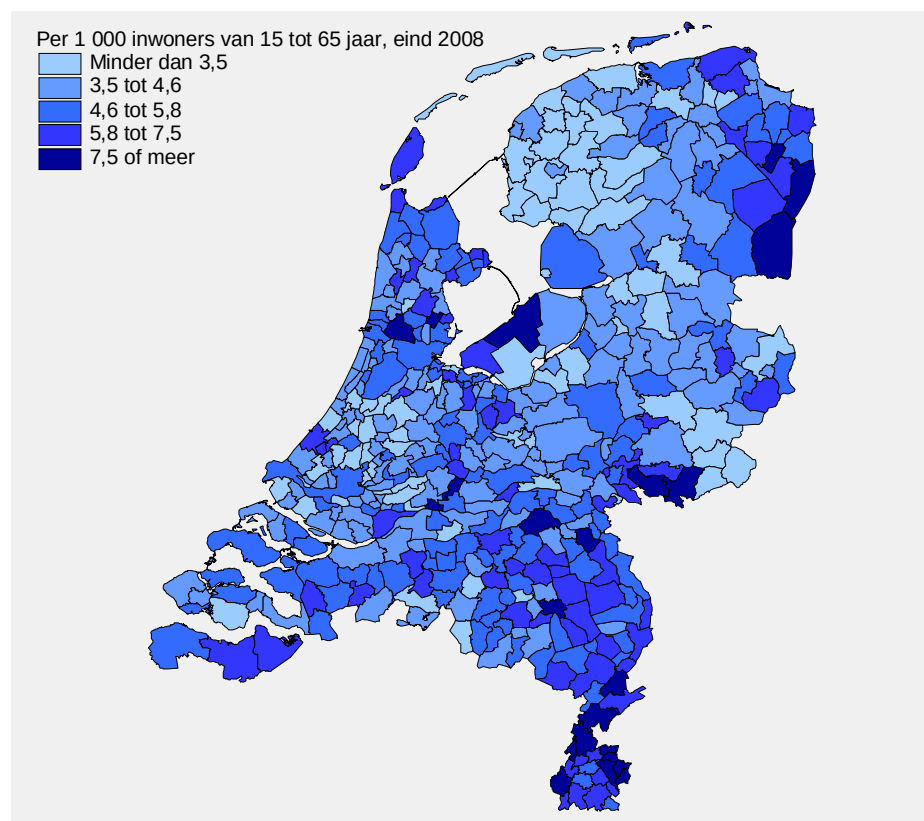
4.2 Sociale zekerheid

Aantal arbeidsongeschiktheidsuitkeringen licht gedaald

Eind 2008 werden in Nederland 815 duizend arbeidsongeschiktheidsuitkeringen verstrekt (exclusief ongeveer 21 duizend uitkeringen aan uitkeringsgerechtigden in het buitenland). Dat waren er 7 duizend minder dan een jaar eerder. Tot de arbeidsongeschiktheidsuitkeringen behoren uitkeringen in het kader van de Wet op de arbeidsongeschiktheidsverzekering (WAO), de Wet Werk en Inkomen naar Arbeidsvermogen (WIA), de Wet Arbeidsongeschiktheidsverzekering Zelfstandigen (WAZ) en de Wet arbeidsongeschiktheidsvoorziening jonggehandicapten (Wajong).

Het merendeel (543 duizend) van de verstrekte arbeidsongeschiktheidsuitkeringen betrof WAO-uitkeringen. Vanaf 1 januari 2004 kunnen werknemers geen aanspraak meer maken op een WAO-uitkering. Deze werknemers kunnen, nadat de werkgever het loon twee jaar heeft doorbetaald, per 1 januari 2006 een uitkering aanvragen in het kader van de Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen (WIA). Het aantal WAO-uitkeringen neemt sinds 2003 af. Het aantal WIA-uitkeringen is juist sterk toegenomen, van 18 duizend eind 2006 tot bijna 58 duizend eind 2008.

4.2 Uitkeringen in het kader van de WIA per gemeente, eind 2008

Minder WAZ- en meer Wajong-uitkeringen

Het aantal uitkeringen in het kader van de WAZ daalde in 2008 met 10 procent tot 38 duizend. Sinds 1998, toen er nog 58 duizend werden verstrekt, is het aantal WAZ-uitkeringen bijna onophoudelijk afgenomen.

Na 1 augustus 2004, toen de WAZ werd afgeschaft, zijn er in het kader van deze wet geen nieuwe uitkeringen meer toegekend.

Uitkeringen in het kader van de Wajong namen de afgelopen jaren juist in aantal toe. Eind 2008 werden er 177 duizend verstrekt, ofwel 8 procent meer dan een jaar eerder.

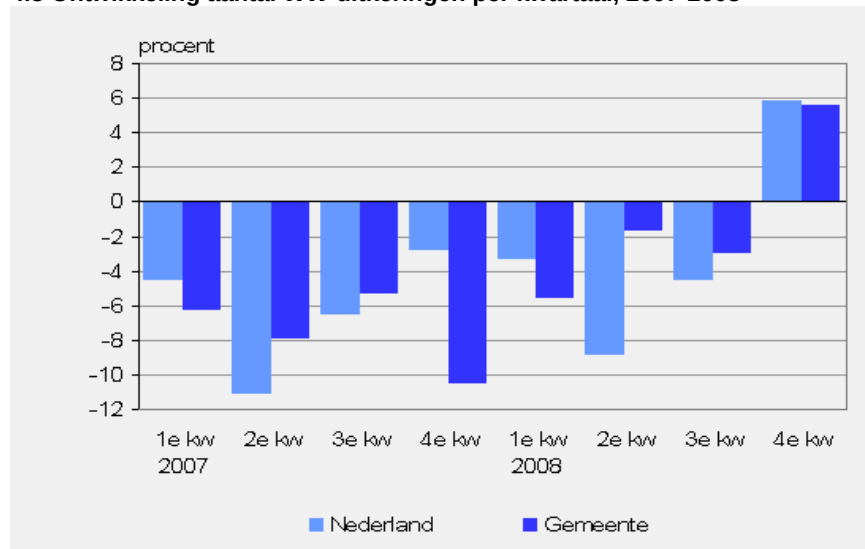
Meer werkloosheidsuitkeringen in november en december

Eind 2008 werden 171 duizend uitkeringen in het kader van de Werkloosheidswet (WW) verstrekt (inclusief uitkeringen van aanvragers woonachtig in buitenland). Dat was 11 procent minder dan een jaar eerder. De daling deed zich voor in alle provincies en was met ruim 17 procent het grootst in Utrecht. Tegenhanger was Drenthe, met een afname van 3,5 procent.

De gemeente Amsterdam telde met 9,4 duizend het grootste aantal WW-uitkeringen, gevolgd door Rotterdam met 6,8 duizend, 's-Gravenhage met 4,6 duizend en Eindhoven en Utrecht met beide 2,7 duizend uitkeringen.

Het aantal WW-uitkeringen vermindert al sinds 2005, maar in 2008 was de daling minder groot dan de voorgaande jaren. In november en december steeg het aantal uitkeringen, als gevolg van de financiële crisis, zelfs sterk.

4.3 Ontwikkeling aantal WW-uitkeringen per kwartaal, 2007-2008

Minder bijstandsuitkeringen

Eind 2008 telde Nederland ruim 292 duizend uitkeringen in het kader van de Wet Werk en Bijstand (WWB). Het aantal bijstandsuitkeringen daalt sinds 2005, toen er nog 363 duizend werden verstrekt.

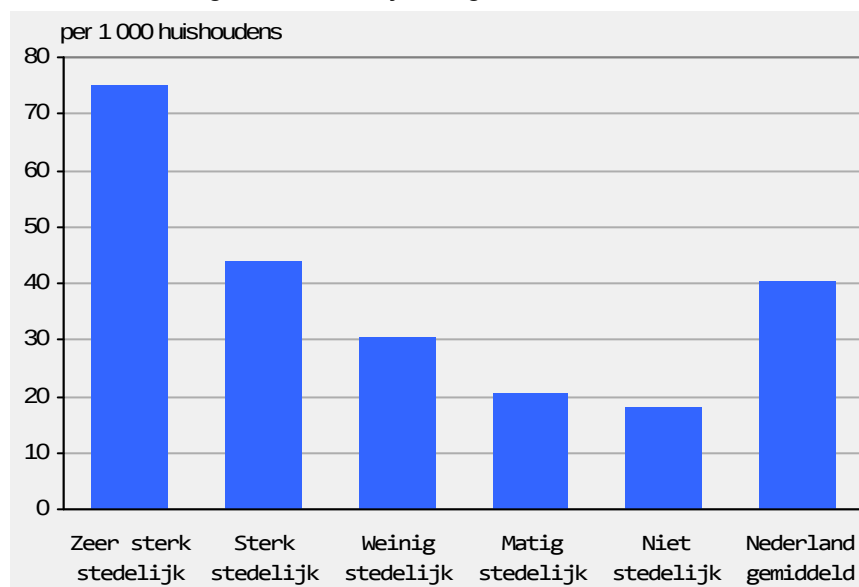
In verhouding werden in de gemeente Rotterdam met 111 uitkeringen per 1 000 huishoudens verreweg de meeste uitkeringen verstrekt. De gemeenten Amsterdam, Heerlen en 's-Gravenhage volgden met respectievelijk 85, 82 en 77 uitkeringen per 1 000 huishoudens.

Het aantal bijstandsuitkeringen in gemeenten hing sterk samen met hun stedelijkheid (zie 4.4). In zeer sterk stedelijke gemeenten werden gemiddeld 75 bijstandsuitkeringen per 1 000 huishoudens verstrekt, tegen 18 per 1 000 huishoudens in niet stedelijke gemeenten.

Meer uitkeringen voor oudere gedeeltelijk arbeidsongeschikten

In het kader van de Wet Inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) en de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte zelfstandigen (IOAZ) werden eind 2008 een kleine 8 duizend uitkeringen verstrekt. Dit was een toename van ruim 500 ten opzichte van een jaar eerder. Ten opzichte van 1999, toen nog ruim 25 duizend IOAW- en IOAZ-uitkeringen werden verstrekt, is het aantal echter flink afgenomen.

4.4 WWB-uitkeringen naar stedelijkheid gemeente, ultimo 2008

Tabel 4.2
Personen, gemiddeld besteedbaar inkomen in 1 000 euro, 2006^{*1)}

	Haarlemmermeer	Noord-Holland	Nederland
Totale bevolking	14,4	14,2	13,3
personen 15 jaar of ouder met 52 weken inkomen	20,5	19,8	18,6
mannen	25,5	24,0	22,9
vrouwen	15,1	15,4	14,0
15 tot 25 jaar	8,9	9,0	8,8
25 tot 45 jaar	21,5	21,0	19,7
45 tot 65 jaar	24,0	22,8	21,9
65 jaar of ouder	17,6	17,4	16,4
werknemers	22,5	22,5	20,9
zelfstandigen	25,7	25,2	24,6
met werkloosheids- of bijstandsuitkering	13,0	12,5	12,3
pensioenontvangers	17,7	17,2	16,5
autochtonen	20,7	20,2	18,9
allochtonen	19,5	18,2	17,2
westerse allochtonen	21,1	21,2	19,1
niet-westerse allochtonen	17,8	15,8	15,1

¹⁾ Gemeentelijke indeling 2007.

Tabel 4.3
Particuliere huishoudens met inkomen, gemiddeld besteedbaar inkomen in 1 000 euro, 2006^{*1)}

	Haarlemmermeer	Noord-Holland	Nederland
Totaal particuliere huishoudens	35,9	31,6	31,3
eenpersoonshuishouden	20,4	19,6	18,6
paar zonder kinderen	37,6	36,3	33,8
paar met kinderen	46,4	45,0	42,6
eenoudergezin	27,4	25,4	25,3
Belangrijkste bron van inkomen			
loon	38,9	35,6	35,1
winst uit onderneming	43,1	40,8	41,9
werkloosheids-, bijstands-, arbeidsongeschiktheidsuitkering	20,1	17,2	17,8
pensioen	25,7	23,8	23,3

¹⁾ Gemeentelijke indeling 2007.

Tabel 4.4**Particuliere huishoudens met inkomen, gemiddeld gestandaardiseerd inkomen in 1 000 euro, 2006^{*1)}**

	Haarlemmermeer	Noord-Holland	Nederland
Totaal particuliere huishoudens	24,1	22,5	21,6
eenpersoonshuishouden	20,4	19,6	18,6
paar zonder kinderen	27,5	26,5	24,7
paar met kinderen	25,0	24,2	22,8
eenoudergezin	18,8	17,4	17,3

¹⁾ Gemeentelijke indeling 2007.**Tabel 4.5****Uitkeringen arbeidsongeschiktheid, 31 december 2008**

	Haarlemmermeer		Noord-Holland		Nederland	
	abs.	rel. ¹⁾	abs.	rel. ¹⁾	abs.	rel. ¹⁾
AO-uitkeringen*	6 340	65	141 630	78	814 830	73
mannen*	2 830		69 050		437 650	
vrouwen*	3 510		72 560		377 090	
WAO-uitkeringen	4 510	47	101 140	56	543 040	49
mannen	1 850		46 750		285 260	
vrouwen	2 660		54 380		257 740	
Wajong-uitkeringen	1 080	11	24 530	14	176 570	16
mannen	590		13 570		98 050	
vrouwen	490		10 960		78 500	
WAZ-uitkeringen	270		5 940		37 580	
mannen	180		4 030		25 670	
vrouwen	90		1 910		11 880	
IVA-uitkeringen*	110		2 060		13 310	
mannen*	50		1 100		7 520	
vrouwen*	60		950		5 790	
WGA-uitkeringen*	370		7 950		44 340	
mannen*	160		3 600		21 150	
vrouwen*	210		4 360		23 170	

¹⁾ Per 1 000 inwoners 15 tot 65 jaar.**Tabel 4.6****Uitkeringen werkloosheid, 31 december 2008**

	Haarlemmermeer		Noord-Holland		Nederland	
	abs.	rel. ¹⁾	abs.	rel. ¹⁾	abs.	rel. ¹⁾
WW-uitkeringen	1 130	12	24 170	13	170 830	15
mannen	570		12 200		91 320	
vrouwen	560		11 980		79 500	

¹⁾ Per 1 000 inwoners 15 tot 65 jaar.**Tabel 4.7****Uitkeringen bijstand, 31 december 2008**

	Haarlemmermeer		Noord-Holland		Nederland	
	abs.	rel. ¹⁾	abs.	rel. ¹⁾	abs.	rel. ¹⁾
WWB-uitkeringen	1 180	21	55 870	45	292 340	40
WWB-uitkeringen 15 tot 65 jaar	1 030		48 350		258 780	
mannen	400		20 890		106 560	
vrouwen	630		27 460		152 220	
IOAW- en IOAZ-uitkeringen	30		930		7 840	
mannen	20		620		5 610	
vrouwen	10		310		2 230	

¹⁾ Per 1 000 huishoudens.

5. Verkeer en vervoer

5.1 Vervoermiddelen

Aantal hybride personenauto's verdubbeld

In 2008 telde Nederland bijna 7,5 miljoen personenauto's. Daarvan reed 80 procent op benzine, 17 procent op diesel en 3 procent op LPG.

Het aantal hybride personenauto's met een Nederlands kenteken is in 2008 verdubbeld. Waren er op 1 januari 2008 nog 11,3 duizend hybrides op de weg, een jaar later waren dat er ruim 23 duizend. Deze toename is grotendeels toe te schrijven aan het zakelijk gebruik. Het aantal zakenhybrides groeide van 3,5 duizend naar ruim 12 duizend.

Ondanks de toename van het aantal hybride auto's bleef hun aandeel in het totale aantal personenauto's zeer klein: slechts 0,3 procent.

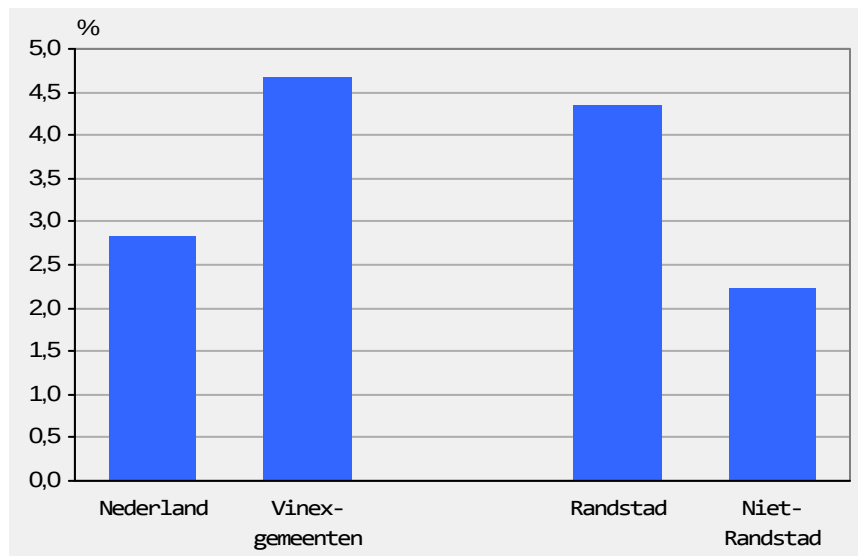
5.2 Lengte van wegen

Uitbreiding wegennet vooral in Randstad en Vinex-wijken

Begin 2008 had het Nederlandse wegennet een totale lengte van 136 duizend kilometer. Dat was 665 kilometer meer dan een jaar eerder. Vooral de nieuwe straten in nieuwbouwwijken waren debet aan deze groei.

Tussen 2003 en 2008 groeide de lengte van het Nederlandse wegennet met 2,8 procent. Deze toename vond vooral plaats in gemeenten waar veel werd gebouwd: de weglengte in gemeenten met één of meerdere Vinex-wijken nam met gemiddeld 4,7 procent toe. Ook binnen de vier Randstedelijke provincies groeide de lengte van de wegen sneller dan landelijk. De toename bedroeg daar 4,3 procent, tegen 2,2 procent buiten de Randstad.

5.1 Toename weglengte, 2003-2008

Grootste toename in Pijnacker-Nootdorp

In de gemeente Pijnacker-Nootdorp nam de lengte van het wegennet tussen 2003 en 2008 het meest toe. De groei bedroeg hier 24 procent. In een aantal grote gemeenten, waaronder Utrecht en Almere, werd het wegennet met ruim tien procent uitgebreid. Voor Utrecht en Almere betekende dit een toename van ruim 100 kilometer in vijf jaar tijd.

Tabel 5.1
Vervoermiddelen, 1 januari 2008

	Haarlemmermeer		Noord-Holland		Nederland	
	<i>abs.</i>	<i>rel.¹⁾</i>	<i>abs.</i>	<i>rel.¹⁾</i>	<i>abs.</i>	<i>rel.¹⁾</i>
Personenauto's	117 058	832	1 084 120	413	7 391 903	451
Personenauto's in bezit van natuurlijke personen	60 223	428	939 110	358	6 518 812	397
Bedrijfsmotorvoertuigen	21 616		154 020		1 082 523	
Motortweewielers	5 956	42	89 124	34	585 204	36

¹⁾ Per 1 000 inwoners.

Tabel 5.2
Lengte van wegen in km, 2008

	Haarlemmermeer	Noord-Holland	Nederland
Totale weglengte	821	13 123	136 135
gemeentelijke en waterschapswegen	662	11 902	123 237
provinciale wegen	67	636	7 848
rijkswegen	93	586	5 050

6. Oppervlakte, dichtheden en bodemgebruik

6.1 Oppervlakte

Noordoostpolder de grootste en Bennebroek de kleinste gemeente

Nederland bestond in 2008 uit bijna 34 duizend vierkante kilometer land en bijna 8 duizend vierkante kilometer water. Gemeenten hadden een landoppervlakte van gemiddeld 76 vierkante kilometer. Dit varieerde echter behoorlijk: van 460 vierkante kilometer in de gemeente Noordoostpolder tot 2 vierkante kilometer in Bennebroek.

Lelystad had het meeste binnenwater

De gemeente Lelystad had in 2008 met 533 vierkante kilometer het meeste binnenwater binnen haar grenzen. Dit komt door haar ligging aan het IJsselmeer, dat tot het binnenwater wordt gerekend. De waddengemeente Terschelling had met 587 vierkante kilometer het meeste buitenwater.

6.2 Dichtheden

Bevolkings- en woningdichtheden langzaam toegenomen

Een vierkante kilometer telde in 2008 in Nederland gemiddeld 209 woningen en 486 inwoners. Deze aantallen zijn de afgelopen jaren langzaam toegenomen. In 1999 telde een vierkante kilometer nog 193 woningen en 465 inwoners.

In 2008 had 57 procent van de gemeenten een bevolkingsdichtheid onder het landelijk gemiddelde. De woningdichtheid was in 59 procent van de gemeenten lager dan gemiddeld. Op de ranglijsten van de vijf gemeenten met de hoogste en de laagste bevolkingsdichtheid stonden dezelfde gemeenten als op de ranglijsten voor de hoogste en de laagste woningdichtheid, zij het in een iets andere volgorde. De vijf gemeenten met de hoogste dichtheden waren Amsterdam, Capelle aan den IJssel, 's-Gravenhage, Haarlem en Leiden. Hun tegenhangers waren Ameland, Rozendaal, Schiermonnikoog, Terschelling en Vlieland.

Tabel 6.1 Gemiddelde, minimum en maximum dichtheden, 2008

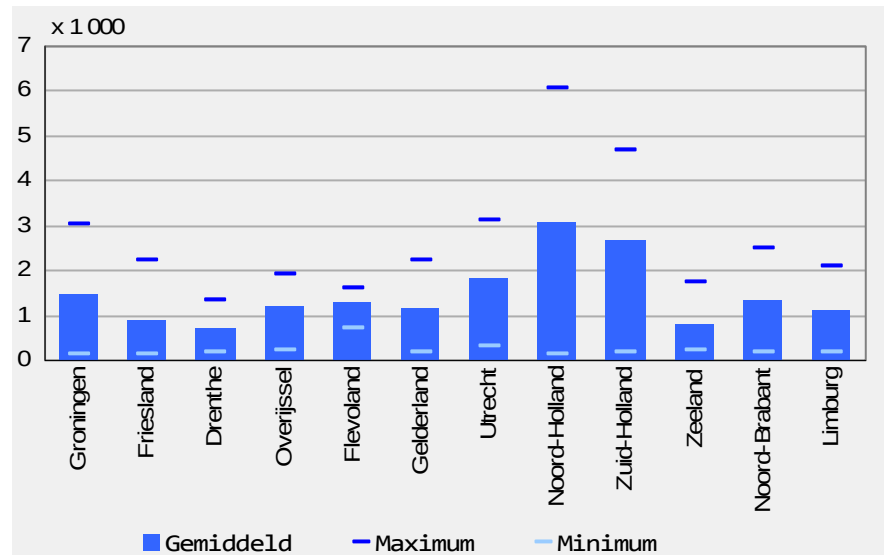
	Minimum Noord-Holland	Gemiddelde Noord-Holland	Maximum Noord-Holland
Woningdichtheid	27	448	2 367
Bevolkingsdichtheid	65	983	5 036
Omgevingsadressendichtheid	129	3 096	6 051

Noot: bij maximum en minimum wordt de dichtheid van de gemeente met de hoogste en laagste dichtheid in de betreffende provincie getoond.

Omgevingsadressendichtheid licht gestegen

De omgevingsadressendichtheid (OAD), die de concentratie van wonen, werken, mobiliteit en recreatie weergeeft, bedroeg in 2008 gemiddeld 1 883. Tussen 2000 en 2008 is de OAD met 1,3 procent gestegen.

6.1 Gemiddelde, minimum en maximum omgevingsadressendichtheid, 2008

Noot: bij maximum en minimum wordt de dichtheid van de gemeente met de hoogste en laagste dichtheid in de betreffende provincie getoond.

De OAD verschilde behoorlijk tussen de provincies, maar ook daarbinnen waren flinke verschillen te zien. Zo lagen in Noord-Holland, dat gemiddeld de hoogste dichtheid had, zowel de gemeente met de hoogste als die met de op één na laagste OAD. Het ging daarbij om Amsterdam, met een OAD van 6 051, en Schermer, met een dichtheid van 129.

6.3 Bodemgebruik

Oppervlakte agrarisch terrein nam af

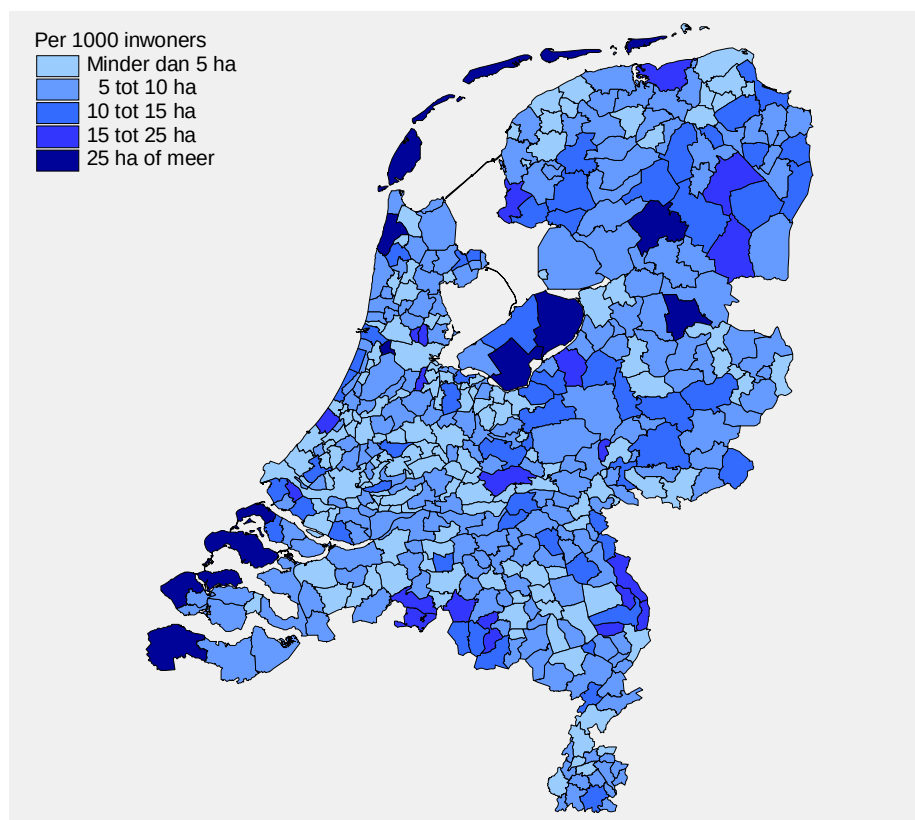
Agrarisch terrein neemt in Nederland veruit het meeste landoppervlak in beslag. In 2006 behoorde bijna 2,3 miljoen hectare tot dit type bodemgebruik. Dat was bijna 68 procent van het totale landoppervlak. Wel is het agrarisch terrein heel langzaam een kleinere plaats gaan innemen. Net als tussen 2000 en 2003 nam de oppervlakte van dit type bodemgebruik tussen 2003 en 2006 met ongeveer 20 duizend hectare af ten gunste van andere typen. Het ging daarbij vooral om semi-bebouwd terrein, bos en open natuurlijk terrein en bebouwd terrein.

Relatief meeste recreatieterrein in kustgemeenten

Recreatieterrein besloeg in 2006 slechts een klein deel van het Nederlands grondgebied. Het nam ruim 96 duizend hectare in. Per duizend inwoners gerekend, is dat 6 hectare.

In verhouding tot hun inwonertal hadden vooral de kustgemeenten een groot oppervlak aan recreatieterrein. Ook de in het binnenland gelegen gemeenten Ommen, Westerveld en Haarlemmerliede en Spaarnwoude en de Flevolandse gemeenten Zeewolde en Dronten telden meer dan 25 hectare recreatieterrein per duizend inwoners.

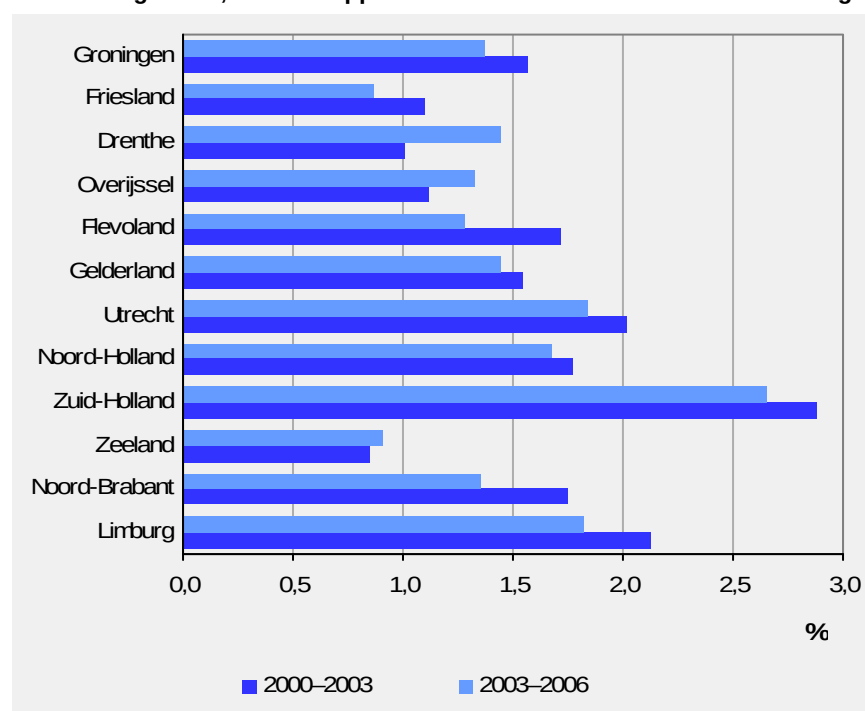
6.2 Recreatieterrein per gemeente, 2006 (gemeentelijke indeling 2008)

Minder oppervlakte van bestemming veranderd

Tussen 2003 en 2006 heeft ruim 1,4 procent van de totale oppervlakte van Nederland een andere bestemming gekregen. Dat was net iets minder dan tussen 2000 en 2003, toen dit circa 1,6 procent was. Alleen in Drenthe, Overijssel en Zeeland is tussen 2003 en 2006 meer oppervlakte van bestemming veranderd dan tussen 2000 en 2003.

6.3 Bodemgebruik, aandeel oppervlakte dat is veranderd van bestemming

Tabel 6.2
Oppervlakte in km², 2008

	Haarlemmermeer	Noord-Holland	Nederland
Totaal	185,28	4 091,76	41 543,07
land	179,17	2 671,03	33 756,17
water	6,11	1 420,73	7 786,90
binnenwater	6,11	734,78	3 598,15
buitenwater	-	685,95	4 188,75

Tabel 6.3
Dichtheden, 2008

	Haarlemmermeer	Noord-Holland	Nederland
Woningdichtheid	315	448	209
Bevolkingsdichtheid	785	983	486
Omgevingsadressendichtheid	1 439	3 096	1 883

Tabel 6.4
Bodemgebruik, 2006 naar gemeentelijke en provinciale indeling 2008

	Haarlemmermeer		Noord-Holland		Nederland	
	ha	rel. ¹⁾	ha	rel. ¹⁾	ha	rel. ¹⁾
Verkeesterrein	1 705	12	11 866	5	115 955	7
Bebouwd terrein	3 142	22	43 313	16	337 927	21
Semi-bebouwd terrein	619	4	5 833	2	52 849	3
Recreatieterrein	815	6	13 706	5	96 311	6
Agrarisch terrein	11 462	81	161 264	61	2 285 799	139
Bos en open natuurlijk terrein	124	1	30 608	12	484 024	30

¹⁾ Ha per 1 000 inwoners.

7. Criminaliteit

7.1 Geregistreerde misdrijven

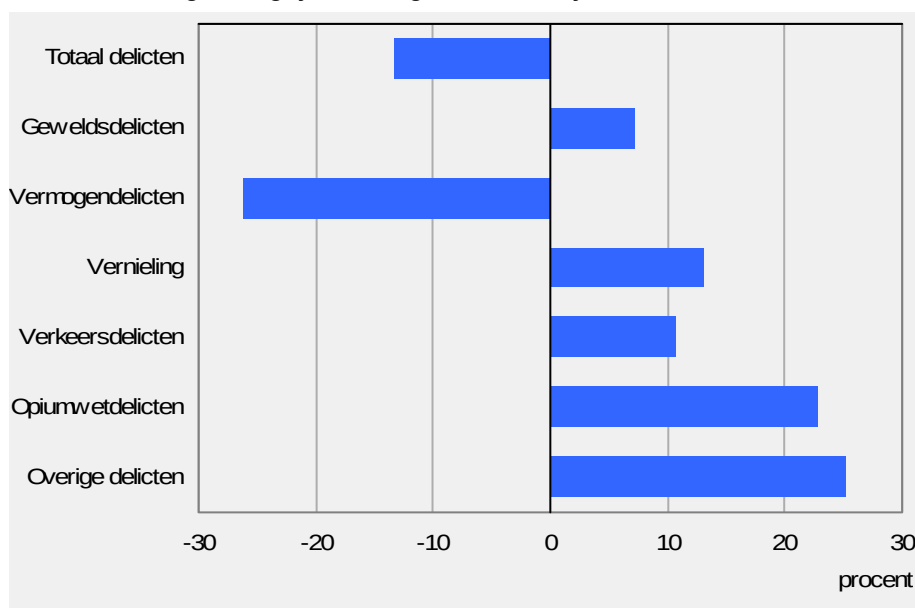
Aantal aangiften bleef nagenoeg gelijk

In 2007 registreerde de Nederlandse politie 1,2 miljoen misdrijven. Dat waren er nagenoeg even veel als in 2006. Meer dan de helft (684 duizend) van de aangiften betrof vermogensmisdrijven, voornamelijk diefstal. Andere veelvoorkomende misdrijven waren vernieling (223 duizend), verkeersmisdrijven (158 duizend) en geweldsmisdrijven (112 duizend). Bij de verkeersmisdrijven ging het vooral om doorrijden na een ongeval (90 duizend) en rijden onder invloed (62 duizend); bij geweldsmisdrijven was er vooral sprake van mishandeling (61 duizend).

Minder vermogensdelicten, maar fors meer drugsdelicten

Na 2002, toen de omvang van de geregistreerde criminaliteit met 1,4 miljoen aangiften op zijn hoogtepunt was, is het aantal geregistreerde misdrijven jaarlijks afgenomen. Dat komt vooral door een daling van het aantal vermogensdelicten, dat tussen 2002 en 2007 met 26 procent kromp. Vernielingen, verkeersmisdrijven en geweldsmisdrijven namen in deze periode juist in aantal toe, met respectievelijk 13 procent, 11 procent en 7 procent. Het aantal geregistreerde misdrijven tegen de Opiumwet steeg nog harder: met 23 procent tot een kleine 16 duizend in 2007.

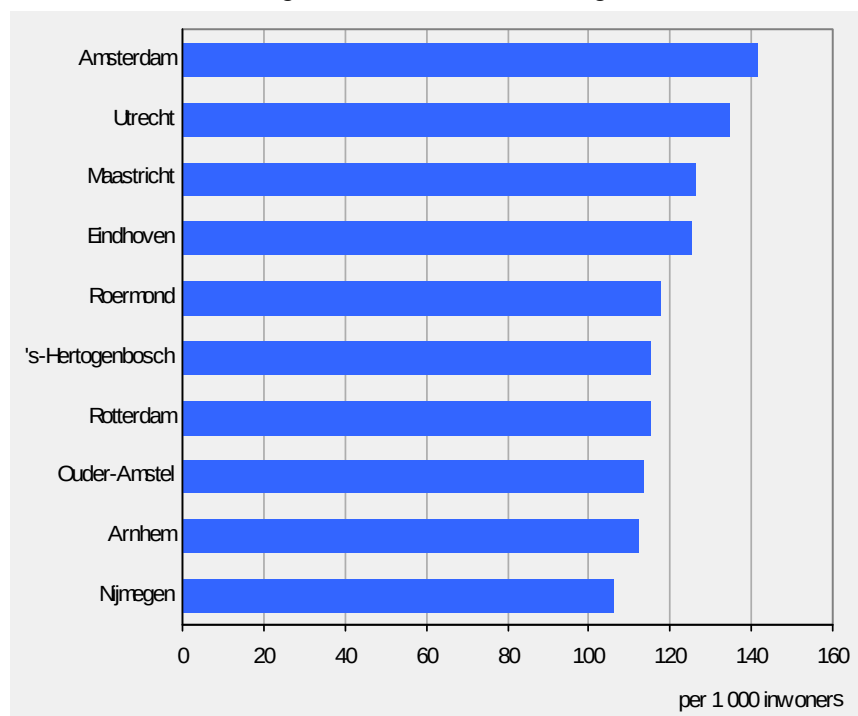
7.1 Ontwikkeling belangrijkste categorieën misdrijven, 2002-2007

Relatief de meeste aangiften in de gemeente Amsterdam

In 2007 vond 45 procent van de door de politie geregistreerde criminaliteit plaats in de 25 grootste gemeenten. Met 142 aangiften per 1 000 inwoners werden in verhouding de meeste delicten geregistreerd in de gemeente Amsterdam, gevolgd door Utrecht, Maastricht en Eindhoven. Van de vier grootste gemeenten kwam alleen 's-Gravenhage niet in de top-10 voor.

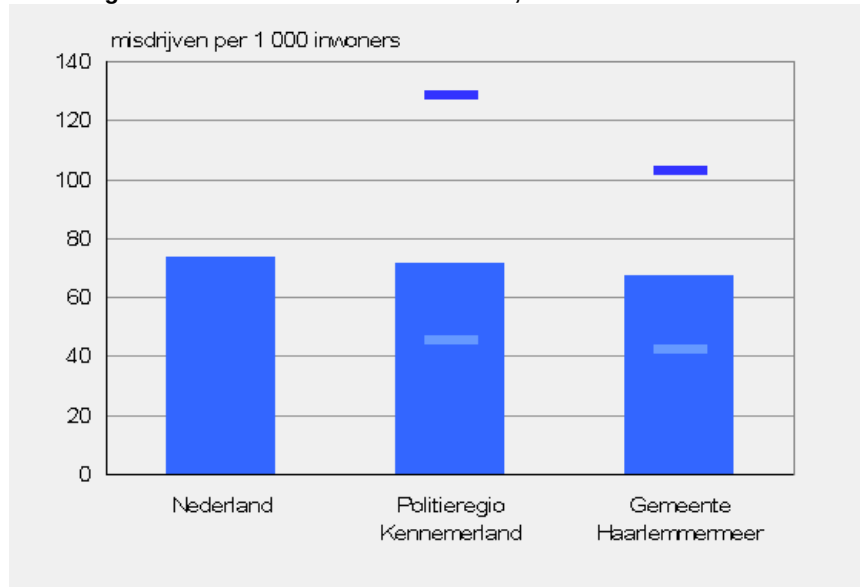
7.2 Gemeenten met hoogste relatieve aantallen aangiften, 2007

Relatief de minste aangiften in Friesland

De politieregio met in verhouding de meeste misdrijven was Amsterdam-Amstelland, met 129 aangiften per 1 000 inwoners. In de politieregio Friesland werd in 2007 het laagste relatieve aantal aangiften geregistreerd: 45 per 1 000 inwoners.

7.3 Geregisteerde criminaliteit in Nederland, 2007

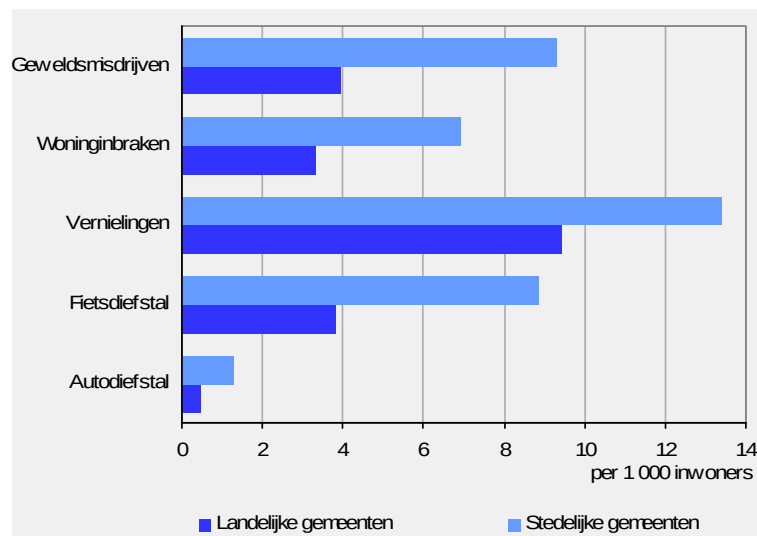

Noot: maximum en minimum tonen hoogst en laagst scorende politieregio onder de politieregio's en de hoogst en laagst scorende gemeenten binnen de politieregio waartoe de gemeente behoort.

Meeste criminaliteit geregistreerd in stedelijke gemeenten

In 2007 werden in stedelijke gemeenten 96 misdrijven per 1 000 inwoners geregistreerd, tegen 47 in landelijke gemeenten. Geweldd misdrijven werden in verhouding ruim twee keer zo vaak geregistreerd in stedelijke gemeenten dan in landelijke gemeenten.

7.4 Typen criminaliteit naar stedelijkheid, 2007

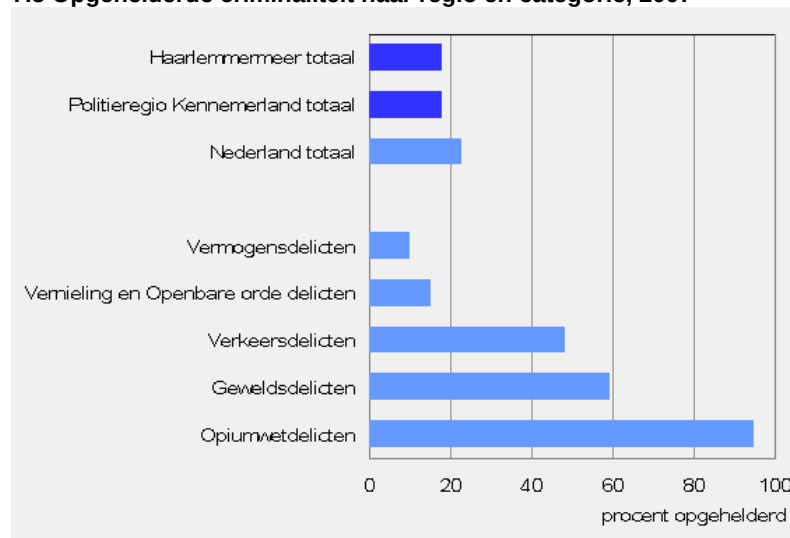

7.2 Opgehelderde misdrijven

Ruim één op de vijf geregistreeerde misdrijven opgelost

In 2007 werden 276 duizend gevallen van criminaliteit opgehelderd door de politie, de landelijke Politiedienst of de marechaussee. Dit komt overeen met 22,7 procent van alle aangiften - nagenoeg even veel als een jaar eerder. Het aandeel opgehelderde misdrijven neemt toe sinds 2000, toen het nog op 15,6 procent lag.

7.5 Opgehelderde criminaliteit naar regio en categorie, 2007

Het aandeel opgeloste zaken verschilde in 2007 sterk per type delict. Van de vermogensmisdrijven werd 9,9 procent opgehelderd, tegen 95,0 procent van de misdrijven tegen de Opiumwet of de Wet Wapens en Munitie.

Tabel 7.1
Geregistreeerde en opgehelderde criminaliteit, 2007

	Haarlemmermeer		Politieregio Kennemerland		Nederland ¹⁾	
	abs.	rel.	abs.	rel.	abs.	rel.
Geregistreeerde criminaliteit ²⁾	9 345	68	36 492	72	1 214 503	74
Opgehelderde criminaliteit ³⁾	1 675	17,9%	7 794	21,4%	275 880	22,7%

¹⁾ Nederland bevat als enige regio ook de gegevens van de landelijke politiedienst en de marechaussee.

²⁾ Relatief: per 1 000 van de bevolking op 1 januari 2007.

³⁾ Relatief: als percentage van de geregistreeerde criminaliteit.

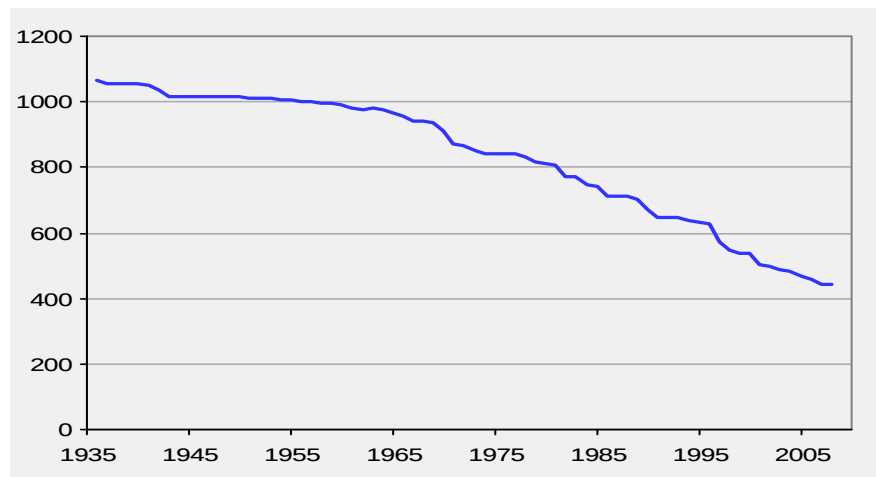
8. Regionale indelingen 2008

8.1 Gemeentelijke indeling 2008

Aantal gemeenten in 2008 onveranderd op 443

Op 1 januari 2008 telde Nederland 443 gemeenten. Het aantal gemeenten in Nederland is tussen 2007 en 2008 gelijk gebleven. Dit kwam doordat er voor het eerst sinds 1992 geen gemeentelijke herindelingen plaatsvonden.

8.1 Aantal gemeenten in Nederland op 1 januari

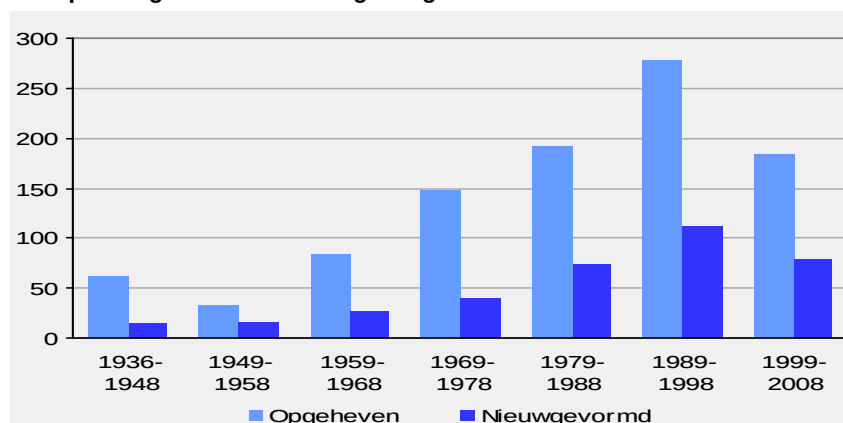

Sinds 1936 meer dan 350 nieuwe gemeenten

Jaarlijks vinden vele gemeentelijke herindelingen en grenswijzigingen plaats, onder andere om de bestuurskracht van gemeenten te versterken. Hierdoor is het aantal gemeenten in Nederland sinds 1936 gedaald van 1064 naar 443 gemeenten in 2008. Daarbij zijn 359 nieuwe gemeenten gevormd en 980 gemeenten opgeheven. Bij al deze wijzigingen waren in totaal meer dan 7,5 miljoen inwoners betrokken.

Naast veranderingen in gemeentegrenzen zijn er ook gemeenten die alleen hun naam hebben veranderd. Dit gebeurde 49 keer tussen 1936 en 2008. In twaalf gevallen ging het om slechts een andere schrijfwijze van een bestaande naam.

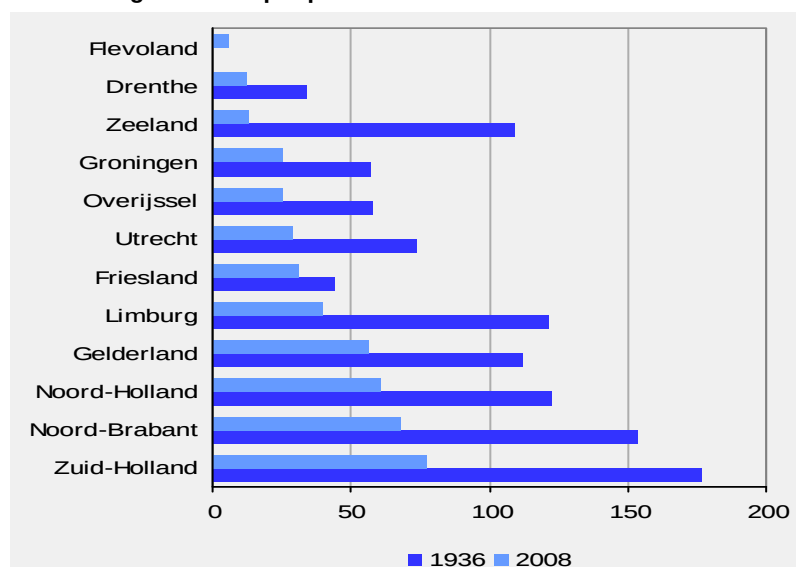
8.2 Opheffing en nieuwvorming van gemeenten

Aantal gemeenten sterkst gedaald in Zeeland

Sinds 1936 is het aantal gemeenten in alle provincies afgenomen. De relatief sterkste daling vond daarbij plaats in Zeeland: van 109 gemeenten in 1936 naar 13 in 2008. In Friesland daalde het aantal gemeenten zowel relatief als absoluut gezien het minst, van 44 naar 31 gemeenten.

8.3 Aantal gemeenten per provincie

Sinds 1936 ruim 1 900 grenswijzigingen

Het komt ook voor dat een gemeentelijke grens wijzigt zonder dat er sprake is van een herindeling. Sinds 1936 gebeurde dit ruim 1,9 duizend maal. Ruim 800 maal waren hierbij geen inwoners betrokken.

8.2 StatLine-publicatie 'Gebieden in Nederland'

Nederland kent een groot aantal regionale indelingen. Naast de standaardindelingen in gemeenten en provincies telt ons land nog tal van andere gebieden en regio's, waaronder arrondissementen, brandweergebieden, politieregio's en landbouwgebieden. Of in de naamgeving sprake is van een gebied of een regio, hangt af van het betreffende (beleids)veld.

In StatLine zijn de meest recente gegevens over gebieden in Nederland te vinden. De databank bevat ook publicaties waarin relaties worden gelegd tussen de gemeentelijke indeling en diverse andere indelingen van het Nederlands grondgebied. Ter illustratie is in figuur 8.4 de publicatie 'Gebieden in Nederland 2008' geselecteerd. Naast de officiële code en naam van de gemeente, bevat de publicatie het onderdeel 'Lokalisering'. Hiermee is na te gaan in welke gebieden of regio's een gemeente is gelokaliseerd.

8.4 Gebieden in Nederland in StatLine

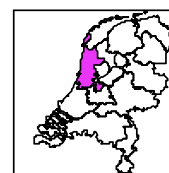
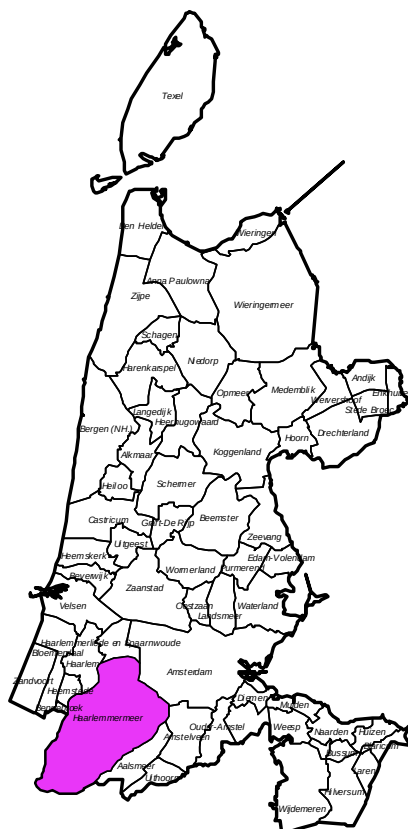

In hoofdstuk 10 wordt een uitleg gegeven over het raadplegen van onderwerpen uit een StatLine-publicatie als 'Gebieden in Nederland'

8.5. Ligging in de provincie

Haarlemmermeer (0394)

1 januari 2008

Tabel 8.6
Gebieden in Nederland, 2008

Code	Gebied/regio	Naam
<i>Standaard regionale indelingen:</i>		
03	Landsdeel	West-Nederland
27	Provincie	Noord-Holland
23	COROP-gebied	Groot-Amsterdam
10	Stadsgewest	Amsterdam
00	Grootstedelijke agglomeratie	Niet van toepassing
<i>Thematische regionale indelingen:</i>		
15	Arrondissement	Haarlem
4402	Brandweerregio	Kennemerland
2323	COROP-plusgebied	Haarlemmermeer en omgeving
232	COROP-subgebied	Overig Groot-Amsterdam
062	Economisch-geografisch gebied	Noordhollandse Meerlanden
3107	GGD-regio	Hulpverleningsdienst Kennemerland
2702	Landbouwgebied	Haarlemmermeer
07	Landbouwgebied (groep)	Westelijk Holland
12	Politieregio	Kennemerland
04	Ressort	Amsterdam
20	RPA-gebied	Zuidelijk Noord-Holland
17	Toeristengebied	Overig Nederland
21	Wgr-samenwerkingsgebied	Agglomeratie Amsterdam

In tabel 8.6 is een onderscheid gemaakt in standaard- en thematische regionale indelingen. De gebieden/regio's waartoe een gemeente behoort, vindt u in deze tabel. In vrijwel alle regionale publicaties hanteert het CBS de standaard regionale indelingen. Daarnaast is er een aantal thematische regionale indelingen. Deze behoren bij een specifiek onderwerp. Alle gemeentelijke gegevens zijn optelbaar naar alle indelingen. Dit kan met behulp van de StatLine-publicatie 'Gebieden in Nederland'.

9. Kerncijfers wijken en buurten

9.1 Indeling in wijken en buurten

Buurten vormen het laagste regionale niveau

In 2008 bestonden de 443 Nederlandse gemeenten uit 2 531 wijken en 11 477 buurten. Elke gemeente heeft minimaal één wijk en elke wijk is weer opgebouwd uit minimaal één buurt. Buurten vormen daarmee het laagste regionale niveau.

De onderverdeling van gemeenten in wijken en buurten dateert van de volkstelling van 1947. De indeling is gemaakt door gemeenten, aansluitend op hun wensen voor beleidsvorming. Om buurten zo goed mogelijk te kunnen vergelijken, worden ze zo mogelijk afgebakend volgens landelijke richtlijnen. In woongebieden worden buurten zoveel mogelijk naar homogene bebouwing ingedeeld, voor zover het aantal inwoners niet te hoog wordt. Voor werkgebieden en grotere recreatiegebieden streven gemeenten een maximum aan oppervlakte na. Voor de indeling van gebieden met verspreide bebouwing vormen lokale inzichten het uitgangspunt. Overigens loopt de indeling naar wijken en buurten niet altijd gelijk met postcodegebieden.

Een unieke code voor elke buurt

Aan elk gebied is een unieke code van acht posities toegekend. Deze wijk- en buurtcode is opgebouwd uit een gemeentecode van vier posities, een wijkcode van twee posities en een buurtcode van twee posities. De overzichtskaart verderop in dit hoofdstuk geeft inzicht in de codering, naamgeving, ligging en omvang van de buurten. Ook is een kaart opgenomen met de bevolkingsdichtheid per buurt. Deze kaart is weggelaten voor gemeenten waarvan het aantal buurten of het aantal waardeklassen te klein is voor een zinvolle weergave.

9.2 Statistieken over wijken en buurten

Kerncijfers wijken en buurten in StatLine

In StatLine zijn wijk- en buurtgegevens te vinden over de thema's bevolking, wonen, energie, onderwijs, arbeid, inkomen, sociale zekerheid, bedrijven, motorvoertuigen, voorzieningen, oppervlakte en bodemgebruik. De StatLine-publicaties 'Kerncijfers wijken en buurten' zijn beschikbaar vanaf 1995 als tweejaarlijkse publicatie en vanaf 2003 jaarlijks. Ze bieden de mogelijkheid om buurten te typen en onderling te vergelijken.

9.1 Kerncijfers wijken en buurten in StatLine

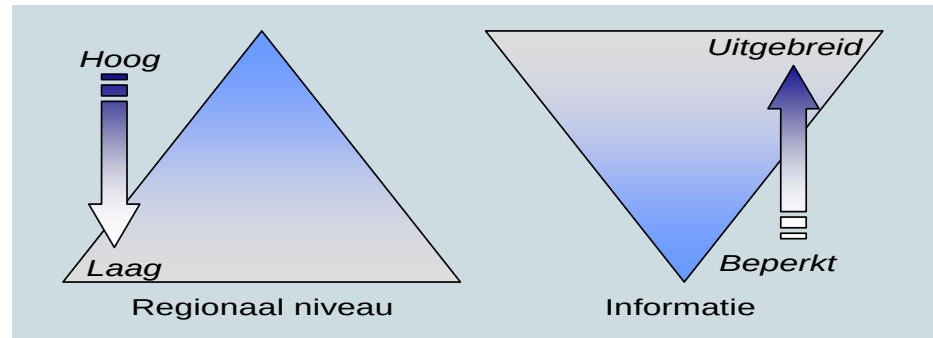
Ter illustratie is in figuur 9.1 de publicatie 'Kerncijfers wijken en buurten 2003-2008' geselecteerd. Enkele van de uitkomsten staan in de tabellen 9.1 tot en met 9.5 verderop in dit hoofdstuk. Met het oog op betrouwbaarheid en geheimhouding kunnen cijfers ontbreken. Dit is met een . (punt) of x (kruisje) aangegeven.

In hoofdstuk 10 wordt een uitleg gegeven over het raadplegen van onderwerpen uit een StatLine-publicatie als Kerncijfers wijken en buurten.

Beschikbaarheid van statistieken op buurniveau beperkt

De beschikbaarheid van statistieken is op buurniveau beperkter dan op hogere regionale niveaus. Schematisch kan dit als volgt worden weergegeven.

9.2 Regionale statistieken en beschikbaarheid

De top van de linker driehoek heeft betrekking op Nederland als geheel; de onderkant op de vele buurten die ons land telt. Het veld binnen de driehoek wordt begrensd door de verschillende gebiedsindelingen, uiteenlopend van landsdeel tot buurt. De hoeveelheid beschikbare informatie is omgekeerd evenredig met het aantal gebieden.

Op nationaal en hoog-regionaal niveau is veel informatie beschikbaar; denk bijvoorbeeld aan uitkomsten over het consumentenprijsindexcijfer of de internationale handel. Het 'niveau Nederland' is te gebruiken als eenheid in internationaal vergelijkende studies.

Betrouwbare uitkomsten over (wijken en) buurten kunnen alleen worden samengesteld uit onderzoeken met voldoende grote steekproeven of registraties. Zo zijn gegevens uit de gemeentelijke basisadministratie persoonsgegevens voor het aantal inwoners naar geslacht, leeftijd en herkomst in de StatLine-publicatie Kerncijfers wijken en buurten opgenomen, net als gegevens uit de registraties van uitkeringen en motorvoertuigen. Van steekproeven zijn er uitsluitend gegevens opgenomen uit het zeer uitgebreide regionaal inkomensonderzoek. Uitkomsten van enquêtes die bij het steekproefontwerp geen rekening (kunnen) houden met representativiteit over buurten of enkel op lokaal niveau zijn afgenomen, zijn echter niet vermeld.

9.3 Nieuwe vormen van presenteren CBS-buurtgegevens

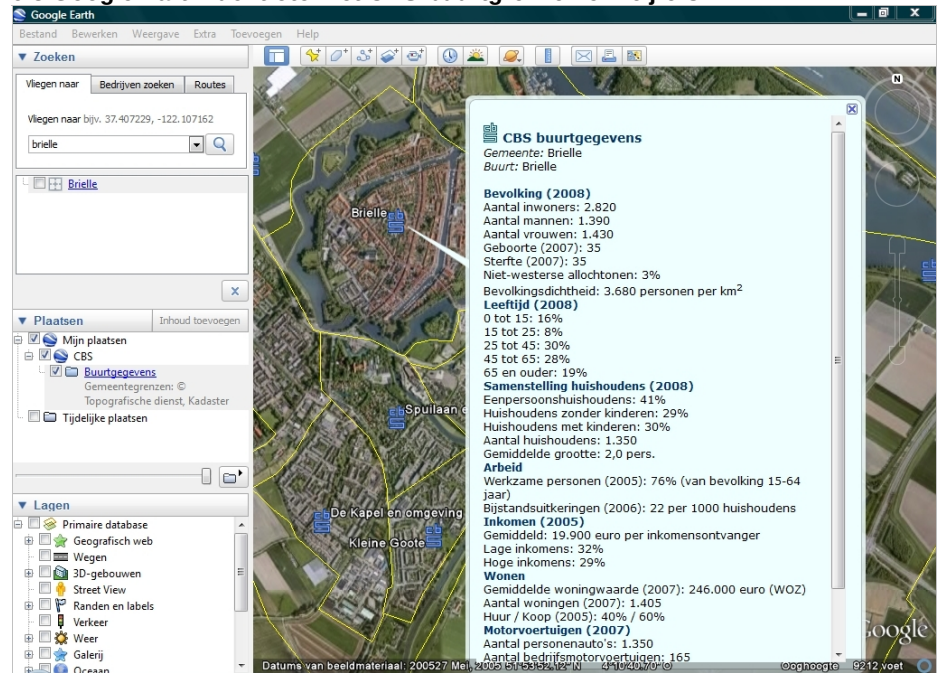
Speciale kaartlaag en aparte website

In de afgelopen jaren heeft het CBS twee nieuwe vormen ontwikkeld voor het presenteren van cijfers over buurten: een kaartlaag in Google Earth en de website CBSinuwbuurt.nl.

CBS-buurtgegevens in Google Earth

Sinds eind 2007 is het mogelijk om in Google Earth een selectie van de buurtcijfers uit de StatLine-tabel Kerncijfers Wijken en Buurten te bekijken. Gebruikers moeten daartoe Google Earth versie 4.1 of hoger installeren en op cbs.nl de kaartlaag met buurtcijfers ophalen. Wanneer ze vervolgens in Google Earth inzoomen op Nederland, zien ze stapsgewijs de buurtgrenzen verschijnen. Bij elke buurt worden de naam en een CBS-logo weergegeven. Wanneer gebruikers op de naam van de buurt of het logo klikken, verschijnt een ballon met buurtcijfers (figuur 9.3). Onder meer het aantal inwoners, de samenstelling van de huishoudens, het gemiddeld inkomen en de gemiddelde woningwaarde in een buurt zijn op deze manier te vinden.

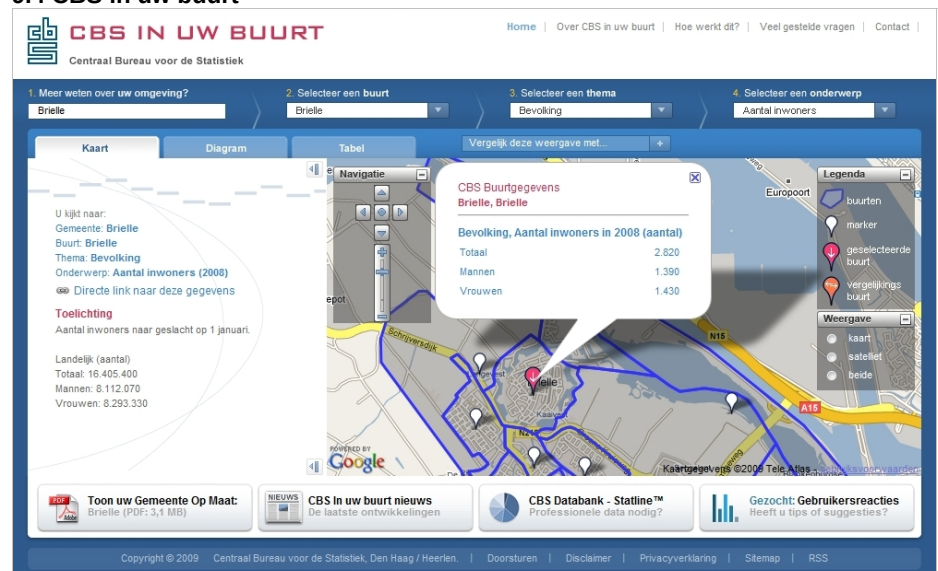
9.3 Google Earth luchtfoto met CBS-buurtgrenzen en -cijfers

Buurtcijfers op CBSinuwbuurt.nl

Naast de CBS-kaartlaag in Google Earth is er een speciale website ontwikkeld die buurtgegevens toont: CBSinuwbuurt.nl. Deze site is sinds begin 2008 operationeel en maakt gebruik van Google Maps. Voordeel daarvan is dat gebruikers geen programma op hun computer hoeven te installeren, zoals bij Google Earth wel het geval is. CBSinuwbuurt.nl bevat dezelfde selectie van buurtcijfers uit de StatLine-tabel Kerncijfers wijken en buurten als de kaartlaag in Google Earth. Bovenaan de website kunnen gebruikers achtereenvolgens een gemeente, een buurt in die gemeente, een thema en ten slotte het onderwerp kiezen waarover ze informatie wensen (figuur 9.4). Rondom de kaart zijn knoppen opgenomen die verwijzen naar onder meer StatLine, CBS-publicaties over buurten en de online versie van Gemeente op Maat.

9.4 CBS in uw buurt

CBSinuwbuurt.nl bevat enkele analysemogelijkheden. Zo kunnen gebruikers de buurtcijfers in zowel grafieken als tabellen bekijken en deze afzetten tegen het gemeentelijke en het landelijke cijfer. Ook kunnen ze twee buurten onderling vergelijken.

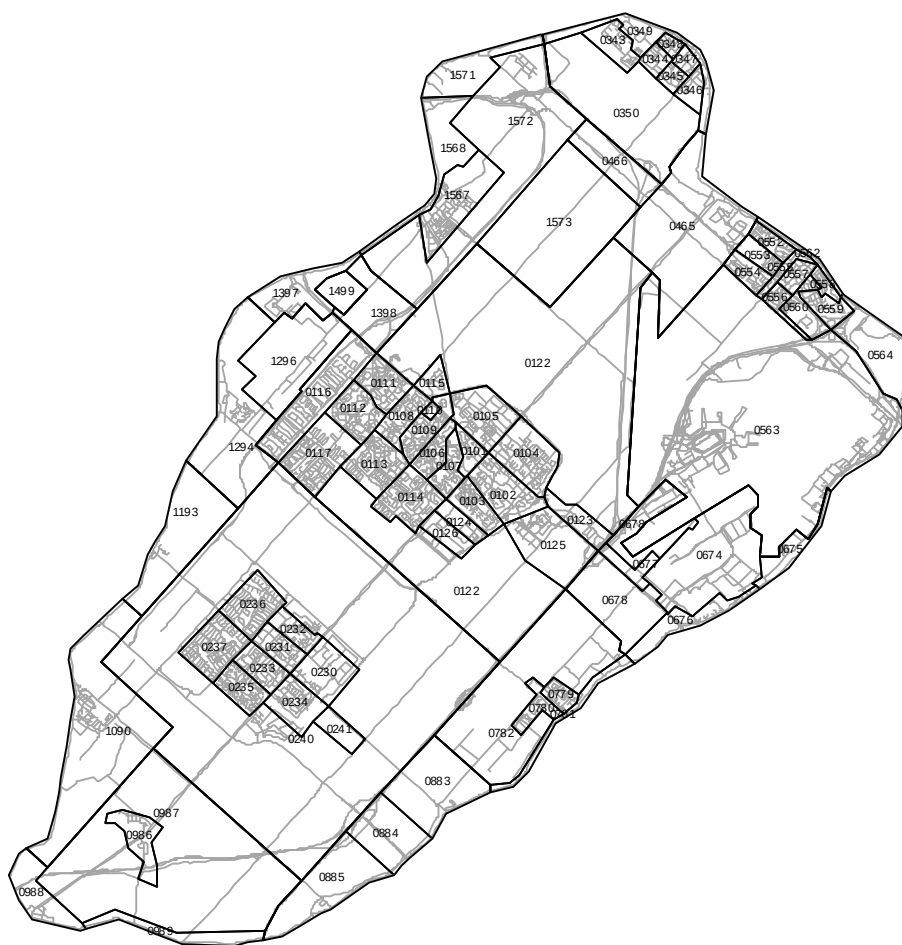
Buurtten

1 januari 2008

Haarlemmermeer (0394)

verharde wegen

0101 Hoofddorp-West
0102 Hoofddorp-Zuid
0103 Hoofddorp-Graan voor Visch
0104 Hoofddorp-Oost
0105 Hoofddorp-Noord
0106 Hoofddorp-Pax-West
0107 Hoofddorp-Pax-Oost
0108 Hoofddorp-Bomholm-West
0109 Hoofddorp-Bomholm-Oost
0110 Hoofddorp-Bomholm
0111 Hoofddorp-Overbos-Noord
0112 Hoofddorp-Overbos-Zuid
0113 Toolenburg-West
0114 Toolenburg-Oost
0115 Vrijshot-Noord
0116 Floriade-West
0117 Floriade-Oost
0122 Hoofddorp-omgeving
0123 De Hoek
0124 Graan voor Visch-Zuid
0125 Beukenhorst-Oost
0126 De President
0230 Nieuw-Vennep-Oost
0231 Nieuw-Vennep-Welgelegen
0232 Nieuw-Vennep-Welgelegen-Noord
0233 Nieuw-Vennep-West
0234 Nieuw-Vennep-Zuid
0235 Nieuw-Vennep-Linquenda
0236 Nieuw-Vennep-Getsewoud-Noord
0237 Nieuw-Vennep-Getsewoud-Zuid
0240 Nieuw-Vennep-omgeving
0241 Kabel
0343 Zwanenburg-West
0344 Zwanenburg-Zuidwest
0345 Zwanenburg-Zuidoost
0346 Zwanenburg-Oost
0347 Zwanenburg-Noordoost
0348 Zwanenburg-Noordwest
0349 Zwanenburg-Dijk
0350 Zwanenburg-omgeving
0465 Lijnden
0466 Boesingheliede
0552 Badhoevedorp-Noordwest
0553 Badhoevedorp-West
0554 Badhoevedorp-Bouwlust
0555 Badhoevedorp-Sloterweg
0556 Badhoevedorp-Zuid
0557 Badhoevedorp-Centrum
0558 Badhoevedorp-Noordoost
0559 Badhoevedorp-Antoniushove
0560 Badhoevedorp-Oost
0562 Badhoevedorp-Dijk
0563 Sloterweg-Zuid, Schiphol
0564 Nieuwe Meer Badhoevedorp
0674 Schiphol-Rijk
0675 Oude Meer
0676 Aalsmeerderbrug
0677 Rozenburg-Noord
0678 Omgeving Rozenburg
0779 Rijsenhout-Dorp
0780 Rijsenhout-Zuid
0781 Rijsenhout-Dijk
0782 Omgeving Rijsenhout
0883 Burgerveen
0884 Leimuiderbrug
0885 Wateringbrug
0886 Abbenes-Dorp
0887 Omgeving Abbenes
0888 Buitenkaag
0889 Abbenes-Dijk
1090 Lisselbroek
1193 Beinsdorp
1294 Zwaanshoek-Dorp
1296 Noordoost omgeving Zwaanshoek
1397 Cruquius-Dorp
1398 Omgeving Cruquius
1499 Cruquiushoeve
1567 Vijfhuizen-Dorp
1568 Vijfhuizen-Dijk
1571 Vijfhuizen-Nieuwebrug
1572 Noordoost omgeving Vijfhuizen
1573 Zuidoost omgeving Vijfhuizen

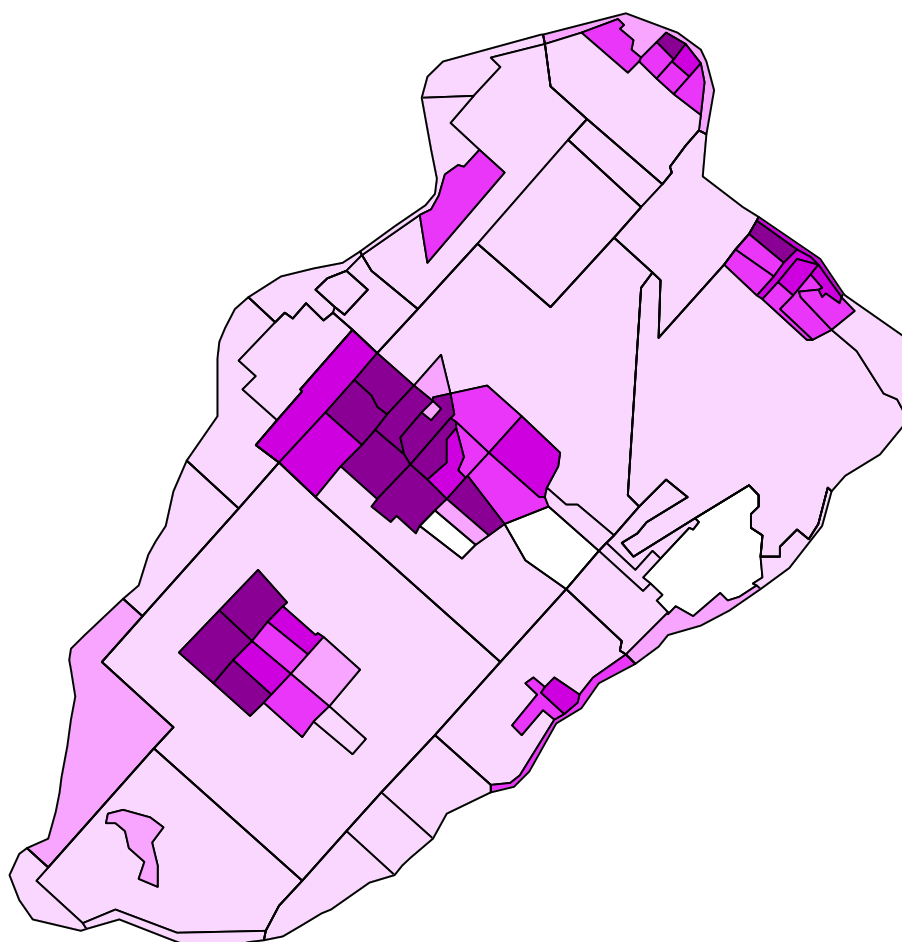
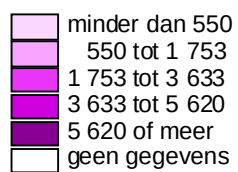
0 1 2 Kilometers

Aantal inwoners per km² land

1 januari 2008

Haarlemmermeer (0394)

0 1 2 Kilometers

Tabel 9.1

Bevolking naar geslacht en leeftijd, 2008

Wijk- en buurtindeling		Inwoners			Leeftijdsklasse				
		totaal	mannen	vrouwen	0 tot 15	15 tot 25	25 tot 45	45 tot 65	65 of ouder
					%	%	%	%	%
code	naam	aantal	aantal	aantal	%	%	%	%	%
0394	Haarlemmermeer	140 650	69 960	70 690	20	11	31	26	11
039401	Wijk 01 Hoofddorp en omgeving	72 050	35 720	36 320	20	13	32	27	9
03940101	Hoofddorp-West	860	380	470	13	9	18	28	31
03940102	Hoofddorp-Zuid	2 270	1 050	1 220	8	8	27	27	30
03940103	Hoofddorp-Graan voor Visch	3 260	1 630	1 630	22	12	32	24	10
03940104	Hoofddorp-Oost	4 900	2 390	2 510	17	14	24	30	15
03940105	Hoofddorp-Noord	3 120	1 510	1 610	14	11	23	28	24
03940106	Hoofddorp-Pax-West	2 770	1 360	1 410	17	14	22	39	9
03940107	Hoofddorp-Pax-Oost	2 540	1 240	1 300	17	10	25	34	14
03940108	Hoofddorp-Bornholm-West	4 250	2 100	2 150	17	14	32	30	7
03940109	Hoofddorp-Bornholm-Oost	3 910	2 000	1 910	18	13	28	36	5
03940110	Hoofddorp-Bornholm	50	10	40	8	2	8	12	70
03940111	Hoofddorp-Overbos-Noord	4 930	2 430	2 490	17	16	26	33	7
03940112	Hoofddorp-Overbos-Zuid	5 840	2 920	2 920	19	16	28	31	6
03940113	Toolenburg-West	6 680	3 280	3 410	23	11	32	26	8
03940114	Toolenburg-Oost	8 420	4 190	4 230	22	12	31	27	8
03940115	Vrijschot-Noord	510	270	240	22	17	14	42	5
03940116	Floriande-West	9 990	5 060	4 930	28	9	44	17	2
03940117	Floriande-Oost	6 510	3 260	3 250	26	10	46	15	3
03940122	Hoofddorp-omgeving	590	290	300	14	11	21	36	18
03940123	De Hoek	20	10	10	x	x	x	x	x
03940124	Graan voor Visch-Zuid	630	340	290	1	70	29	0	0
03940125	Beukenhorst-Oost	0	0	0	x	x	x	x	x
03940126	De President	0	0	0	x	x	x	x	x
039402	Wijk 02 Nieuw-Vennep en omgeving	29 510	14 690	14 820	24	8	36	22	9
03940230	Nieuw-Vennep-Oost	700	350	360	16	10	22	33	20
03940231	Nieuw-Vennep-Welgelegen	1 650	840	810	16	10	29	27	18
03940232	Nieuw-Vennep-Welgelegen-Noord	1 700	850	840	16	15	25	35	9
03940233	Nieuw-Vennep-West	2 490	1 140	1 340	14	8	22	28	28
03940234	Nieuw-Vennep-Zuid	2 020	990	1 030	13	10	21	34	22
03940235	Nieuw-Vennep-Linquenda	3 960	1 990	1 970	19	10	30	31	11
03940236	Nieuw-Vennep-Getsewoud-Noord	7 360	3 730	3 630	30	7	46	14	2
03940237	Nieuw-Vennep-Getsewoud-Zuid	8 880	4 410	4 470	32	7	44	15	3
03940240	Nieuw-Vennep-omgeving	630	320	310	21	9	24	29	17
03940241	Kabel	120	50	70	17	10	26	37	11
039403	Wijk 03 Zwanenburg en omgeving	7 660	3 820	3 840	16	11	26	30	17
03940343	Zwanenburg-West	1 860	970	890	15	13	22	35	14
03940344	Zwanenburg-Zuidwest	900	410	490	16	11	22	31	20
03940345	Zwanenburg-Zuidoost	800	380	420	19	11	26	28	16
03940346	Zwanenburg-Oost	1 070	560	510	15	10	33	25	16
03940347	Zwanenburg-Noordoost	880	440	440	18	11	29	28	14
03940348	Zwanenburg-Noordwest	1 240	590	640	18	10	25	25	22
03940349	Zwanenburg-Dijk	860	430	430	14	11	23	33	19
03940350	Zwanenburg-omgeving	60	30	30	14	15	24	29	19
039404	Wijk 04 Lijnden en omgeving	900	460	440	15	9	27	34	16
03940465	Lijnden	780	390	380	15	9	26	34	15
03940466	Boesingheliede	120	60	60	15	5	32	30	18
039405	Wijk 05 Badhoevedorp en omgeving	11 960	5 750	6 210	19	9	25	27	21
03940552	Badhoevedorp-Noordwest	2 730	1 260	1 470	18	9	25	24	24
03940553	Badhoevedorp-West	810	400	420	16	9	30	24	21
03940554	Badhoevedorp-Bouwlust	1 100	500	600	15	7	13	26	39
03940555	Badhoevedorp-Sloterweg	1 020	500	520	17	9	31	27	16
03940556	Badhoevedorp-Zuid	860	410	440	17	10	27	28	18
03940557	Badhoevedorp-Centrum	1 240	620	610	28	8	25	26	12
03940558	Badhoevedorp-Noordoost	860	420	440	14	9	17	31	29
03940559	Badhoevedorp-Antoniushoeve	1 110	560	550	18	10	26	27	19
03940560	Badhoevedorp-Oost	1 070	490	580	26	7	28	24	15
03940562	Badhoevedorp-Dijk	620	310	310	17	9	26	33	15
03940563	Sloterweg-Zuid, Schiphol	130	60	60	17	9	16	39	19
03940564	Nieuwe Meer Badhoevedorp	420	220	200	15	4	27	37	17

Tabel 9.1 (slot)

Bevolking naar geslacht en leeftijd, 2008

Wijk- en buurtindeling		Inwoners			Leeftijdsklasse				
		totaal	mannen	vrouwen	0	15	25	45	65
					tot	tot	tot	tot	of
					15	25	45	65	ouder
code	naam	aantal	aantal	aantal	%	%	%	%	%
039406	Wijk 06 Rijk en omgeving	800	410	390	16	11	29	30	13
03940674	Schiphol-Rijk	0	0	0	x	x	x	x	x
03940675	Oude Meer	180	90	90	21	11	30	30	9
03940676	Aalsmeerderbrug	530	270	260	16	11	29	30	14
03940677	Rozenburg-Noord	50	30	20	x	x	x	x	x
03940678	Omgeving Rozenburg	40	20	20	x	x	x	x	x
039407	Wijk 07 Rijsenhout en omgeving	4 100	2 080	2 030	17	11	24	32	16
03940779	Rijsenhout-Dorp	1 400	700	710	17	12	23	28	20
03940780	Rijsenhout-Zuid	1 360	680	680	18	12	23	34	13
03940781	Rijsenhout-Dijk	690	360	330	19	8	28	31	14
03940782	Omgeving Rijsenhout	650	340	310	16	13	22	35	13
039408	Wijk 08 Burgerveen en Weteringbrug	760	390	370	15	10	23	34	17
03940883	Burgerveen	330	170	160	15	9	24	32	19
03940884	Leimuiderbrug	50	20	20	x	x	x	x	x
03940885	Weteringbrug	380	190	190	15	12	23	36	15
039409	Wijk 09 Abbenes en omgeving	1 580	820	760	16	8	25	36	14
03940986	Abbenes-Dorp	890	460	440	17	10	24	35	13
03940987	Omgeving Abbenes	160	90	80	17	10	24	40	8
03940988	Buitenkaag	420	220	200	12	5	27	37	19
03940989	Abbenes-Dijk	100	60	50	16	5	30	34	15
039410	Wijk 10 Lissbroek	3 580	1 840	1 740	21	15	26	29	9
03941090	Lissbroek	3 580	1 840	1 740	21	15	26	29	9
039411	Wijk 11 Beinsdorp	920	480	440	18	12	28	33	9
03941193	Beinsdorp	920	480	440	18	12	28	33	9
039412	Wijk 12 Zwaanshoek	1 750	880	860	20	10	27	32	11
03941294	Zwaanshoek-Dorp	1 590	810	780	20	11	27	32	10
03941296	Noordoost omgeving Zwaanshoek	160	80	80	19	7	27	32	15
039413	Wijk 13 Cruquius	590	300	290	12	11	25	37	15
03941397	Cruquius-Dorp	500	250	250	13	11	25	36	16
03941398	Omgeving Cruquius	90	40	40	9	13	22	43	12
039414	Wijk 14 Cruquiushoeve	280	180	100	2	5	23	49	22
03941499	Cruquiushoeve	280	180	100	2	5	23	49	22
039415	Wijk 15 Vijfhuizen en omgeving	4 210	2 150	2 060	19	10	31	29	11
03941567	Vijfhuizen-Dorp	3 280	1 670	1 620	20	10	32	27	11
03941568	Vijfhuizen-Dijk	370	190	180	14	10	24	35	17
03941571	Vijfhuizen-Nieuwebrug	300	160	140	12	7	30	35	16
03941572	Noordoost omgeving Vijfhuizen	220	110	100	20	14	27	27	11
03941573	Zuidoost omgeving Vijfhuizen	30	20	20	x	x	x	x	x

Tabel 9.2

Allochtonen naar herkomstgroepering, bevolkingsdichtheid, stedelijkheid en omgevingsadressendichtheid, 2008

Wijk- en buurtindeling		Wes- terse alloch- tonen	Niet-westerse allochtonen						Bevol- kings- dicht- heid	Ste- de- lijk- heid	OAD
			to- taal	Ma- rokko	Ned. Antillen /Aruba	Suri- name	Tur- kije	ove- rig			
code	naam	%	%	%	%	%	%	%	aantal	code	aantal
0394	Haarlemmermeer	10	12	2	1	3	1	5	785	3	1 443
039401	Wijk 01 Hoofddorp en omgeving	11	16	2	1	4	2	6	1 883	2	1 811
03940101	Hoofddorp-West	8	2	0	0	0	0	1	2 711	2	2 198
03940102	Hoofddorp-Zuid	16	12	1	1	4	1	6	2 162	2	1 928
03940103	Hoofddorp-Graan voor Visch	13	30	8	1	5	3	13	5 808	2	1 821
03940104	Hoofddorp-Oost	10	14	4	1	3	1	6	3 812	3	1 384
03940105	Hoofddorp-Noord	10	8	2	1	2	1	3	2 689	3	1 395
03940106	Hoofddorp-Pax-West	12	13	3	1	4	0	5	6 047	2	2 358
03940107	Hoofddorp-Pax-Oost	13	12	1	1	3	0	6	5 075	2	2 340
03940108	Hoofddorp-Bornholm-West	13	15	2	1	3	2	7	6 728	2	2 243
03940109	Hoofddorp-Bornholm-Oost	12	13	2	1	4	1	6	6 081	2	2 157
03940110	Hoofddorp-Bornholm	8	10	x	x	x	x	x	647	2	1 781
03940111	Hoofddorp-Overbos-Noord	11	17	3	1	4	1	8	6 833	2	1 994
03940112	Hoofddorp-Overbos-Zuid	10	11	2	1	2	1	5	6 634	2	2 370
03940113	Toolenburg-West	11	12	1	1	4	1	5	6 577	2	2 156
03940114	Toolenburg-Oost	11	14	2	1	3	2	6	7 917	2	1 879
03940115	Vrijschot-Noord	17	6	0	0	3	1	3	1 575	4	883
03940116	Floriande-West	10	23	3	1	7	5	7	5 202	3	1 353
03940117	Floriande-Oost	9	19	3	1	6	3	6	4 614	2	1 510
03940122	Hoofddorp-omgeving	9	3	0	0	0	0	2	28	5	474
03940123	De Hoek	x	x	x	x	x	x	x	26	5	295
03940124	Graan voor Visch-Zuid	10	45	2	12	11	1	19	1 752	2	1 741
03940125	Beukenhorst-Oost	x	x	x	x	x	x	x	x	4	572
03940126	De President	x	x	x	x	x	x	x	x	3	1 135
039402	Wijk 02 Nieuw-Vennep en omgeving	10	11	2	1	3	1	4	847	3	1 401
03940230	Nieuw-Vennep-Oost	9	7	2	1	1	0	4	694	4	809
03940231	Nieuw-Vennep-Welgelegen	10	7	2	1	2	0	2	3 297	2	1 584
03940232	Nieuw-Vennep-Welgelegen-Noord	11	5	1	1	2	0	2	3 954	3	1 098
03940233	Nieuw-Vennep-West	8	4	1	0	1	0	3	4 093	2	1 886
03940234	Nieuw-Vennep-Zuid	9	6	1	0	1	0	3	2 495	3	1 113
03940235	Nieuw-Vennep-Linquenda	13	9	2	1	2	0	3	6 535	3	1 481
03940236	Nieuw-Vennep-Getsewoud-Noord	9	16	2	1	5	2	6	7 396	3	1 372
03940237	Nieuw-Vennep-Getsewoud-Zuid	9	12	2	1	4	1	5	8 230	2	1 558
03940240	Nieuw-Vennep-omgeving	5	3	0	0	1	0	2	22	5	481
03940241	Kabel	8	0	x	x	x	x	x	285	5	115
039403	Wijk 03 Zwanenburg en omgeving	8	4	1	0	1	0	2	1 045	4	930
03940343	Zwanenburg-West	8	3	1	0	1	0	1	3 119	4	586
03940344	Zwanenburg-Zuidwest	8	9	3	0	2	0	4	3 450	3	1 089
03940345	Zwanenburg-Zuidoost	7	4	1	0	1	0	2	3 632	4	971
03940346	Zwanenburg-Oost	11	6	2	0	1	0	2	3 029	4	898
03940347	Zwanenburg-Noordoost	9	3	0	0	1	0	2	4 423	3	1 105
03940348	Zwanenburg-Noordwest	7	4	0	0	2	0	1	7 195	3	1 228
03940349	Zwanenburg-Dijk	7	3	0	0	1	1	0	967	4	898
03940350	Zwanenburg-omgeving	2	0	x	x	x	x	x	13	5	218
039404	Wijk 04 Lijnden en omgeving	9	2	0	0	0	1	1	149	5	427
03940465	Lijnden	8	2	0	0	1	1	1	159	4	503
03940466	Boesingheliede	15	2	x	x	x	x	x	104	5	46
039405	Wijk 05 Badhoevedorp en omgeving	11	6	0	0	2	1	3	478	3	1 381
03940552	Badhoevedorp-Noordwest	9	6	0	0	2	1	2	7 513	2	2 189
03940553	Badhoevedorp-West	11	9	1	0	2	1	5	2 565	2	1 773
03940554	Badhoevedorp-Bouwlust	12	4	1	1	1	0	2	2 716	3	1 137
03940555	Badhoevedorp-Sloterweg	13	7	0	1	2	0	4	4 811	2	1 882
03940556	Badhoevedorp-Zuid	10	5	0	0	2	0	3	3 163	3	1 219
03940557	Badhoevedorp-Centrum	10	5	0	0	2	0	2	4 382	2	1 839
03940558	Badhoevedorp-Noordoost	8	5	0	0	2	0	2	5 619	3	1 397
03940559	Badhoevedorp-Antoniushoeve	12	10	1	1	2	1	5	2 474	4	801
03940560	Badhoevedorp-Oost	13	7	1	0	2	0	3	1 974	3	1 286
03940562	Badhoevedorp-Dijk	11	4	0	0	1	1	2	4 494	2	1 800
03940563	Sloterweg-Zuid, Schiphol	7	8	0	0	2	0	6	6	5	159
03940564	Nieuwe Meer Badhoevedorp	10	3	0	0	0	0	2	279	5	238

Tabel 9.2 (slot)

Allochtonen naar herkomstgroepering, bevolkingsdichtheid, stedelijkheid en omgevingsadressendichtheid, 2008

Wijk- en buurtindeling		Wes- terse alloch- tonen	Niet-westerse allochtonen						Bevol- kings- dicht- heid	Ste- de- lijk- heid	OAD
			to- taal	Ma- rokko	Ned. Antillen /Aruba	Suri- name	Tur- kije	ove- rig			
code	naam	%	%	%	%	%	%	%	aantal	code	aantal
039406	Wijk 06 Rijk en omgeving	8	1	x	x	x	x	x	95	5	262
03940674	Schiphol-Rijk	x	x	x	x	x	x	x	x	5	249
03940675	Oude Meer	6	0	x	x	x	x	x	331	5	168
03940676	Aalsmeerderbrug	7	1	x	x	x	x	x	679	5	462
03940677	Rozenburg-Noord	x	x	x	x	x	x	x	119	5	75
03940678	Omgeving Rozenburg	x	x	x	x	x	x	x	15	5	67
039407	Wijk 07 Rijsenhout en omgeving	7	6	1	1	1	1	3	581	5	407
03940779	Rijsenhout-Dorp	7	11	3	1	2	1	5	5 019	5	483
03940780	Rijsenhout-Zuid	8	6	2	1	1	0	3	3 134	5	400
03940781	Rijsenhout-Dijk	7	3	0	0	0	1	1	2 142	5	404
03940782	Omgeving Rijsenhout	5	1	x	x	x	x	x	107	5	258
039408	Wijk 08 Burgervveen en Weteringbrug	5	3	1	0	0	0	2	133	5	209
03940883	Burgervveen	6	5	2	0	0	0	3	147	5	50
03940884	Leimuiderbrug	x	x	x	x	x	x	x	33	5	262
03940885	Weteringbrug	5	2	x	x	x	x	x	183	5	351
039409	Wijk 09 Abbenes en omgeving	7	4	0	0	1	0	2	123	5	101
03940986	Abbenes-Dorp	6	7	0	1	2	1	4	1 200	5	107
03940987	Omgeving Abbenes	6	0	x	x	x	x	x	16	5	30
03940988	Buitenkaag	8	1	x	x	x	x	x	438	5	118
03940989	Abbenes-Dijk	4	1	x	x	x	x	x	152	5	78
039410	Wijk 10 Lisserbroek	6	4	0	0	1	0	2	647	3	1 048
03941090	Lisserbroek	6	4	0	0	1	0	2	647	3	1 048
039411	Wijk 11 Beinsdorp	9	2	0	0	1	0	1	366	4	862
03941193	Beinsdorp	9	2	0	0	1	0	1	366	4	862
039412	Wijk 12 Zwaanshoek	9	4	1	0	0	0	2	274	5	462
03941294	Zwaanshoek-Dorp	10	4	1	0	0	0	2	437	5	449
03941296	Noordoost omgeving Zwaanshoek	5	3	x	x	x	x	x	57	4	591
039413	Wijk 13 Cruquius	9	2	x	x	x	x	x	246	5	374
03941397	Cruquius-Dorp	10	1	x	x	x	x	x	445	5	358
03941398	Omgeving Cruquius	3	3	x	x	x	x	x	71	5	468
039414	Wijk 14 Cruquiushoeve	5	7	1	1	2	0	2	549	5	260
03941499	Cruquiushoeve	5	7	1	1	2	0	2	549	5	260
039415	Wijk 15 Vijfhuizen en omgeving	8	7	1	0	2	1	3	259	4	568
03941567	Vijfhuizen-Dorp	9	9	1	1	2	1	4	2 095	4	539
03941568	Vijfhuizen-Dijk	7	3	0	0	0	0	3	310	4	997
03941571	Vijfhuizen-Nieuwebrug	8	4	0	0	2	0	2	258	4	746
03941572	Noordoost omgeving Vijfhuizen	9	0	x	x	x	x	x	32	5	115
03941573	Zuidoost omgeving Vijfhuizen	x	x	x	x	x	x	x	6	5	22

Tabel 9.3

Particuliere huishoudens en bevolking naar burgerlijke staat, 2008

Wijk- en buurtindeling		Particuliere huishoudens					Burgerlijke staat			
			gemid- delde grootte	een- per- soons	zonder kin- deren	met kin - deren	onge- huwd	ge- huwd	ge- schei- den	ver- duwd
code	naam	aantal	aantal	%	%	%	%	%	%	%
0394	Haarlemmermeer	57 300	2,4	28	30	43	47	43	6	4
039401	Wijk 01 Hoofddorp en omgeving	29 460	2,4	28	28	44	48	42	6	3
03940101	Hoofddorp-West	330	2,2	35	32	33	32	44	5	19
03940102	Hoofddorp-Zuid	1 310	1,7	48	38	15	36	43	9	11
03940103	Hoofddorp-Graan voor Visch	1 360	2,4	30	28	43	49	42	7	3
03940104	Hoofddorp-Oost	1 930	2,4	28	29	42	44	42	8	6
03940105	Hoofddorp-Noord	1 420	2,1	35	33	31	39	45	7	9
03940106	Hoofddorp-Pax-West	1 060	2,6	18	35	47	42	50	5	3
03940107	Hoofddorp-Pax-Oost	1 090	2,3	29	33	38	40	48	7	4
03940108	Hoofddorp-Bornholm-West	1 890	2,2	35	26	38	50	40	8	2
03940109	Hoofddorp-Bornholm-Oost	1 560	2,5	24	30	46	46	47	6	2
03940110	Hoofddorp-Bornholm	0	x	x	x	x	30	14	10	46
03940111	Hoofddorp-Overbos-Noord	2 060	2,4	28	27	44	47	42	9	3
03940112	Hoofddorp-Overbos-Zuid	2 340	2,5	28	25	48	49	42	7	2
03940113	Toolenburg-West	2 580	2,6	23	27	49	47	43	7	3
03940114	Toolenburg-Oost	3 240	2,6	24	26	50	47	43	7	2
03940115	Vrijschot-Noord	160	3,1	6	31	63	43	53	3	2
03940116	Floriande-West	3 720	2,7	22	24	54	55	39	5	1
03940117	Floriande-Oost	2 550	2,5	24	28	48	58	37	4	1
03940122	Hoofddorp-omgeving	270	2,2	34	40	26	40	51	5	5
03940123	De Hoek	10	x	x	x	x	x	x	x	x
03940124	Graan voor Visch-Zuid	560	1,1	89	10	1	97	3	0	0
03940125	Beukenhorst-Oost	0	x	x	x	x	x	x	x	x
03940126	De President	0	x	x	x	x	x	x	x	x
039402	Wijk 02 Nieuw-Vennep en omgeving	11 480	2,6	23	31	46	48	43	6	3
03940230	Nieuw-Vennep-Oost	290	2,4	20	42	38	37	53	6	4
03940231	Nieuw-Vennep-Welgelegen	780	2,1	35	36	29	42	43	9	5
03940232	Nieuw-Vennep-Welgelegen-Noord	690	2,4	23	33	44	43	46	7	3
03940233	Nieuw-Vennep-West	1 110	2,1	34	38	28	33	49	6	12
03940234	Nieuw-Vennep-Zuid	920	2,2	29	40	31	34	52	8	6
03940235	Nieuw-Vennep-Linquenda	1 640	2,4	26	33	41	43	47	7	3
03940236	Nieuw-Vennep-Getsewoud-Noord	2 600	2,8	17	26	57	56	39	4	1
03940237	Nieuw-Vennep-Getsewoud-Zuid	3 140	2,8	19	24	56	55	40	4	1
03940240	Nieuw-Vennep-omgeving	250	2,5	28	32	39	41	51	3	4
03940241	Kabel	50	2,6	17	40	43	38	52	4	6
039403	Wijk 03 Zwanenburg en omgeving	3 350	2,3	32	30	38	43	44	6	7
03940343	Zwanenburg-West	750	2,5	24	32	44	41	50	5	4
03940344	Zwanenburg-Zuidwest	440	2,1	39	25	36	42	37	13	9
03940345	Zwanenburg-Zuidoost	320	2,5	23	34	43	42	49	4	5
03940346	Zwanenburg-Oost	500	2,1	34	31	35	47	41	5	7
03940347	Zwanenburg-Noordoost	390	2,3	33	29	37	47	41	6	6
03940348	Zwanenburg-Noordwest	520	2,3	35	27	38	42	41	4	13
03940349	Zwanenburg-Dijk	400	2,1	39	28	33	40	44	9	7
03940350	Zwanenburg-omgeving	30	2,3	35	38	27	47	41	7	5
039404	Wijk 04 Lijnden en omgeving	380	2,3	26	40	34	42	48	5	4
03940465	Lijnden	330	2,4	25	39	36	42	49	4	5
03940466	Boesingheliede	60	2,2	28	50	22	40	47	11	2
039405	Wijk 05 Badhoevedorp en omgeving	5 320	2,2	34	31	35	43	43	6	7
03940552	Badhoevedorp-Noordwest	1 310	2,1	42	26	32	42	40	7	10
03940553	Badhoevedorp-West	400	2,0	44	27	29	48	39	7	6
03940554	Badhoevedorp-Bouwlust	430	2,3	27	43	31	30	52	3	14
03940555	Badhoevedorp-Sloterweg	500	2,0	39	30	31	48	37	8	7
03940556	Badhoevedorp-Zuid	400	2,1	36	31	32	47	42	5	6
03940557	Badhoevedorp-Centrum	440	2,8	18	29	52	49	44	4	4
03940558	Badhoevedorp-Noordoost	400	2,2	31	38	31	34	50	7	8
03940559	Badhoevedorp-Antoniushoeve	490	2,3	30	33	37	45	44	7	4
03940560	Badhoevedorp-Oost	430	2,5	27	26	47	47	43	5	6
03940562	Badhoevedorp-Dijk	270	2,3	32	31	37	49	40	6	5
03940563	Sloterweg-Zuid, Schiphol	60	2,3	38	29	34	41	46	10	3
03940564	Nieuwe Meer Badhoevedorp	190	2,2	26	45	29	39	51	6	4

Tabel 9.3 (slot)

Particuliere huishoudens en bevolking naar burgerlijke staat, 2008

Wijk- en buurtindeling		Particuliere huishoudens					Burgerlijke staat			
		totaal	gemid- delde grootte	een- per- soons	zonder kin- deren	met kin - deren	onge- huwd	ge- huwd	ge- schei- den	ver- we- duwd
code	naam	aantal	aantal	%	%	%	%	%	%	%
039406	Wijk 06 Rijk en omgeving	340	2,4	30	33	37	44	46	5	4
03940674	Schiphol-Rijk	0	x	x	x	x	x	x	x	x
03940675	Oude Meer	70	2,7	21	28	51	48	44	5	3
03940676	Aalsmeerderbrug	230	2,3	32	32	35	43	46	5	5
03940677	Rozenburg-Noord	20	2,0	35	48	17	x	x	x	x
03940678	Omgeving Rozenburg	20	2,2	30	40	30	x	x	x	x
039407	Wijk 07 Rijsenhout en omgeving	1 680	2,4	25	35	40	40	48	6	5
03940779	Rijsenhout-Dorp	640	2,2	35	30	34	40	44	8	8
03940780	Rijsenhout-Zuid	520	2,6	17	38	45	39	52	6	4
03940781	Rijsenhout-Dijk	280	2,5	19	41	40	43	48	4	5
03940782	Omgeving Rijsenhout	240	2,6	22	36	42	40	53	3	4
039408	Wijk 08 Burgerveen en Weteringbrug	310	2,5	21	41	38	39	51	5	5
03940883	Burgerveen	130	2,5	15	44	41	38	54	4	4
03940884	Leimuiderbrug	20	2,2	24	43	33	x	x	x	x
03940885	Weteringbrug	150	2,5	25	39	36	40	49	5	6
039409	Wijk 09 Abbenes en omgeving	670	2,4	25	39	37	40	50	6	5
03940986	Abbenes-Dorp	370	2,4	23	37	40	41	48	7	5
03940987	Omgeving Abbenes	60	2,7	23	33	44	44	53	2	1
03940988	Buitenkaag	200	2,2	31	42	28	36	54	4	5
03940989	Abbenes-Dijk	40	2,6	15	46	39	40	48	4	9
039410	Wijk 10 Lisserbroek	1 260	2,8	18	29	53	46	47	5	2
03941090	Lisserbroek	1 260	2,8	18	29	53	46	47	5	2
039411	Wijk 11 Beinsdorp	360	2,6	21	35	44	43	48	5	4
03941193	Beinsdorp	360	2,6	21	35	44	43	48	5	4
039412	Wijk 12 Zwaanshoek	690	2,5	25	32	43	44	48	6	3
03941294	Zwaanshoek-Dorp	630	2,5	25	32	43	44	47	6	3
03941296	Noordoost omgeving Zwaanshoek	60	2,7	21	34	45	39	52	6	3
039413	Wijk 13 Cruquius	260	2,3	25	42	33	40	48	8	5
03941397	Cruquius-Dorp	220	2,2	27	40	32	40	46	8	5
03941398	Omgeving Cruquius	40	2,5	11	53	36	36	56	6	3
039414	Wijk 14 Cruquiushoeve	10	x	x	x	x	91	5	2	2
03941499	Cruquiushoeve	10	x	x	x	x	91	5	2	2
039415	Wijk 15 Vijfhuizen en omgeving	1 730	2,4	25	33	41	46	46	5	3
03941567	Vijfhuizen-Dorp	1 340	2,5	24	33	43	46	47	4	3
03941568	Vijfhuizen-Dijk	160	2,4	26	36	38	41	46	6	7
03941571	Vijfhuizen-Nieuwebrug	150	2,0	38	37	26	46	42	8	4
03941572	Noordoost omgeving Vijfhuizen	70	2,9	15	38	47	45	47	3	4
03941573	Zuidoost omgeving Vijfhuizen	10	3,0	45	18	36	x	x	x	x

Tabel 9.4

Motorvoertuigen en oppervlakte, 2008

Wijk- en buurtindeling		Motorvoertuigen					Oppervlakte		
		personenauto's			bedrijfs- motor- voertuigen	motor- twee- wieler	totaal	land	water
		totaal	per huis- houden	per km ²					
code	naam	aantal	aantal	aantal	aantal	aantal	ha	ha	ha
0394	Haarlemmermeer	117 060	2,0	653	21 615	5 955	18 528	17 917	611
039401	Wijk 01 Hoofddorp en omgeving	43 085	1,5	1 126	3 575	2 445	3 996	3 826	169
03940101	Hoofddorp-West	370	1,1	1 168	30	35	33	32	1
03940102	Hoofddorp-Zuid	2 310	1,8	2 198	175	40	108	105	3
03940103	Hoofddorp-Graan voor Visch	1 215	0,9	2 165	65	70	61	56	5
03940104	Hoofddorp-Oost	7 045	x	x	665	175	130	129	2
03940105	Hoofddorp-Noord	1 595	1,1	1 375	340	135	116	116	0
03940106	Hoofddorp-Pax-West	1 150	1,1	2 510	55	80	46	46	0
03940107	Hoofddorp-Pax-Oost	1 120	1,0	2 241	55	65	52	50	2
03940108	Hoofddorp-Bornholm-West	1 885	1,0	2 990	95	145	63	63	-
03940109	Hoofddorp-Bornholm-Oost	1 700	1,1	2 646	110	150	67	64	2
03940110	Hoofddorp-Bornholm	5	x	x	0	0	8	8	0
03940111	Hoofddorp-Overbos-Noord	1 990	1,0	2 762	100	145	74	72	2
03940112	Hoofddorp-Overbos-Zuid	2 340	1,0	2 659	120	195	88	88	0
03940113	Toolenburg-West	2 710	1,1	2 666	130	215	102	102	-
03940114	Toolenburg-Oost	3 440	1,1	3 236	130	275	106	106	0
03940115	Vrijschot-Noord	265	1,6	814	5	20	34	32	2
03940116	Floriande-West	4 230	1,1	2 201	180	355	198	192	6
03940117	Floriande-Oost	2 760	1,1	1 956	90	235	142	141	1
03940122	Hoofddorp-omgeving	390	1,5	18	260	40	2 251	2 122	128
03940123	De Hoek	390	x	x	425	0	58	58	-
03940124	Graan voor Visch-Zuid	275	0,5	767	55	60	39	36	3
03940125	Beukenhorst-Oost	5 720	x	x	410	0	176	167	8
03940126	De President	180	x	x	70	5	43	40	2
039402	Wijk 02 Nieuw-Vennep en omgeving	13 200	1,1	379	1 880	1 255	3 539	3 486	53
03940230	Nieuw-Vennep-Oost	510	1,7	501	350	40	103	102	1
03940231	Nieuw-Vennep-Welgelegen	850	1,1	1 697	190	75	51	50	1
03940232	Nieuw-Vennep-Welgelegen-Noord	775	1,1	1 806	40	75	44	43	1
03940233	Nieuw-Vennep-West	1 140	1,0	1 875	90	90	62	61	2
03940234	Nieuw-Vennep-Zuid	960	1,0	1 182	45	80	84	81	3
03940235	Nieuw-Vennep-Linquenda	1 815	1,1	2 994	130	195	62	61	2
03940236	Nieuw-Vennep-Getsewoud-Noord	2 880	1,1	2 896	110	260	100	100	1
03940237	Nieuw-Vennep-Getsewoud-Zuid	3 675	1,2	3 404	195	370	112	108	4
03940240	Nieuw-Vennep-omgeving	530	2,1	19	700	60	2 878	2 840	39
03940241	Kabel	75	x	x	30	10	42	42	0
039403	Wijk 03 Zwanenburg en omgeving	3 775	1,1	515	695	420	760	733	27
03940343	Zwanenburg-West	915	1,2	1 536	75	85	61	60	2
03940344	Zwanenburg-Zuidwest	330	0,8	1 273	50	20	26	26	-
03940345	Zwanenburg-Zuidoost	405	1,2	1 830	50	40	22	22	-
03940346	Zwanenburg-Oost	490	1,0	1 391	50	65	35	35	-
03940347	Zwanenburg-Noordoost	450	1,2	2 262	120	65	20	20	-
03940348	Zwanenburg-Noordwest	560	1,1	3 252	50	90	17	17	-
03940349	Zwanenburg-Dijk	575	1,4	646	270	55	110	89	21
03940350	Zwanenburg-omgeving	50	x	x	20	0	469	464	4
039404	Wijk 04 Lijnden en omgeving	1 765	x	x	1 405	85	633	606	27
03940465	Lijnden	1 670	x	x	1 340	70	511	486	25
03940466	Boesingheliede	95	1,6	79	65	15	122	120	2
039405	Wijk 05 Badhoevedorp en omgeving	6 165	1,2	247	865	500	2 558	2 499	58
03940552	Badhoevedorp-Noordwest	1 185	0,9	3 262	80	105	36	36	0
03940553	Badhoevedorp-West	390	1,0	1 234	25	25	35	32	3
03940554	Badhoevedorp-Bouwlust	655	1,5	1 619	30	15	40	40	-
03940555	Badhoevedorp-Sloterweg	560	1,1	2 651	90	50	21	21	-
03940556	Badhoevedorp-Zuid	420	1,1	1 552	40	60	27	27	-
03940557	Badhoevedorp-Centrum	555	1,3	1 962	30	45	28	28	0
03940558	Badhoevedorp-Noordoost	440	1,1	2 885	35	25	15	15	-
03940559	Badhoevedorp-Antoniushoeve	520	1,1	1 163	45	35	45	45	0
03940560	Badhoevedorp-Oost	510	1,2	940	25	40	55	54	0
03940562	Badhoevedorp-Dijk	265	1,0	1 917	85	35	22	14	9
03940563	Sloterweg-Zuid, Schiphol	405	x	x	305	15	2 068	2 036	32
03940564	Nieuwe Meer Badhoevedorp	255	1,3	169	80	40	164	150	13

Tabel 9.4 (slot)
Motorvoertuigen en oppervlakte, 2008

Wijk- en buurtindeling		Motorvoertuigen					Oppervlakte		
		personenauto's			bedrijfs- motor- voertuigen	motor- twee- wielers	totaal	land	water
		totaal	per huis- houden	per km ²					
code	naam	aantal	aantal	aantal	aantal	aantal	ha	ha	ha
039406	Wijk 06 Rijk en omgeving	25 595	x	x	5 955	230	875	841	34
03940674	Schiphol-Rijk	24 990	x	x	5 295	145	368	363	5
03940675	Oude Meer	155	2,3	286	370	15	67	54	13
03940676	Aalsmeerderbrug	310	1,3	397	75	60	91	78	13
03940677	Rozenburg-Noord	60	x	x	60	5	40	40	-
03940678	Omgeving Rozenburg	80	x	x	150	5	309	306	4
039407	Wijk 07 Rijsenhout en omgeving	2 245	1,3	318	530	190	732	706	26
03940779	Rijsenhout-Dorp	665	1,0	2 379	55	25	28	28	-
03940780	Rijsenhout-Zuid	770	1,5	1 780	195	75	43	43	0
03940781	Rijsenhout-Dijk	375	1,3	1 153	60	50	49	32	17
03940782	Omgeving Rijsenhout	435	1,8	72	220	40	611	602	9
039408	Wijk 08 Burgerveen en Weteringbrug	425	1,4	74	95	60	598	571	27
03940883	Burgerveen	185	1,4	81	35	25	235	226	8
03940884	Leimuiderbrug	40	x	x	15	5	144	138	5
03940885	Weteringbrug	200	1,3	97	50	30	220	207	13
039409	Wijk 09 Abbenes en omgeving	865	1,3	67	185	95	1 334	1 290	44
03940986	Abbenes-Dorp	455	1,2	612	75	60	77	74	2
03940987	Omgeving Abbenes	95	1,5	9	45	5	1 067	1 050	16
03940988	Buitenkaag	250	1,3	258	55	20	108	96	12
03940989	Abbenes-Dijk	65	x	x	10	15	82	69	14
039410	Wijk 10 Lissbroek	1 570	1,2	283	300	185	575	553	22
03941090	Lissbroek	1 570	1,2	283	300	185	575	553	22
039411	Wijk 11 Beinsdorp	425	1,2	169	115	95	264	252	13
03941193	Beinsdorp	425	1,2	169	115	95	264	252	13
039412	Wijk 12 Zwaanshoek	950	1,4	149	225	115	655	636	19
03941294	Zwaanshoek-Dorp	860	1,4	237	200	115	381	364	17
03941296	Noordoost omgeving Zwaanshoek	85	1,5	32	25	0	274	272	2
039413	Wijk 13 Cruquius	440	1,7	185	230	55	269	239	30
03941397	Cruquius-Dorp	370	1,7	329	200	35	124	112	12
03941398	Omgeving Cruquius	75	x	x	30	25	145	127	18
039414	Wijk 14 Cruquiushoeve	0	x	x	0	0	51	51	-
03941499	Cruquiushoeve	0	x	x	0	0	51	51	-
039415	Wijk 15 Vijfhuizen en omgeving	2 140	1,2	131	465	210	1 689	1 628	61
03941567	Vijfhuizen-Dorp	1 630	1,2	1 039	175	135	157	157	-
03941568	Vijfhuizen-Dijk	215	1,4	177	105	20	135	121	15
03941571	Vijfhuizen-Nieuwebrug	190	1,3	162	95	40	129	118	11
03941572	Noordoost omgeving Vijfhuizen	95	1,3	14	85	10	708	679	29
03941573	Zuidoost omgeving Vijfhuizen	10	x	x	10	5	560	553	7

Tabel 9.5

Woningen en agrarische bedrijven, 2008

Wijk- en buurtindeling		Woning- voorraad	Agrarische bedrijven naar hoofdtype			
			totaal	gewassen	veeteelt	combinatie
code	naam	aantal	aantal	%	%	%
0394	Haarlemmermeer	56 395	330	82	14	5
039401	Wijk 01 Hoofddorp en omgeving	28 560	35	74	21	6
03940101	Hoofddorp-West	370	0	x	x	x
03940102	Hoofddorp-Zuid	1 375	0	x	x	x
03940103	Hoofddorp-Graan voor Visch	1 320	0	x	x	x
03940104	Hoofddorp-Oost	1 945	0	x	x	x
03940105	Hoofddorp-Noord	1 410	0	x	x	x
03940106	Hoofddorp-Pax-West	1 000	0	x	x	x
03940107	Hoofddorp-Pax-Oost	1 085	0	x	x	x
03940108	Hoofddorp-Bornholm-West	1 845	0	x	x	x
03940109	Hoofddorp-Bornholm-Oost	1 535	0	x	x	x
03940110	Hoofddorp-Bornholm	0	0	x	x	x
03940111	Hoofddorp-Overbos-Noord	2 020	0	x	x	x
03940112	Hoofddorp-Overbos-Zuid	2 310	0	x	x	x
03940113	Toolenburg-West	2 565	0	x	x	x
03940114	Toolenburg-Oost	3 200	0	x	x	x
03940115	Vrijshot-Noord	165	0	x	x	x
03940116	Floriande-West	3 620	0	x	x	x
03940117	Floriande-Oost	2 520	0	x	x	x
03940122	Hoofddorp-omgeving	265	30	76	17	7
03940123	De Hoek	10	0	x	x	x
03940124	Graan voor Visch-Zuid	0	0	x	x	x
03940125	Beukenhorst-Oost	0	5	x	x	x
03940126	De President	0	0	x	x	x
039402	Wijk 02 Nieuw-Vennep en omgeving	11 555	50	86	10	4
03940230	Nieuw-Vennep-Oost	305	0	x	x	x
03940231	Nieuw-Vennep-Welgelegen	805	0	x	x	x
03940232	Nieuw-Vennep-Welgelegen-Noord	685	0	x	x	x
03940233	Nieuw-Vennep-West	1 185	0	x	x	x
03940234	Nieuw-Vennep-Zuid	940	0	x	x	x
03940235	Nieuw-Vennep-Linquenda	1 615	0	x	x	x
03940236	Nieuw-Vennep-Getsewoud-Noord	2 555	0	x	x	x
03940237	Nieuw-Vennep-Getsewoud-Zuid	3 165	0	x	x	x
03940240	Nieuw-Vennep-omgeving	255	45	89	7	4
03940241	Kabel	50	0	x	x	x
039403	Wijk 03 Zwanenburg en omgeving	3 360	10	x	x	x
03940343	Zwanenburg-West	750	0	x	x	x
03940344	Zwanenburg-Zuidwest	435	0	x	x	x
03940345	Zwanenburg-Zuidoost	330	0	x	x	x
03940346	Zwanenburg-Oost	490	0	x	x	x
03940347	Zwanenburg-Noordoost	375	0	x	x	x
03940348	Zwanenburg-Noordwest	530	0	x	x	x
03940349	Zwanenburg-Dijk	415	0	x	x	x
03940350	Zwanenburg-omgeving	30	10	x	x	x
039404	Wijk 04 Lijnden en omgeving	410	15	86	7	7
03940465	Lijnden	340	15	85	8	8
03940466	Boesingheliede	70	0	x	x	x
039405	Wijk 05 Badhoevedorp en omgeving	5 365	5	x	x	x
03940552	Badhoevedorp-Noordwest	1 320	0	x	x	x
03940553	Badhoevedorp-West	415	0	x	x	x
03940554	Badhoevedorp-Bouwlust	445	0	x	x	x
03940555	Badhoevedorp-Sloterweg	525	0	x	x	x
03940556	Badhoevedorp-Zuid	400	0	x	x	x
03940557	Badhoevedorp-Centrum	460	0	x	x	x
03940558	Badhoevedorp-Noordoost	405	0	x	x	x
03940559	Badhoevedorp-Antoniushoeve	490	0	x	x	x
03940560	Badhoevedorp-Oost	435	0	x	x	x
03940562	Badhoevedorp-Dijk	210	0	x	x	x
03940563	Sloterweg-Zuid, Schiphol	70	0	x	x	x
03940564	Nieuwe Meer Badhoevedorp	190	5	x	x	x

Tabel 9.5 (slot)
Woningen en agrarische bedrijven, 2008

Wijk- en buurtindeling		Woning- voorraad	Agrarische bedrijven naar hoofdtype			
			totaal	gewassen	veeteelt	combinatie
code	naam	aantal	aantal	%	%	%
039406	Wijk 06 Rijk en omgeving	375	5	x	x	x
03940674	Schiphol-Rijk	5	0	x	x	x
03940675	Oude Meer	80	0	x	x	x
03940676	Aalsmeerderbrug	220	5	x	x	x
03940677	Rozenburg-Noord	45	5	x	x	x
03940678	Omgeving Rozenburg	25	0	x	x	x
039407	Wijk 07 Rijsenhout en omgeving	1 695	65	100	0	0
03940779	Rijsenhout-Dorp	640	0	x	x	x
03940780	Rijsenhout-Zuid	530	5	x	x	x
03940781	Rijsenhout-Dijk	285	5	x	x	x
03940782	Omgeving Rijsenhout	240	55	100	0	0
039408	Wijk 08 Burgerveen en Weteringbrug	310	15	82	18	0
03940883	Burgerveen	135	5	x	x	x
03940884	Leimuiderbrug	20	5	x	x	x
03940885	Weteringbrug	155	5	x	x	x
039409	Wijk 09 Abbenes en omgeving	645	35	82	6	12
03940986	Abbenes-Dorp	365	10	x	x	x
03940987	Omgeving Abbenes	55	10	90	0	10
03940988	Buitenkaag	185	10	82	0	18
03940989	Abbenes-Dijk	35	5	x	x	x
039410	Wijk 10 Lisserbroek	1 240	40	92	8	0
03941090	Lisserbroek	1 240	40	92	8	0
039411	Wijk 11 Beinsdorp	365	10	70	20	10
03941193	Beinsdorp	365	10	70	20	10
039412	Wijk 12 Zwaanshoek	670	20	72	11	17
03941294	Zwaanshoek-Dorp	610	10	67	8	25
03941296	Noordoost omgeving Zwaanshoek	60	5	x	x	x
039413	Wijk 13 Cruquius	260	5	x	x	x
03941397	Cruquius-Dorp	220	5	x	x	x
03941398	Omgeving Cruquius	40	0	x	x	x
039414	Wijk 14 Cruquiushoeve	10	0	x	x	x
03941499	Cruquiushoeve	10	0	x	x	x
039415	Wijk 15 Vijfhuizen en omgeving	1 580	25	30	61	9
03941567	Vijfhuizen-Dorp	1 320	5	x	x	x
03941568	Vijfhuizen-Dijk	105	5	x	x	x
03941571	Vijfhuizen-Nieuwebrug	70	5	x	x	x
03941572	Noordoost omgeving Vijfhuizen	70	5	x	x	x
03941573	Zuidoost omgeving Vijfhuizen	15	5	x	x	x

10. Gemeentelijke cijfers op de CBS-website

10.1 StatLine CBS Databank

Gratis bekijken, printen en opslaan

Via cbs.nl kunt u toegang krijgen tot StatLine, de elektronische databank van het CBS. In StatLine is statistische informatie over vele maatschappelijke en economische onderwerpen te vinden in de vorm van tabellen, grafieken en kaarten. Deze zijn gratis te bekijken, te printen en op te slaan. Gebruikers kunnen zoeken op trefwoorden, een keuze maken met behulp van de zogeheten Webselector en een deel van de statistische informatie benaderen via een kaart.

Voor een groot aantal onderwerpen biedt StatLine statistische gegevens op gemeentenniveau. Over de belangrijkste onderwerpen zijn er speciale kerncijfertabellen; in de overige tabellen zijn gemeentelijke gegevens opgenomen als het verantwoord is deze te publiceren.

Drie zoekmogelijkheden

De snelste manier om cijfers te vinden, is door op www.cbs.nl op 'StatLine CBS databank' te klikken. Daarop volgt een scherm met drie mogelijkheden om StatLine te benaderen.

10.1 Zoeken in StatLine

De eerste ingang tot StatLine is het zoeken met een trefwoord. Als u een trefwoord intoetst en daarna op 'enter' drukt of op 'zoek' klikt, selecteert een zoekmachine tabellen van StatLine-publicaties waarin het trefwoord voorkomt.

De tweede mogelijkheid is het zoeken in de themaboom, via een soort verkenner. Als u op 'Thema' klikt, verschijnt een scherm met de themastructuur van StatLine. In het mapje 'Nederland Regionaal' zijn de gemeentelijke gegevens te vinden.

De derde ingang tot StatLine is cartografisch. Als u op 'Kaart' klikt, kunt u gemeenten in een kaart aanklikken en zo de gemeentelijke kerncijfers benaderen die ook in *Gemeente Op Maat* staan. De kaart bevat ook kerncijfers op het niveau van landdelen, provincies, COROP-gebieden, stadsgewesten en grootstedelijke agglomeraties uit de StatLine-publicatie 'Regionale Kerncijfers Nederland' (RKN).

De cartografische toegang wordt uitsluitend getoond op computers die over een zogenoemde SVG-viewer (Scalable Vector Graphics) beschikken. Deze is gratis te downloaden op www.adobe.nl/svg/viewer/install/main.html.

10.2 Openingsscherm cartografische toegang van StatLine

Centraal Bureau voor de Statistiek

Home | Thema's | Cijfers | Publicaties | Methoden | Informatie voor | Over het CBS | English | Sitemap

StatLine databank > Selecteer met kaart

Regionale Kerncijfers Nederland

Tabeltoelichting Gewijzigd op 10 september 2009. Verschijningsfrequentie: onregelmatig.

Zoomniveau 100%

Kies informatie over: Gemeenten

per: Provincie

in: 2009

Gebieden: Groningen, Friesland, Drenthe, Overijssel, Flevoland, Gelderland, Utrecht

U kunt gebieden selecteren door op de kaart te klikken of door ze uit de lijst te kiezen.

Inzoomen: Druk Ctrl-toets in en klik met muis of kies inzoomniveau.

Uitzoomen: Druk Shift-Ctrl en klik met muis in kaart.

Verschuiven: Druk Alt-toets en sleep met muis of verschuif rode vlak in kleine kaart.

Voor meer informatie over het gebruik van StatLine is op de openingspagina via de link 'Informatie over StatLine' een gebruikershandleiding te vinden.

10.2 Kaarten met regionale indelingen

Als hulpmiddel voor gebruikers van regionale gegevens en indelingen geeft het CBS een viertal kaarten uit met de indelingen in provincies, COROP-gebieden, economisch-geografische gebieden en stadsgewesten en grootstedelijke agglomeraties (zie 10.3). Op deze kaarten, die beschikbaar zijn vanaf 2000, staan de regionale indelingen met de gemeentelijke indeling als ondergrond. Per regio is aangegeven welke gemeenten ertoe behoren.

De kaarten zijn in PDF-formaat te downloaden op cbs.nl. Papieren exemplaren zijn bij het CBS te koop op A3-formaat (schaal 1 : 800 000) en op A1-formaat (schaal 1 : 400 000).

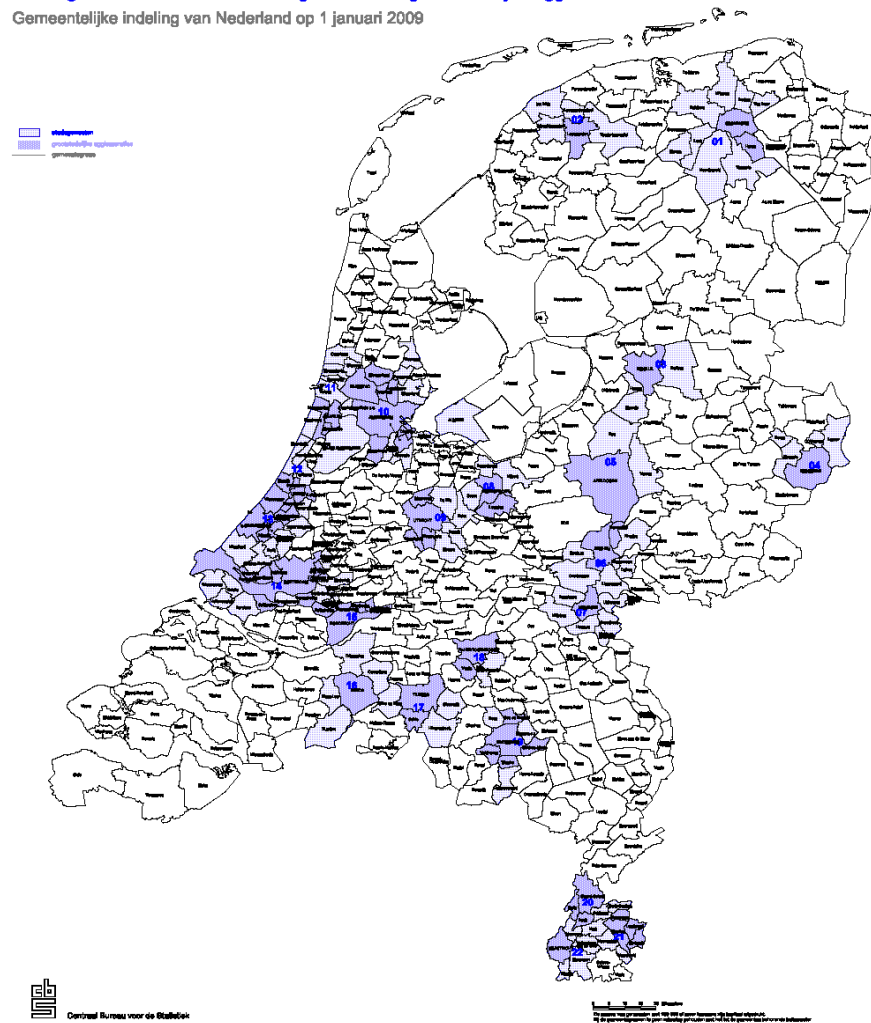
10.3 Kaarten met wijk- en buurtindelingen

Naast kaarten met regionale indelingen stelt het CBS ook een kaart beschikbaar met de digitale geometrie van wijken en buurten. Deze is samengesteld uit drie bronnen. De gemeentegrenzen op land zijn opgenomen volgens de kaart van gemeentegrenzen van de Topografische Dienst Kadaster, buurtgrenzen volgens opgave van de gemeenten en de grens van het land met grotere wateren volgens de meest recente kaart van het Bestand Bodemgebruik van het CBS. In deze bestanden zijn alle grenzen gegeneraliseerd. De kerncijfers van de buurten zijn toegevoegd aan de buurtkaart en, geaggregeerd naar wijk en gemeente, aan respectievelijk de wijk- en gemeente-kaarten. De cijfers in deze kaarten betreffen een momentopname; StatLine bevat de meest recente kerncijfers over wijken en buurten

10.3 Regionale indelingen 2009

Indeling van Nederland in 22 stadsgewesten en grootstedelijke agglomeraties

Gemeentelijke indeling van Nederland op 1 januari 2009

Lijst van gebruikte begrippen

Onderstaande toelichting bevat per hoofdstuk de belangrijkste begrippen die in deze *Gemeente Op Maat* zijn gebruikt. Per hoofdstuk is alfabetisch gesorteerd.

Hoofdstuk 1 Bevolking

Allochtonen - Personen van wie ten minste één ouder in het buitenland is geboren.

Autochtonen - Personen van wie de beide ouders in Nederland zijn geboren.

Bevolking - De geregistreerde bevolking van Nederland.

Bevolkingsgroei - Het geboorteoverschot plus het vestigingsoverschot (binnenlands migratieoverschot en migratieoverschot) plus het saldo van de administratieve correcties en de overige correcties.

Bevolkingsgroei, relatief - Bevolkingsgroei per duizend van de beginbevolking op 1 januari 2008.

Bible belt - Een strook gebieden die loopt van Zeeland, via Zuid-Holland, Utrecht, Gelderland, naar Overijssel en waar veel orthodoxe protestanten wonen.

Binnenlands migratieoverschot – Het aantal gevestigde personen uit een andere gemeente binnen Nederland min het aantal vertrokken personen naar een andere gemeente binnen Nederland.

Binnenlands migratieoverschot, relatief - Binnenlands migratieoverschot per duizend van de gemiddelde bevolking.

Demografische druk - De verhouding tussen het aantal personen van 0 tot 20 jaar en van 65 jaar of ouder ten opzichte van de personen in de zogenaamde 'productieve' leeftijdsgroep van 20 tot 65 jaar.

Eenpersoonshuishoudens - Een persoon die alleen in een woonruimte woont en zelf in de dagelijkse behoeften voorziet.

Emigratie - Vertrek van personen naar het buitenland plus de administratief afgevoerde personen uit de gemeentelijke bevolkingsregisters min de administratief opgenomen personen in de gemeentelijke bevolkingsregisters.

Geboorte – Het aantal levendgeborenen van 1 januari 2008 tot en met 31 december 2008. Levendgeborenen zijn kinderen die na de geboorte enig teken van leven hebben vertoond, ongeacht de zwangerschapsduur. Elke levendgeborene is geteld naar de woongemeente van de geborene en dus niet naar de gemeente waar de geboorte heeft plaatsgevonden.

Geboorteoverschot - Het aantal levendgeborenen min het aantal sterfgevallen. Ook wel: natuurlijke bevolkingsgroei.

Geboorteoverschot, relatief - Geboorteoverschot per duizend van de gemiddelde bevolking in 2008.

Gehuwd - Burgerlijke staat die ontstaat na sluiting van een huwelijk of het aangaan van een geregistreerd partnerschap. Inclusief personen die gescheiden zijn van tafel en bed, want zij blijven formeel gehuwd.

Gemiddeld aantal inwoners – De helft van de geregistreerde bevolking op 1 januari plus de helft van de geregistreerde bevolking op 31 december.

Gemiddelde huishoudensgrootte - Het aantal in particuliere huishoudens levende personen gedeeld door het aantal particuliere huishoudens.

Gescheiden - Burgerlijke staat die ontstaat na ontbinding van een huwelijk door echtscheiding of na ontbinding van een geregistreerd partnerschap anders dan door het overlijden van de partner. Behalve personen die gescheiden zijn van tafel en bed, want zij blijven formeel gehuwd.

Groene druk - De verhouding tussen het aantal personen van 0 tot 20 jaar ten opzichte van de personen in de zogenaamde 'productieve' leeftijdsgroep van 20 tot 65 jaar.

Grijze druk - De verhouding tussen het aantal personen van 65 jaar of ouder ten opzichte van de personen in de zogenaamde 'productieve' leeftijdsgroep van 20 tot 65 jaar.

Herkomstgroepering - Kenmerk dat weergeeft met welk land een persoon een feitelijke verwantschap heeft, gegeven het geboorteland van de ouders of van zichzelf. Dit kenmerk maakt onderscheid tussen autochtoon en allochtoon. Binnen de allochtonen is er een onderscheid gemaakt tussen westerse en niet-westerse allochtonen. Dit onderscheid is ingegeven door de grote verschillen in sociaal-economische en culturele situatie. Binnen de groep niet-westerse allochtonen worden de vier grote doelgroepen van het minderhedenbeleid van de overheid onderscheiden, te weten de herkomstlanden Turkije, Marokko, Suriname en Nederlandse Antillen/Aruba.

Immigratie - Vestiging in Nederland vanuit het buitenland.

Inwoners naar stedelijkheidsklasse - Inwoners naar stedelijkheid op 1 januari afgerond op tientallen. De som van de afgeronde getallen is hierdoor niet altijd gelijk aan de afgeronde som. Stedelijkheid is een maat voor de concentratie van menselijke activiteiten (zoals wonen, werken, schoolgaan, winkelen en uitgaan) en is gebaseerd op de gemiddelde omgevingsadressendichtheid (OAD). Voor de berekening van de gemiddelde OAD wordt eerst voor ieder adres de OAD vastgesteld. Dat is het aantal adressen binnen een cirkel met een straal van één kilometer rondom een adres,

gedeeld door de oppervlakte van de cirkel. De OAD wordt uitgedrukt in adressen per vierkante kilometer. Daarna is het gemiddelde berekend van de omgevingsadressendichtheid van alle afzonderlijke adressen binnen het beschouwde gebied (bijvoorbeeld een gemeente of provincie). De hier gebruikte OAD komt overeen met de definitieve OAD in de StatLine-publicatie Maatstaven Financiële-verhoudingswet (Fvw). De definitieve OAD wordt gebruikt voor de vaststelling van de definitieve uitkering voor het Gemeentefonds, dus inclusief gemeentelijke herindelingen, grenscorrecties, sloop en nieuwe adressen.

Voor de berekening van het aantal inwoners naar stedelijkheidsklasse wordt per vierkant van 500 bij 500 m aan de hand van de gemiddelde OAD van dat vierkant de stedelijkheidsklasse bepaald en het aantal inwoners binnen dat vierkant. Vervolgens zijn alle inwoners binnen het beschouwde gebied over de vierkanten heen samengeteld per categorie van de stedelijkheidsklasse. Er zijn vijf klassen onderscheiden.

Inwoners matig stedelijk gebied - Inwoners van een gebied met een gemiddelde OAD groter of gelijk aan 1 000 en kleiner dan 1 500 adressen per vierkante kilometer.

Inwoners niet stedelijk gebied - Inwoners van een gebied met een gemiddelde OAD kleiner dan 500 adressen per vierkante kilometer.

Inwoners op 1 januari - De geregistreerde bevolking van Nederland op 1 januari.

Inwoners op 31 december - De geregistreerde bevolking van Nederland op 31 december. Dit inwonertal wordt verkregen door het inwonertal op 1 januari te vermeerderen met de bevolkingsgroei over het jaar, het saldo van administratieve correcties en de overige correcties.

Inwoners sterk stedelijk gebied - Inwoners van een gebied met een gemiddelde OAD groter of gelijk aan 1 500 en kleiner dan 2 500 adressen per vierkante kilometer.

Inwoners weinig stedelijk gebied - Inwoners van een gebied met een gemiddelde OAD groter of gelijk aan 500 en kleiner dan 1 000 adressen per vierkante kilometer.

Inwoners zeer sterk stedelijk gebied - Inwoners van een gebied met een gemiddelde OAD groter of gelijk aan 2 500 adressen per vierkante kilometer.

Marokko - Allochtonen met als herkomstgroepering Marokko, Ifni, Spaanse Sahara of Westelijke Sahara.

Migratieoverschot - Het aantal in Nederland gevestigde personen min het aantal uit Nederland vertrokken personen inclusief het saldo van de administratieve correcties (administratieve opnemingen min administratieve afvoeringen).

Migratieoverschot, relatief - Migratieoverschot per duizend van de gemiddelde bevolking in het waarnemingsjaar.

Natuurlijke bevolkingsgroei - Het aantal levendgeborenen min het aantal sterfgevallen. Ook wel: geboorteoverschot.

Nederlandse Antillen/Aruba - Allochtonen met als herkomstgroepering de tot het Nederlandse koninkrijk behorende eilanden Bonaire, Curaçao, Saba, Sint-Eustatius, Sint-Maarten of Aruba.

Niet-westerse allochtonen - Het CBS rekent personen tot de allochtonen als ten minste één ouder in het buitenland is geboren. Daarbij wordt onderscheid gemaakt tussen personen die zelf in het buitenland zijn geboren (de eerste generatie) en personen die in Nederland zijn geboren (de tweede generatie). Tot de categorie 'niet-westers' behoren allochtonen uit Turkije, Afrika, Latijns-Amerika en Azië met uitzondering van Indonesië en Japan. Op grond van hun sociaal-economische en -culturele positie worden allochtonen uit deze twee landen tot de westerse allochtonen gerekend. Het gaat vooral om mensen die in voormalig Nederlands Indië zijn geboren en werknemers van Japanse bedrijven met hun gezin. De herkomstgroepering wordt bepaald aan de hand van het geboorteland van de persoon zelf (1e generatie) of dat van de moeder (2e generatie), tenzij de moeder in Nederland is geboren. In dat geval is gerubriceerd naar het geboorteland van de vader.

Ongehuwd - Burgerlijke staat die aangeeft dat een persoon nog nooit een huwelijk heeft gesloten of een geregistreerd partnerschap is aangegaan.

Particuliere huishoudens - Particuliere huishoudens bestaan uit één of meer personen die alleen of samen in een woonruimte zijn gehuisvest en zelf in hun dagelijks onderhoud voorzien. Naast eenpersoonshuishoudens onderscheiden we meerpersoonshuishoudens (niet-gehuwde paren met en zonder kinderen, echtparen met en zonder kinderen, eenouderhuishoudens en overige huishoudens).

Totale druk - De verhouding tussen het aantal personen van 0 tot 20 jaar en van 65 jaar of ouder ten opzichte van de personen in de zogenaamde 'productieve' leeftijdsgroep van 20 tot 65 jaar.

Vertrek - Vertrokken uit de gemeente naar een andere gemeente binnen Nederland.

Verweduwd - Burgerlijke staat die ontstaat na ontbinding van een huwelijk of geregistreerd partnerschap door overlijden van de partner.

Vestiging - Gevestigd in de gemeente komend uit een andere gemeente binnen Nederland.

Westerse allochtonen - Allochtonen met als herkomstgroepering een van de landen in de wereld-delen Europa (met uitzondering van Turkije), Noord-Amerika en Oceanië of Indonesië of Japan.

Hoofdstuk 2 Onderwijs

Basisonderwijs - Het onderwijs zoals opgenomen in de Wet Primair Onderwijs (WPO). Het reguliere basisonderwijs is bedoeld voor kinderen van 4-12 jaar.

Beroepsbegeleidende leerweg - Een van de twee manieren waarop een mbo-opleiding in het kader van de WEB (Wet Educatie en Beroepsopleiding) kan worden gevolgd. Bij deze leerweg wordt meer dan 60 procent van de totale opleidingsduur besteed aan werkend leren (stage) in de praktijk van een bedrijf of instelling. De opleiding is uitsluitend toegankelijk voor personen van 16 jaar en ouder. Deze leerweg is te vergelijken met het vroegere leerlingwezen. De cijfers gaan over de deelnemers die in het studiejaar in de betreffende gemeente dan wel regio wonen.

Beroepsopleidende leerweg - Een van de twee manieren waarop een mbo-opleiding in het kader van de WEB (Wet Educatie en Beroepsopleiding) kan worden gevolgd. Hierbij wordt 20 tot 60 procent van de totale opleidingsduur besteed aan een stage in de praktijk van een bedrijf of instelling. De opleidingen kunnen als voltijd- en/of als deeltijdonderwijs worden aangeboden. Het betreft hier vol- en deeltijdonderwijs. De cijfers gaan over de deelnemers die in het studiejaar in de betreffende gemeente dan wel regio wonen.

Hoger onderwijs - Het onderwijs zoals opgenomen in de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (WHW). Het betreft hier voltijdonderwijs, deeltijdonderwijs en duaal onderwijs. Het hoger onderwijs omvat het hoger beroepsonderwijs (hbo) en het wetenschappelijk onderwijs (wo). De cijfers gaan over de studenten die in het studiejaar in de betreffende gemeente dan wel regio wonen.

Leerlingen primair onderwijs - Het aantal leerlingen op instellingen waar het primair onderwijs (basis-onderwijs, speciaal basisonderwijs en speciale scholen) door de overheid bekostigd is (regulier onderwijs) naar gemeente van de vestiging van de school.

Speciaal basisonderwijs - Het onderwijs zoals opgenomen in de Wet primair onderwijs (WPO). Het speciaal basisonderwijs is bedoeld voor kinderen die meer hulp behoeven bij de opvoeding en het leren dan het reguliere basisonderwijs kan bieden. Vergeleken met scholen voor basisonderwijs hebben scholen voor speciaal basisonderwijs kleinere groepen leerlingen en beschikken ze over meer deskundigen om de leerlingen met leer- en gedragsproblemen te begeleiden.

Speciale scholen - Speciale scholen zijn bedoeld voor basis- en voortgezet onderwijs aan zeer moeilijk lerende of opvoedbare kinderen, dove en slechthorende kinderen, visueel gehandicapte kinderen en langdurig zieken. De leerlingen kunnen op deze scholen blijven totdat ze 20 jaar zijn.

Voortgezet onderwijs - Het onderwijs zoals opgenomen in de Wet op het voortgezet onderwijs (WVO) behalve het praktijkonderwijs. De WVO omvat de volgende onderwijssoorten: vwo, havo, vmbo, leerwegondersteunend onderwijs (lwoo) en praktijkonderwijs en het speciaal voortgezet onderwijs (svo). De cijfers gaan over de leerlingen die in het studiejaar in de betreffende gemeente dan wel regio wonen.

Hoofdstuk 3 Bouwen en wonen

Capaciteit bijzondere woongebouwen - Het aantal plaatsen dat aanwezig is in een gebouwen-complex, gebouw of deel van een gebouw, dat volgens de bouw of verbouw bestemd is voor permanente bewoning door een verzameling van personen, waarvan de huishoudelijke verzorging bedrijfsmatig wordt uitgevoerd (institutioneel huishouden).

Eengezinswoning - Elke woning die tevens een geheel pand vormt. Hieronder vallen niet alleen de vrijstaande woningen, maar ook aangebouwde woningen zoals twee onder één kap gebouwde hele huizen, boerderijen met woning en voorts alle eengezinsrijshuizen.

Gemiddelde woningwaarde - Voor de bepaling van de gemiddelde woningwaarde is niet gebruik gemaakt van alle WOZ-objecten die als woning zijn getypeerd. De wet Waardering Onroerende Zaken (WOZ) onderscheidt drie categorieën woningen. Globaal kunnen deze worden omschreven als woningen dienend tot hoofdverblijf, woningen met praktijkruimte en recreatiewoningen en overige woningen. Deze laatste categorie omvat naast recreatiewoningen onder meer garageboxen. Om een zo zuiver mogelijk beeld van de woningmarkt te geven is deze categorie buiten beschouwing gelaten bij het bepalen van de gemiddelde woningwaarde. Daarnaast is van belang op te merken dat boerderijen en andere onroerende goederen waarin wel wordt gewoond, maar die in hoofdzaak worden gebruikt voor niet-woondoeleinden (bijvoorbeeld een winkel met bovenwoning), tot de niet-woningen zijn gerekend. Waardepeildatum 1-1-2007.

Meergezinswoning - Flats, galerijwoningen, portiekwoningen, beneden- en bovenwoningen, woningen boven bedrijfsruimten voor zover deze zijn voorzien van een buiten de bedrijfsruimte gelegen toegangsdeur, alsmede de woongelegenheden in serviceflats en dergelijke.

Nieuwbouwwoningen - Aantal gereedgekomen woningen als gevolg van nieuwbouw.

Recreatiewoningen - Totaal aantal recreatiewoningen per 1 januari. Een recreatiewoning voldoet aan alle criteria die gelden voor woningen. Een recreatiewoning hoeft niet geschikt te zijn voor bewoning gedurende het gehele jaar. Daarnaast geldt dat de woning of voor vakantieoedoeleinden is bestemd of gelegen is op een officieel voor recreatie aangewezen terrein.

Saldo vermeerdering woningen - Per duizend woningen op 1 januari. Het saldo vermeerdering betreft het verschil tussen het aantal woningen dat aan de voorraad is toegevoegd en het aantal dat aan de voorraad is onttrokken. Toevoeging door nieuwbouw en andere redenen zoals woningsplitsing of verbouw van kantoor tot woning. Onttrekking door brand, afbraak, sloop, verbouw, onbewoonbaarverklaring, verandering van bestemming en andere redenen. De berekening van het saldo is inclusief administratieve correcties.

Voorraad woningen - Het aantal woningen op 1 januari. Een woning is een gebouw, of deel van een gebouw, dat bestemd is voor permanente bewoning door één particulier huishouden.

Voorraad wooneenheden - Totaal aantal wooneenheden per 1 januari. Een wooneenheid is een deel van een tot bewoning bestemd gebouw dat, vanuit bouwtechnisch oogpunt gezien, blijvend is bestemd voor permanente bewoning door een particulier huishouden. Bovendien voldoet het aan alle criteria die van toepassing zijn op woningen, met uitzondering van het volgende criterium: het tot bewoning bestemde gebouw dient te beschikken over een toilet en over een keukeninrichting die is bestemd voor de bereiding van complete maaltijden. Ter compensatie hiervoor dient het gebouw waarin de wooneenheid is gelegen, te beschikken over een (gemeenschappelijk) toilet en/of over een (gemeenschappelijke) keukeninrichting die is bestemd voor de bereiding van complete maaltijden.

Waarde onroerende zaken - Sinds 1 januari 1995 is de wet Waardering Onroerende Zaken (WOZ) van kracht. Deze wet verplicht gemeenten al het onroerend goed binnen de gemeentegrenzen periodiek te taxeren en de aldus vastgestelde WOZ-waarde te gebruiken bij het bepalen van de gemeentelijke aanslag Onroerende Zaak Belastingen (OZB). Verder dienen de gemeenten de individuele WOZ-waarden te leveren aan de Belastingdienst en de Waterschappen ten behoeve van de heffing van de inkomstenbelasting, de vermogensbelasting en de waterschapsomslagen. Het CBS publiceert jaarlijks die cijfers: de voorlopige, nader voorlopige en definitieve. Voor de voorlopige en nader voorlopige cijfers vormen de waarden volgens de oorspronkelijke WOZ-beschikking het uitgangspunt. Hierbij zijn wijzigingen als gevolg van bezwaar en beroep niet in de cijfers verwerkt. Bij de definitieve cijfers is dat zoveel mogelijk wel gedaan.

Waarde van WOZ-objecten niet-woningen - De niet-woningen zijn de overige onroerend goed zaken waarin in hoofdzaak bedrijfsmatige activiteiten worden uitgevoerd. De niet-woningen worden in vier groepen onderscheiden:

1. Boerderij.
 2. Niet-woning deels in gebruik als woning.
 3. Niet-woning: een onroerende zaak die geheel wordt gebruikt voor andere dan woondoeleinden; onroerende zaken waar het wonen is gecombineerd met andere functies (hotels, pensions, verpleeghuizen, gevangenissen). Dit betreft alle objecten voor bedrijfsmatige activiteiten zoals kantoren, winkels en bedrijfsruimten, maar ook bijzondere gebouwen die een niet bedrijfsmatig gebruik hebben (scholen, ziekenhuizen). Een object behoort alleen tot deze categorie, wanneer geen enkel deel van het object voor woondoeleinden wordt gebruikt. Zodra wel gewoond wordt in het object, wordt het object ingedeeld in de categorie niet-woning deels in gebruik als woning.
 4. Terrein: ongebouwde, onroerende zaken zoals cultuurgrond, parken, sportvelden, bouwgrond (waar nog geen bouwactiviteiten zijn verricht).
- Waardepeildatum 1-1-2007.

Waarde van WOZ-objecten woningen - Tot de woningen behoren die onroerende zaken die in hoofdzaak worden gebruikt voor woondoeleinden en die onroerende zaken waarvan het gebruik volledig dienstbaar is aan woondoeleinden. Objecten in aanbouw of leegstaande objecten met de bestemming woondoeleinden zijn ook woningen. Tot de woningen behoren de volgende drie klassen:

1. Woning dienend tot hoofdverblijf.
 2. Woning met praktijkruimte;
 3. Recreatie-woningen en overige woningen.
- Waardepeildatum 1-1-2007.

Hoofdstuk 4 Inkomen en sociale zekerheid

AO-uitkeringen - Arbeidsongeschiktheidsuitkeringen in het kader van de:

- Wet op de arbeidsongeschiktheidsverzekering (WAO),
- Wet Arbeidsongeschiktheidsvoorziening jonggehandicapten (Wajong),
- Wet arbeidsongeschiktheidsverzekering zelfstandigen (WAZ),
- Regeling inkomensvoorziening volledig arbeidsongeschikten (IVA) en
- Regeling werkhervatting gedeeltelijk arbeidsgeschikten (WGA).

Het betreft de uitkeringen die eind 2008 niet waren beëindigd, de zogeheten lopende uitkeringen. Vanaf 29 december 2005 is voor nieuwe gevallen de Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen (WIA) van kracht geworden. Het aantal WAO-uitkeringen betreft dus de oude gevallen van vòòr 29 december 2005. De wet WIA kent de twee regelingen IVA en WGA.

Afhankelijk van de arbeidsmarktsituatie voor de intreding van de volledige of gedeeltelijke arbeidsongeschiktheid kan aanspraak bestaan op meer dan één uitkering. Er is dan sprake van samenloop van uitkeringen. Het gaat hierbij om zo'n tienduizend uitkeringen. Bij een dergelijke samenloop zijn van elke uitkering de gegevens opgenomen. In de cijfers zijn de uitkeringen aan uitkeringsgerechtigden in het buitenland niet opgenomen. Het nationaal totaal is inclusief de arbeidsongeschiktheidsuitkeringen waarbij de leeftijd van de aanvrager onbekend is, waarbij het geslacht van de aanvrager onbekend is of waarbij de woon- of verblijfplaats van de aanvrager onbekend is.

AO-uitkeringen, relatief - AO-uitkeringen per duizend inwoners van 15 tot 65 jaar op 31 december. Bij het bepalen vindt enige vertekening plaats omdat het aantal arbeidsongeschiktheidsuitkeringen per 31 december een veelvoud van 10 is.

Gemiddeld besteedbaar inkomen - Het besteedbaar inkomen is het bruto-inkomen verminderd met de premies sociale zekerheid en andere betaalde overdrachten (zoals alimentatie voor ex-partner) en de loon-, inkomsten- en vermogensbelasting.

Gestandaardiseerd inkomen - Om inkomens van particuliere huishoudens van verschillende grootte en samenstelling vergelijkbaar te maken wordt het inkomen gestandaardiseerd. Hiertoe wordt het besteedbare huishoudensinkomen gedeeld door een equivalentiefactor. In de equivalentiefactor komen de schaalvoordelen tot uitdrukking die het gevolg zijn van het voeren van een

gemeenschappelijke huishouding. Hierbij is de CBS-equivalentieschaal gebruikt, waarbij het eenpersoonshuishouden als standaardhuishouden is gekozen en de equivalentiefactor 1 is. De CBS-equivalentieschaal voegt hieraan 0,38 toe voor de volgende meerderjarige. Per minderjarig kind wordt de factor afhankelijk van leeftijd en rangorde van het kind opgehoogd met een waarde tussen 0,15 en 0,30.

Een alleenstaande met een besteedbaar inkomen van 10 duizend euro en een echtpaar met een besteedbaar inkomen van 13,8 duizend euro bevinden zich dus op een even hoog welvaartsniveau, want na standaardisatie bedraagt het inkomen in beide situaties 10 duizend euro. Het huishoudensinkomen gedeeld door de som van de gewichten van de afzonderlijke huishoudensleden is het gestandaardiseerde huishoudensinkomen. Het gestandaardiseerde inkomen wordt ook wel het koopkrachtinkomen genoemd. Het koopkrachtinkomen geeft niet het geldbedrag aan dat een huishouden besteden kan, maar geeft aan op welk welvaartsniveau de huishoudensleden zich bevinden, waarbij een eenpersoonshuishouden als standaardhuishouden gehanteerd wordt.

Huishoudens met laag inkomen - Het percentage huishoudens met een laag inkomen. In prijzen van het jaar 2000 is de lage-inkomensgrens vastgesteld op 9.249 euro. Dit bedrag komt in koopkracht ongeveer overeen met de koopkracht van een bijstandsuitkering voor een alleenstaande in 1979, toen deze op zijn hoogst was.

Het inkomensbegrip dat in deze publicatie wordt gehanteerd, is het besteedbaar inkomen verminderd met eventueel ontvangen huursubsidie. Om te bepalen hoe het inkomen van een huishouden zich verhoudt tot de lage-inkomensgrens, wordt het inkomen van een huishouden gecorrigeerd voor verschillen in huishoudenssamenstelling. Vervolgens wordt dit gestandaardiseerde inkomen (met consumentenprijsindices) herleid naar het prijspeil in 2000. Het resulterende inkomen is laag wanneer het minder is dan 9.249 euro.

IOAW-uitkeringen - De Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers voorziet in een werkloosheidsregeling die aan oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werknemers een inkomensgarantie biedt op het niveau van het sociaal minimum. De uitkomsten geven niet het aantal personen weer dat afhankelijk is van een IOAW-uitkering, maar het aantal uitkeringen dat aan huishoudens is toegekend. Dit is vooral van belang bij huishoudens van (echt)paren; hoewel bij (echt)paren beide partners voor gelijke delen recht hebben op de uitkering, is er toch sprake van slechts één uitkering en wordt alleen het geslacht van degene die de uitkering daadwerkelijk heeft aangevraagd in beschouwing genomen. Doordat bij (echt)paren de uitkering overwegend wordt aangevraagd door een man, zijn gegevens over vrouwen in de uitkomsten ondervertegenwoordigd. Het nationaal totaal is inclusief de IOAW-uitkeringen waarbij het geslacht van de aanvrager onbekend is.

IOAZ-uitkeringen - De Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen biedt een inkomensgarantie op het niveau van het sociaal minimum voor oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen. De hier gepresenteerde uitkomsten geven niet het aantal personen weer dat afhankelijk is van een IOAZ-uitkering, maar het aantal uitkeringen dat aan huishoudens is toegekend. Dit is vooral van belang bij huishoudens van (echt)paren; hoewel bij (echt)paren beide partners voor gelijke delen recht hebben op de uitkering, is er toch sprake van slechts één uitkering en wordt alleen het geslacht van degene die de uitkering daadwerkelijk heeft aangevraagd in beschouwing genomen. Doordat bij (echt)paren de uitkering overwegend wordt aangevraagd door een man, zijn gegevens over vrouwen in de uitkomsten ondervertegenwoordigd. Het nationaal totaal is inclusief de IOAZ-uitkeringen waarbij het geslacht van de aanvrager onbekend is.

IVA-uitkeringen - Het aantal uitkeringen in het kader van de Regeling inkomensvoorziening volledig arbeidsongeschikten die aan het eind van het verslagjaar niet waren beëindigd, de zogeheten lopende uitkeringen.

Personen 15 jaar of ouder met 52 weken inkomen - Personen die het gehele jaar inkomen hebben, worden tot de categorie met 52 weken inkomen gerekend. De categorie zelfstandigen behoort ook tot deze groep. Personen die in het onderzoeksjaar gedurende korte tijd of over een onbekende periode inkomen hebben, worden samengeteld in de groep minder dan 52 weken inkomen. Studenten, dat wil zeggen personen met een studiebeurs in het kader van de Wet Studiefinanciering, worden altijd tot deze groep gerekend, ook al hebben zij het gehele jaar een baan. Uitzondering op deze algemene regel vormen de studenten die naast hun studiebeurs ook nog winst uit onderneming hebben. Zij worden altijd ingedeeld bij de categorie 52 weken inkomen.

Personen die uitsluitend kinderbijslag, individuele huursubsidie en/of tegemoetkoming studiekosten ontvangen, worden bij de groep 52 weken inkomen buiten beschouwing gelaten. Vanuit het grondmateriaal is het niet mogelijk om de groep parttime werkers van de fulltimers te onderscheiden. Hierdoor zullen ook bij de personen met 52 weken inkomen lage inkomens voorkomen.

Wajong-uitkeringen - Het aantal uitkeringen in het kader van de Wet arbeidsongeschiktheidsvoorziening Jonggehandicapten die eind 2008 niet waren beëindigd, de zogeheten lopende uitkeringen.

WAO-uitkeringen - Het aantal uitkeringen in het kader van de Wet op de arbeidsongeschiktheidsverzekering die eind 2008 niet waren beëindigd, de zogeheten lopende uitkeringen.

WAZ-uitkeringen - Het aantal uitkeringen in het kader van de Wet arbeidsongeschiktheidsverzekering zelfstandigen die eind 2008 niet waren beëindigd, de zogeheten lopende uitkeringen.

WGA-uitkeringen - Het aantal uitkeringen in het kader van de Regeling werkhervatting gedeeltelijk arbeidsgeschikten die eind 2008 niet waren beëindigd, de zogeheten lopende uitkeringen.

WWB-uitkeringen - Uitkeringen aan thuiswonenden in het kader van de Wet werk en bijstand. Dus niet uitkeringen aan mensen die in instellingen of inrichtingen verblijven. De uitkomsten geven niet het aantal personen weer dat afhankelijk is van een bijstandsuitkering, maar het aantal uitkeringen dat aan huishoudens is toegekend. Dit is vooral van belang bij huishoudens van (echt)paren; hoewel

bij (echt)paren beide partners voor gelijke delen recht hebben op de uitkering, is er toch sprake van slechts één uitkering en worden alleen de kenmerken van degene die de uitkering daadwerkelijk heeft aangevraagd in beschouwing genomen. Doordat bij (echt)paren de uitkering overwegend wordt aangevraagd door de man, zijn gegevens over vrouwen in de uitkomsten ondervertegenwoordigd. Het nationaal totaal is inclusief de WWB-uitkeringen waarbij de aanvrager 65 jaar of ouder is, waarbij de leeftijd van de aanvrager onbekend is of waarbij het geslacht van de aanvrager onbekend is.

WWB-uitkeringen, relatief - Bij het bepalen van het aantal WWB-uitkeringen per duizend particuliere huishoudens vindt enige vertekening plaats omdat de standcijfers van het aantal WWB-uitkeringen per 31 december en het aantal particuliere huishoudens per 1 januari 2008 zijn. Tevens is bij de berekening het aantal bijstandsuitkeringen per 31 december een veelvoud van 10.

WW-uitkeringen - Uitkeringen in het kader van de werkloosheidswet die per 31 december 2008 werden verstrekt, de zogeheten lopende uitkeringen. Afhankelijk van de arbeidsmarktsituatie voor de intreding van de werkloosheid kan aanspraak bestaan op meer dan één uitkering. Er is dan sprake van samenloop van uitkeringen. Bij een dergelijke samenloop zijn van elke uitkering de gegevens opgenomen. De cijfers geven dus geen informatie over het aantal mensen met een of meer uitkeringen, maar wel over het aantal WW-uitkeringen en de bijbehorende kenmerken van de uitkering of uitkeringontvanger. Het nationaal totaal is inclusief de WW-uitkeringen waarbij de leeftijd van de aanvrager onbekend is, waarbij de woon- of verblijfplaats van de aanvrager onbekend is of waarbij de aanvrager woonachtig is in het buitenland.

WW-uitkeringen, relatief - WW-uitkeringen per duizend inwoners van 15 tot 65 jaar op 31 december 2008. Het cijfer geeft een licht vertekend beeld omdat in de teller uitkeringen aan uitkeringsgerechtigden in het buitenland zijn inbegrepen en de noemer bevat alleen personen in Nederland. Tevens is het aantal arbeidsongeschiktheidsuitkeringen per 31 december een veelvoud van 10.

Hoofdstuk 5 Verkeer en vervoer

Bedrijfsmotorvoertuigen - Bestelauto's (3- en 4-wielige vrachtvoertuigen, waarvan het ledig gewicht vermeerderd met het laadvermogen ten hoogste 3500 kg bedraagt). Vrachtauto's (vier- en meerwielige ongelede vrachtvoertuigen, waarvan het ledig gewicht vermeerderd met het laadvermogen meer dan 3500 kg bedraagt). Trekkers (motorvoertuigen ingericht voor het trekken van opleggers). Speciale voertuigen (bedrijfsauto's voor bijzondere doeleinden zoals brandweer-auto's, reinigungsauto's en takelwagens). Autobussen (motorvoertuigen ingericht voor het vervoer van negen of meer passagiers buiten de bestuurder).

Gemeentelijke en waterschapswegen - Wegen beheerd door gemeente of waterschap. Waterschapswegen vormen een belangrijk deel van het wegennet buiten de bebouwde kom van de provincies Noord-Holland, Zuid-Holland en Zeeland.

Hybride auto - Een auto waarbij de verbrandingsmotor wordt aangevuld door een elektromotor en een accu. Deze ondersteunt de verbrandingsmotor, waardoor deze minder hard hoeft te werken en dus zuiniger is. Bovendien wordt de energie die vrijkomt bij gas loslaten of remmen opgeslagen en vervolgens weer ingezet voor de voortbeweging. Voor de verbrandingsmotor kan een benzinemotor worden gebruikt, maar ook een dieselmotor of een nog efficiëntere Stirlingmotor. In StatLine zijn auto's met een hybride aandrijving niet als een aparte categorie onderscheiden, wel elektrische auto's. Uit analyses blijkt echter dat het bij deze auto's vrijwel altijd om hybrides gaat.

Motor tweewielers - Motorrijwielen, scooters, motorcarriers en motorinvalidenwagens met een motorrijwielkentekenbewijs.

Motor tweewielers, relatief - Per duizend inwoners op 1 januari.

Personenauto's - Motorvoertuigen ingericht voor het vervoer van ten hoogste 8 passagiers behalve de bestuurder. Combinatiewagens zijn hier bij inbegrepen.

Personenauto's, relatief - Personenauto's per duizend inwoners op 1 januari. Bij het bepalen van het aantal voertuigen per geografische eenheid wordt uitgegaan van de woon- of vestigingsplaats die is opgegeven bij de tenaamstelling van het kenteken. Grote leasemaatschappijen in gemeenten vertekenen het aantal personenauto's per duizend inwoners.

Provinciale wegen - Wegen beheerd door de provincie.

Randstad: Noord-Holland, Zuid-Holland, Utrecht en Flevoland.

Rijkswegen - Wegen beheerd door het Rijk.

Totale weglengte - Totale lengte van alle wegen die worden beheerd door wegbeheerders als het Rijk, provincies, gemeenten en waterschappen, voorzien van een straatnaam of nummer, waarop verkeer met motorvoertuigen op meer dan twee wielen is toegestaan. Fiets- en voetpaden zijn uitgesloten.

Vervoermiddelen - Motorvoertuigen die op 1 januari van het desbetreffende jaar in het voertuigenbestand van RDW Centrum voor Voertuigtechniek en -informatie voorkwamen en die voldoen aan de volgende criteria:

- Het voertuig moet houderschapsplichtig zijn.
- Het voertuig moet voldoen aan de Wet Aansprakelijkheid Motorvoertuigen (WAM).
- De APK-datum (keuringsdatum) mag niet langer dan een jaar verlopen zijn.

De motorvoertuigen betreffen personenauto's, bedrijfsmotorvoertuigen en motortweewielers. Aanhangwagens en opleggers zijn niet meegerekend.

Hoofdstuk 6 Oppervlakte, dichtheden en bodemgebruik

Agrarisch terrein - Terrein in gebruik voor glastuinbouw, of als grasland, tuinland, bouwland of boomgaard.

Bebouwd terrein - Terrein in gebruik voor wonen, werken, winkelen, uitgaan, cultuur en openbare voorzieningen.

Bevolkingsdichtheid - Aantal inwoners op 1 januari per vierkante kilometer land.

Bos en open natuurlijk terrein - Terrein in gebruik als bos, als droog of als nat open natuurlijk terrein.

Omgevingsadressendichtheid - De omgevingsadressendichtheid (OAD) van een gemeente is het gemiddeld aantal adressen per vierkante kilometer binnen een cirkel met een straal van één kilometer op 1 januari. De OAD beoogt de mate van concentratie van menselijke activiteiten (zoals wonen, werken, schoolgaan, winkelen en uitgaan) weer te geven. Voor de berekening van de maatstaf is eerst voor ieder adres binnen een gemeente de adressendichtheid vastgesteld van een gebied met een straal van één kilometer rondom dat adres. Daarna is het gemiddelde berekend van de omgevingsadressendichtheden van alle afzonderlijke adressen binnen de gemeente. Bij bovengemeentelijke indelingen is de adresgewogen OAD bepaald. Bij de berekening van de omgevingsadressendichtheid is rekening gehouden met gemeentelijke herindelingen, grens-correcties en sloop.

Oppervlakte binnenwater – Totale oppervlakte volgens de regionale indelingen op 1 januari van inlandig water in gebruik als vaarweg, recreatiewater, delfstofwinplaats, vloeï- en/of slibveld, alsmede spaarbekkens.

Oppervlakte buitenwater - Totale oppervlakte volgens de regionale indelingen op 1 januari van water onderhevig aan getijden.

Oppervlakte land - Totale oppervlakte land volgens de regionale indelingen op 1 januari. Binnenwater smaller dan zes meter, kwelders, schorren, moerassen, rietlanden e.d. is tot land gerekend.

Oppervlakte totaal - De totale oppervlakte is berekend uit digitale bestanden van de gemeentegrenzen welke worden samengesteld door de Topografische Dienst. De onderverdeling in land en water is berekend op grond van de meest recente gegevens afkomstig uit de statistiek van het Bodemgebruik (ook wel bodemstatistiek). De cijfers over het bodemgebruik liggen voor drie of vier jaar vast.

Oppervlakte water - Totale oppervlakte binnen- en buitenwater volgens de regionale indelingen op 1 januari. Binnenwater smaller dan zes meter, kwelders, schorren, moerassen, rietlanden e.d. is tot land gerekend.

Recreatieterrein - Terrein bestemd voor recreatief gebruik.

Semi-bebouwd terrein – Terrein met een zekere mate van verharding dat niet in gebruik is als verkeersterrein of bebouwd terrein.

Verkeersterrein - Terrein in gebruik voor spoor-, weg- en luchtverkeer.

Woningdichtheid - Totaal aantal woningen op 1 januari per vierkante kilometer land (met uitzondering van wooneenheden en recreatiewoningen).

Hoofdstuk 7 Veiligheid

Geregistreerde misdrijven - De door de politie in processen-verbaal (van aangifte of ambtshalve opgemaakt) vastgelegde strafbare feiten. Alleen de misdrijven zijn geteld; overtredingen blijven hier buiten beschouwing.

Geweldsmisdrijven - Misdrijven, omschreven in artikel 242 t/m 250, 285, 287 t/m 291, 293, 294, 296, 300 t/m 304b, 306 t/m 309, 312 en 317 Wetboek van Strafrecht. Het betreft alle seksuele misdrijven, waaronder verkrachting, aanranding en ontucht. Daarnaast gaat het om levensdelicten, zoals moord en doodslag, hulp bij zelfdoding, euthanasie en abortus. Ook dood en lichamelijk letsel door schuld, bedreiging, mishandeling, diefstal met geweld en afpersing horen bij deze categorie. Schennis der eerbaarheid (art. 239 Wetboek van Strafrecht) valt in de categorie vernieling en openbare orde.

Opgehelderde misdrijven - Misdrijven waarbij tenminste één verdachte bij de politie bekend is, ook al is deze voortvluchtig of ontkent hij/zij het strafbare feit te hebben gepleegd.

Opiumwet - De Opiumwet regelt de opsporing, vervolging en berechting van handelingen die te maken hebben met (verboden) drugsbezit en drugshandel. De wet maakt onderscheid tussen misdrijven en overtredingen. Op grond van de Opiumwet geldt een verbod op het bereiden, bewerken, verwerken, verkopen, afleveren, verstrekken, vervoeren of aanwezig hebben van middelen die genoemd worden op de zogeheten lijst I (harddrugs) en lijst II (softdrugs). Voorbeelden van de hier bedoelde stoffen zijn cocaïne, heroïne, methadon, morfine, opium en hennep. De cijfers hebben uitsluitend betrekking op misdrijven.

Politieregio - Door de invoering in 1994 van de Politiewet 1993 is de politie in Nederland georganiseerd in 25 politieregio's. Tot dan was de politie verdeeld in 148 korpsen gemeentepolitie, het korps rijkspolitie en verschillende landelijke diensten. Naast de 25 regiokorpsen bestaat nog het Korps Landelijke Politiediensten (KLPD), dat de landelijke politietaken organiseert en de Koninklijke Marechaussee (Kmar), die belast is met specifieke (militaire) politietaken.

Landelijke en stedelijke gemeente - Bij de indeling van gemeenten naar landelijk of stedelijk is uitgegaan van de zogeheten omgevingsadressendichtheid (OAD). Gemeenten met een omgevings-

adressendichtheid kleiner dan 1 000 zijn beschouwd als landelijk, gemeenten met een dichtheid van 1 500 of meer als stedelijk. De stedelijkheidsklasse 'matig stedelijk' (zie ook toelichting inwoners naar stedelijkheidsklasse in hoofdstuk 1) is buiten beschouwing gelaten. De indeling in landelijke en stedelijke gemeenten dekt dan ook niet alle gemeenten in Nederland.

Vermogensmisdrijven - Misdrijven, omschreven in artikel 208 t/m 214, 216 t/m 223, 225 t/m 232, 234, 311, 312, 321 t/m 323, 326 t/m 334, 336, 337, 416 en 417bis Wetboek van Strafrecht. Het betreft alle valsheidsmisdrijven, waaronder vals geld maken of in omloop brengen en valsheid in geschriften. Daarnaast alle vormen van diefstal en inbraak, uitgezonderd diefstal met geweld (art. 312 Wetboek van Strafrecht), dat in de categorie geweldsmisdrijven valt. Ook verduistering, bedrog en heling horen bij de categorie vermogensmisdrijven.

Vernieling en Openbare orde - Misdrijven, omschreven in artikel 131 t/m 136, 137c t/m 137g, 138 t/m 151a, 157, 158, 177 t/m 182, 184 t/m 206, 239, 350 t/m 352 Wetboek van Strafrecht. Het betreft misdrijven tegen de openbare orde, waaronder opruiing, huis-, computer- en lokaalvredebreuk, deelneming aan een criminele of terroristische organisatie, openlijke geweldpleging en godslastering. Daarnaast gaat het om misdrijven als discriminatie, randstichting, schennis der eerbaarheid en vernieling. Ook het doen van een valse aangifte, mensensmokkel of het omkopen van een ambtenaar (alle misdrijven tegen het openbaar gezag) horen bij deze categorie.

Verkeersmisdrijven - De Wegenverkeerswet 1994 is de basis voor de regelgeving van het wegverkeer in Nederland. In deze wet staat beschreven wat verkeersdelicten (misdrijf of overtreding) zijn. De cijfers hebben uitsluitend betrekking op misdrijven. De meest voorkomende verkeersmisdrijven zijn rijden onder invloed en het doorrijden na een ongeval.

Hoofdstuk 8 Regionale indelingen 2006

Arrondissement - Aanduiding van de rechtsgebieden van de 19 rechtbanken. Elk arrondissement bestaat uit een aantal kantongebieden.

Brandweergebied - De indeling naar 25 brandweergebieden is afkomstig van het Ministerie van Binnenlandse zaken. De indeling wordt jaarlijks geactualiseerd op basis van de begrotingen van de brandweerregio's.

COROP-gebied - Indeling in 40 gebieden omstreeks 1970 ontworpen door de Coördinatie Commissie Regionaal OnderzoekProgramma, waaraan de indeling haar naam dankt.

COROP-plusgebied - Onderverdeling van de COROP-gebieden Utrecht, Overig Groot-Amsterdam, Agglomeratie 's-Gravenhage, Zuidoost-Zuid-Holland en Flevoland.

COROP-subgebied - Onderverdeling van de COROP-gebieden Groot-Amsterdam, Groot-Rijnmond en Noord-oost-Noord-Brabant.

Economisch-geografische gebied - Uit 1920 daterende economisch-geografische indeling in 129 gebieden.

GGD-gebied - In 1990 door het toenmalige Ministerie van WVC vastgestelde indeling in samenwerkingsgebieden voor de gemeentelijke gezondheidsdiensten.

Grootstedelijke agglomeratie - Bij grootstedelijke agglomeraties gaat het om aaneengesloten gebieden met een stedelijke bebouwing. In totaal zijn 22 grootstedelijke agglomeraties onderscheiden.

Landbouwgebied - Herziene indeling in 66 gebieden, die in 1991 door de Adviescommissie Landbouwstatistiek is vastgesteld.

Landbouwgebied (groep) - Clustering van de 66 landbouwgebieden tot 14 groepen van landbouwgebieden.

Landsdeel - Indeling naar 4 landsdelen die wordt gevormd door een regionale groepering van provincies.

Politieregio - Indeling in 25 politieregio's welke in 1990 door het Ministerie van Justitie is ontworpen.

Provincie - Bestuurlijke onderverdeling van het Nederlands grondgebied die sinds het instellen van de provincie Flevoland per 1 januari 1986 12 bestuurlijke eenheden telt.

Ressort - Indeling van de rechtsgebieden van de 5 gerechtshoven. Elk ressort bestaat uit een aantal arrondissementen.

RPA-gebied - Voor arbeidsmarktinformatie zijn in 2002 door de Regionale Platforms Arbeidsmarkt 34 RPA-gebieden afgeleid uit de 131 werkgebieden van de Centra voor Werk en Inkomen (CWI).

Stadsgewest - Bestaat uit grootstedelijke agglomeratie en het omringende gebied dat geïntegreerd is op deze agglomeratie. De 22 stadsgewesten bevatten het grondgebied van de 22 grootstedelijke agglomeraties met het daarbij behorende "verzorgingsgebied".

Toeristengebied - In 1972 ontworpen indeling in 17 gebieden voor statistiek op het terrein van de toeristische dienstverlening en vrijetijdsbesteding.

Wgr-samenwerkingsgebied - Lokalisering van gemeenten per samenwerkingsgebied volgens de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr). De opgenomen Wgr-indeling telt 42 gebieden.

Hoofdstuk 9 Kerncijfers wijken en buurten

Bedrijfsmotorvoertuigen - De cijfers zijn afgerond op vijftallen. Zie verder toelichting van hoofdstuk 5.

Bevolkingsdichtheid – Deze is alleen vermeld bij 10 of meer inwoners per buurt. Zie verder de toelichting van hoofdstuk 6.

Burgerlijke staat - Bij de gemeentelijke tabel 1.2 zijn de percentages berekend op basis van het aantal inwoners van 15 jaar of ouder, maar in tabel 9.3 op basis van het totaal aantal inwoners en alleen bij 50 of meer inwoners per buurt. Zie verder de toelichting van hoofdstuk 1.

Buurt - Kleine sociale ruimtelijke eenheid met een homogeen karakter. Homogeen wil zeggen dat één functie dominant is. Bijvoorbeeld woonfunctie (woongebied), werkfunctie (industriegebied) of recreatieve functie (natuurgebied).

Gemiddelde huishoudensgrootte - Zie de toelichting van hoofdstuk 1.

Eenpersoonshuishoudens - Zie de toelichting van hoofdstuk 1.

Gehuwd - Zie de toelichting van hoofdstuk 1.

Gemiddelde woningwaarde - Er is geen WOZ-waarde opgenomen als de woningvoorraad kleiner is dan 5 of het aantal WOZ-objecten kleiner is dan 50. Zie verder de toelichting van hoofdstuk 3.

Gescheiden - Zie de toelichting van hoofdstuk 1.

Herkomstgroepering - Percentages zijn vermeld bij 50 of meer inwoners per buurt. Zie verder de toelichting van hoofdstuk 1.

Huishoudens met kinderen - Zie de toelichting van hoofdstuk 1.

Huishoudens zonder kinderen - Zie de toelichting van hoofdstuk 1.

Inwoners - Aantal inwoners op 1 januari 2008. De cijfers zijn afgerond op tientallen.

Leeftijdsklasse – Percentages zijn vermeld bij 50 of meer inwoners per buurt.

Marokko – Percentage is vermeld bij 50 of meer inwoners per buurt en minimaal 10 niet-westerse allochtonen. Zie verder de toelichting van hoofdstuk 1.

Motor tweewielers - De cijfers zijn afgerond op vijftallen. Zie verder de toelichting van hoofdstuk 5.

Motorvoertuigen - Inclusief de motorvoertuigen die geregistreerd staan op het adres van een lease- of verhuurbedrijf. De motorvoertuigen die staan ingeschreven op postbusadressen zijn niet meegeteld bij de aantallen van de wijken en buurten, maar wel in de gemeentelijke totalen.

Nederlandse Antillen/Aruba - Percentage is vermeld bij 50 of meer inwoners per buurt en minimaal 10 niet-westerse allochtonen. Zie verder de toelichting van hoofdstuk 1.

Niet-westerse allochtonen - Het percentage is vermeld bij 50 of meer inwoners per buurt. Zie verder de toelichting van hoofdstuk 1.

Omgevingsadressendichtheid - Zie de toelichting van hoofdstuk 6. De omgevingsadressendichtheid (OAD) in tabel 9.2 wijkt af van die in tabel 6.2 waarin de OAD berekend is zonder gegevens over de nieuwe adressen van het betreffende kalenderjaar.

Ongehuwd - Zie de toelichting van hoofdstuk 1.

Oppervlakte land - Zie de toelichting van hoofdstuk 6.

Oppervlakte totaal - Zie de toelichting van hoofdstuk 6.

Oppervlakte water - Zowel binnen- als buitenwater op gemeenteniveau en alleen binnenwater per wijk of buurt. Zie verder de toelichting van hoofdstuk 6.

Overig niet-westerse allochtonen - Percentage is vermeld bij 50 of meer inwoners per buurt en minimaal 10 niet-westerse allochtonen. Zie verder de toelichting van hoofdstuk 1.

Particuliere huishoudens - Gegevens zijn vermeld bij 10 of meer huishoudens per buurt. Zie verder de toelichting van hoofdstuk 1.

Particuliere huishoudens totaal - De cijfers zijn afgerond op tientallen.

Personenauto's - De cijfers zijn afgerond op vijftallen. Zie verder de toelichting van hoofdstuk 5.

Personenauto's per huishouden - Het aantal personenauto's per huishouden op 1 januari. De personenauto's zijn regionaal ingedeeld met behulp van de kentekenregistratie. Personenauto's die geregistreerd staan op het adres van het lease- of verhuurbedrijf vertekenen daarom de autodichtheid per huishouden. Het aantal personenauto's per huishouden is vermeld bij minimaal 50 huishoudens en bij een waarde van maximaal 2,5 personenauto's per huishouden.

Personenauto's per vierkante kilometer - Het aantal personenauto's per vierkante kilometer land op 1 januari. De personenauto's zijn regionaal ingedeeld met behulp van de kentekenregistratie. Personenauto's die geregistreerd staan op het adres van het lease- of verhuurbedrijf vertekenen daarom de autodichtheid per vierkante kilometer. Het aantal personenauto's per vierkante kilometer is vermeld bij minimaal 50 huishoudens en bij een waarde van maximaal 2,5 personenauto's per huishouden.

Stedelijkheid - Zeer sterk stedelijk (1), sterk stedelijk (2), matig stedelijk (3), weinig stedelijk (4), niet stedelijk (5). Zie verder de toelichting van hoofdstuk 1 over inwoners naar stedelijkheidsklasse.

Suriname - Percentage is vermeld bij 50 of meer inwoners per buurt en minimaal 10 niet-westerse allochtonen. Zie verder de toelichting van hoofdstuk 1.

Turkije - Percentage is vermeld bij 50 of meer inwoners per buurt en minimaal 10 niet-westerse allochtonen. Zie verder de toelichting van hoofdstuk 1.

Verweduwd - Zie de toelichting van hoofdstuk 1.

Westerse allochtonen – Het percentage is vermeld bij 50 of meer inwoners per buurt. Zie verder de toelichting van hoofdstuk 1.

Wijk - Onderdeel van een gemeente waarin een bepaalde vorm van bodemgebruik of bebouwing overheerst. Een wijk bestaat uit één of meer buurten.

Woningvoorraad - Woningen met een onbekende wijk/buurtcode zijn niet meegeteld bij de aantallen per wijk en buurt, maar wel in de gemeentelijke totalen. De cijfers zijn afgerond op vijftallen. Zie verder de toelichting van hoofdstuk 3.

Aan deze publicatie werkten mee

Duncan Beeckman
Caroline van Houwelingen
Basho Poelman
Hans Righolt
Ingeborg Deerenberg
Bert Raets
Jorien Apperloo
Petra Ament